ΕΤΟΣ Σ΄. Ἐκδίδεται τῇ 1/13 καὶ 15/27 ἑκάστου μηνός. Ἐν ΛΕΙΨΙΑι τῇ 1/13 Νοεμβρίου 1886 Τιμὴ ἐτησία προπληρωμένη εἰς χρυσόν. Φράγκ. 40. Μάρκ. 32. Ῥούβλ. 16. ΑΡ. 133.

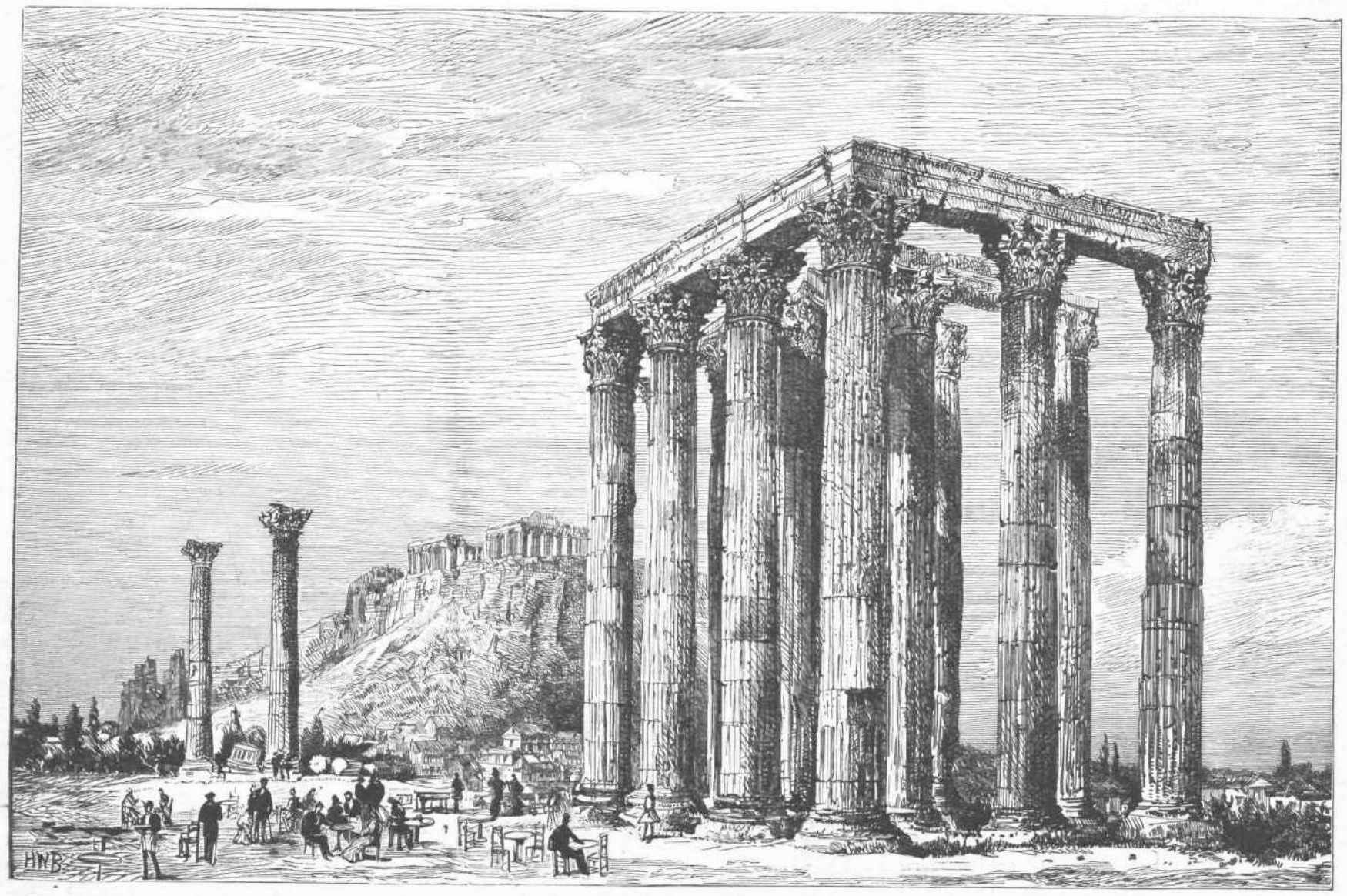

Ο ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΟΛΥΜΠΙΟΥ ΔΙΟΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Ὁ ναὸς τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς ἐν Ἀθήναις. — Περὶ τῶν πάλαι ἐπισημοτέρων τῆς Ἑώας γυμνασίων. (Τέλος.) — Ἄντια καὶ Φλῶρος, ἢ ὁ Πύργος τῆς Πέτρας. Ὑπὸ Θεοδώρου Γ. Ὀρφανίδου. (Συνέχεια.) — Ὁ διάδοχος τῆς Ἑλλάδος Κωνσταντῖνος καὶ ὁ βασιλόπαις Νικόλαος. — Ὁ αἰτοχράτωρ Ἀλέξιος. Ἱστορικὸν διήγημα ὑπὸ Ἰ. Π. (Συνέχεια.) — Ἡ πεντηκονταετηρὶς τῆς Φιλεκπαιδευτικῆς Ἑταιρίας ἐν Ἀθήναις. — Ὁ Πατισμὸς καὶ ἡ ὀρθόδοξος ἀνατολικὴ Ἐκκλησία ὑπὸ τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Κ. Καλοζέψη. (Συνέχεια.) — Ἰάκωβος Τ. Γίδσων. — Ἡ νῆσος Σάμη ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ Ὠκεανῷ. — Τὸ ἄσμα τοῦ Ἰουνίου. Διήγημα. — Διάφορα. — Αἰνίγματα καὶ λύσεις.

ΕΙΚΟΝΕΣ.

Ὁ ναὸς τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς ἐν Ἀθήναις. — Ὁ διάδοχος τῆς Ἑλλάδος Κωνσταντῖνος καὶ ὁ βασιλόπαις Νικόλαος, ἐν Παρισίοις. — Ἰάκ. Γίδσων. — Ἡ νῆσος Σάμη ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ Ὠκεανῷ. — Τὸ Ἀρσάκειον Παρθεναγωγεῖον ἐν Ἀθήναις. — Τὸ ἄσμα τοῦ Ἰουνίου (δύο εἰκ.).

Ο ΝΑΟΣ ΤΟΥ ΟΛΥΜΠΙΟΥ ΔΙΟΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 193.)

Ἡ ἀρχαιοτάτη τῆς Ἀττικῆς ἱστορία καλύπτεται, ὡς καὶ ἡ τῶν λοιπῶν τῆς Ἑλλάδος χωρῶν, ὑπὸ βαθυτάτου σκότους. Ἡ κυρίως ἱστορία αὐτῆς ἄρχεται μόλις εἰς σχετικῶς μεταγενεστέρους χρόνους, εἰς χρόνους δηλαδή, καθ' οὓς οἱ τῆς χώρας ταύτης κάτοικοι παντοίων φυλῶν καὶ διαφόρου καταγωγῆς εἰς ἓν ἐνωθέντες ἤρξαντο ἀποτελοῦντες μίαν καὶ μόνην πολιτικὴν οἰκογένειαν.

Δύσκολον εἶναι ν' ἀνατρέξῃ τις εἰς τοὺς ἀρχαιοτάτους ἐκείνους χρόνους, καθότι ὀλίγισται μόνον μαρτυρίαι περὶ αὐτῶν διεσώθησαν ἡμῖν, καὶ αὗται τὸ πλεῖστον διαφωνοῦσαι πρὸς ἀλλήλας. Οὐδὲν ἄρα ὑπολείπεται ἡμῖν ἢ νὰ ἐρευνήσωμεν τὰς διαφόρους λατρείας τῶν πάλαι ἐν τῇ Ἀττικῇ λατρευομένων θεοτήτων καὶ τὰς ἀρχαίας μυθικὰς παραδόσεις, ὅπως ἐξ αὐτῶν δυνηθῶμεν νὰ μάθωμέν τι περὶ τῆς σκοτεινῆς τῶν παναρχαίων χρόνων ἐποχῆς.

Ὅπως ἐπὶ τῆς γεραρᾶς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν ἤρχετο πάλαι ἡ πολιοῦχος Ἀθηνᾶ, οὕτω καὶ πέριξ τοῦ βράχου ἐκείνου ὑπῆρχον ἐν χρόνοις ἀρχαιοτάτοις ἱερὰ διαφόρων θεοτήτων λατρευομένων ὑπὸ τῶν διαφόρων φυλῶν, τῶν τὴν χώραν κατοικησασῶν. Ἀρχαῖον τῆς Ἀφροδίτης ἱερὸν κείμενον παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ἰλισσοῦ ἐμαρτύρει ὅτι τὸ πάλαι κατῴκησαν τὴν χώραν ταύτην Φοίνικες ἐκ τῶν ἀπωτάτων μερῶν τῆς μικρᾶς Ἀσίας ἐλθόντες. Ἀρχαῖον ἱερὸν ἐπιστέφον τὸν βράχον τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐδήλου εἰσβολὴν θρακικῶν φυλῶν. Τὸ παρὰ τὴν ἀγορὰν ἱερὸν τοῦ Ἡφαίστου ἐνέφαινε τὴν ἄφιξιν λαῶν ἐκ τῆς νήσου Λήμνου κ. τ. λ.

Ἐν ταῖς ἀρχαιοτάταις λατρείαις τῆς Ἀττικῆς ὑπῆρχε καὶ ἡ λατρεία τοῦ Ὀλυμπίου Διός. Πόθεν ἡ λατρεία αὕτη μετεδόθη εἰς τὴν Ἀττικήν, ὑπὸ τίνος λαοῦ καὶ κατὰ ποίαν ἐποχήν, εἶναι πάντη ἄγνωστον. Τοῦτο μόνον γνωρίζομεν ἐκ τοῦ Παυσανίου καὶ ἐξ ἄλλων συγγραφέων, ὅτι κατὰ ἀρχαίαν παράδοσιν ὁ Δευκαλίων ἀνήγειρε πρῶτος ἱερὸν τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ἰλισσοῦ ἐν θέσει, ἐν ᾗ ὑπῆρχε τὰ χάσμα ἐντὸς τοῦ ὁποίου εἰσέρρευσαν τὰ ὕδατα τοῦ μεγάλου κατακλυσμοῦ. ("Τοῦ δὲ Ὀλυμπίου Διὸς Δευκαλίωνα οἰκοδομῆσαι λέγουσι τὸ ἀρχαῖον ἱερόν." Παυσαν. Ἀττικά 20.)

Αἱ περὶ τὴν συγκριτικὴν ἀρχαιολογίαν ἔρευναι διδάσκουσιν ἡμᾶς ὅτι ἡ παράδοσις τοῦ κατακλυσμοῦ, ἀρχὴν λαβοῦσα εἰς τὰς εὐφόρους πεδιάδας τῆς Βαβυλωνίας καὶ Ἀσσυρίας, τὰς ὑπὸ τῶν ὑδάτων τοῦ Εὐφράτου καταβρεχομένας, μετεκομίσθη ὑπὸ τῶν Φοινίκων εἰς τὰς ἀπωτάτας τῆς δύσεως χώρας. Τὴν μυθικὴν δὲ ταύτην παράδοσιν εὑρίσκομεν ἐγχωρίαν οὐ μόνον ἐν Ἀττικῇ ἀλλὰ καὶ ἐν ἄλλαις τῆς Ἑλλάδος χώραις.

Ἐν Ἀθήναις παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ἰλισσοῦ, ἔνθα κατῴκουν οἱ ἀρχαιότατοι τῆς χώρας κάτοικοι καὶ ἔνθα ἐντὸς καταφύτου ἄλσους ἐλατρεύετο ἡ Ἀφροδίτη, θεὰ φοινικικῆς καταγωγῆς, φαίνεται ὅτι ἐνεκαθιδρύθησαν ἐπίσης φυλαὶ φοινικικαί, διὰ θαλάσσης ἐλθοῦσαι. Πιθανὸν ἐπομένως εἶναι, ὅτι οἱ Φοίνικες οὗτοι μετέφερον ἐνταῦθα καὶ τὴν λατρείαν τοῦ Ὀλυμπίου Διός, ᾧ ὁ Δευκαλίων πρῶτος ἐν τῇ θέσει ταύτῃ ἀνήγειρεν ἱερόν.

Δὲν γνωρίζομεν ποῖον σχῆμα καὶ ποίαν ἔκτασιν εἶχε τὸ ἀρχαιότατον τοῦτο ἱερόν, διότι περὶ τούτου ἡ σύντομος τοῦ Παυσανίου περιγραφὴ οὐδαμῶς διαφωτίζει ἡμᾶς. Τὸ πιθανώτερον εἶναι, ὅτι ἦτο ἁπλοῦς ἱερὸς περίβολος, ἐν ᾧ ὑπῆρχε βωμός, ἐφ' οὗ ἐτελοῦντο αἱ θυσίαι τοῦ Διός.

Μόλις δὲ κατὰ τὰ 530 πρ. Χρ. ἐπὶ Πεισιστράτου ἐτέθη ὁ θεμέλιος λίθος μεγαλοπρεποῦς ναοῦ ἀνταξίου τοῦ μεγάλου θεοῦ, καὶ τοῦτο ὑπὸ τὴν ἐπίδλεψιν τῶν κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους διασήμων ἀρχιτεκτόνων Ἀντιστράτου, Καλλαίσχρου, Ἀντιμαχίδου καὶ Πορίνου. Ὁ ῥυθμὸς τοῦ ναοῦ ἦτο Ἰωνικός, ἡ δὲ ἔκτασις αὐτοῦ μεγίστη. Ἐπελθούσης ὅμως τῆς εἰσδολῆς τῶν Περσῶν ὁ ναὸς ἔμεινεν ἡμιτελής, πρὸς μεγάλην τῶν κατοίκων λύπην, μέχρι τοῦ ἔτους 174 πρ. Χρ., ὅτε Ἀντίοχος ὁ Ἐπιφάνης ἐπεχείρησε τὴν ἀποπεράτωσιν αὐτοῦ ἐπισταμένου τοῦ ἀρχιτέκτονος Κοσσουτίου. Θανόντος ὅμως τοῦ Ἐπιφάνους τῷ 164 πρ. Χρ. διεκόπη ἐκ νέου ἡ οἰκοδομὴ μέχρις οὗ ὁ ῥωμαῖος αὐτοκράτωρ Ἀδριανός, ὁ εὐεργέτης τῶν Ἀθηνῶν, ἀποπεράτωσε τὴν οἰκοδομὴν 650 ὅλα ἔτη μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Πεισιστράτου θεμελίωσιν αὐτῆς. Ὁ αὐτοκράτωρ Ἀδριανὸς καὶ οἱ μετ' αὐτὸν Ἀντωνῖνοι νέον παρέσχον μεγαλεῖον εἰς τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν, καὶ ἡ ἐποχὴ αὕτη δύναται νὰ θεωρηθῇ διὰ τὰς Ἀθήνας ἐποχὴ τοῦ τελευταίου οὕτως εἰπεῖν μεγαλείου πρὸ τῆς καταστροφῆς αὐτῶν ἐπὶ χρόνων βαρβαρικῶν.

Τῷ Ἀδριανῷ ὤφειλον οἱ Ἀθηναῖοι τὰ λαμπρὰ οἰκοδομήματα, ὧν τὰ λείψανα διασωθέντα μέχρι σήμερον διεγείρουσι τὸν θαυμασμὸν ἡμῶν. Ὁ αὐτοκράτωρ οὗτος ὁ φιλόμουσος εἶναι ὁ ἀνεγείρας νέον προάστειον παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ἰλισσοῦ, τὰς Ἀθήνας τοῦ Ἀδριανοῦ ἢ τὰς νέας Ἀθήνας. Ἐκοσμεῖτο τὸ προάστειον τοῦτο διὰ πλείστων ὅσων οἰκοδομῶν, ἰδίως δὲ διὰ τοῦ λαμπροῦ ναοῦ τοῦ Ὀλυμπίου Διός. Ὁ ναὸς ἦτο κορινθιακοῦ ῥυθμοῦ, ἀπετελεῖτο δὲ ὑπὸ τοῦ κυρίως σηκοῦ περιβαλλομένου ὑπὸ δύο σειρῶν κιόνων, εἴκοσι τὸν ἀριθμὸν κατὰ τὰς πλευρὰς καὶ ὑπὸ τριπλῆς σειρᾶς στηλῶν δέκα τὸν ἀριθμὸν ἔμπροσθεν καὶ ὄπισθεν, ἔχων οὕτως ἐν ὅλῳ 120 στήλας, ὧν ἑκάστη διαμέτρου μὲν 6½ ἀγγλικῶν ποδῶν καὶ ὕψους 60 ποδῶν. Τὸ ὅλον μῆκος τοῦ ναοῦ ἦτο 359 ἀγγλ. ποδῶν, τὸ δὲ πλάτος αὐτοῦ 173. Ὥστε ὁ ναὸς ἦτο εἷς τῶν μεγαλειτέρων τῆς ἀρχαιότητος, ὅπερ καταφαίνεται καὶ ἐκ τῆς συγκρίσεως πρὸς ἄλλους ἀρχαίους ναούς, ὧν γνωστὸν εἶναι τὸ μέγεθος. Οὕτως ὁ ναὸς τῆς Ἀρτέμιδος ἐν Ἐφέσῳ εἶχε κατὰ τὸν Βιτρούβιον μῆκος μὲν 425 ἀγγλ. ποδῶν, πλάτος δὲ 220. Ὁ τοῦ Διδυμίου Ἀπόλλωνος παρὰ τὴν Μίλητον 304 ποδ. μῆκος καὶ 165 πλάτος· τὸ ἱερὸν τῆς Δήμητρος ἐν Ἐλευσῖνι 217 ποδ. μῆκος καὶ 178 πλάτος.

Ὁ ναὸς τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς περιεβάλλετο ὑπὸ τείχους τεσσάρων σταδίων περιμέτρου (κατὰ τὸν Παυσανίαν), οὗ πλεῖστα λείψανα εὑρέθησαν κατὰ τὰς πρὸ ἐτῶν γενομένας ἀνασκαφάς. Ἐντὸς δὲ τοῦ ἱεροῦ περιβόλου διετηροῦντο ἀναθήματα καὶ ἀγάλματα θεῶν, ἡρώων καὶ ἐπιφανῶν ἀνδρῶν. Ὁ Παυσανίας ἀναφέρει ὅτι ἐντὸς τοῦ περιβόλου ὑπῆρχεν ἐπίσης ἀρχαῖον ἱερὸν τοῦ Κρόνου καὶ τῆς Γῆς, ὡς καὶ ἀνδριάντες τοῦ Ἀδριανοῦ, ἀναθήματα διαφόρων πόλεων τῆς Ἑλλάδος.

Πολλὰ λείψανα τοῦ περικαλλοῦς τούτου ναοῦ τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς διεσώθησαν, ἰδίως δὲ δεκατρεῖς στῆλαι τῆς νοτιο-ἀνατολικῆς πλευρᾶς τοῦ περιβόλου καὶ δύο τῆς νοτίου πλευρᾶς. Αἱ δύο στῆλαι αὗται ἦσαν τρεῖς μέχρι τοῦ ἔτους 1852, ὅτε δεινὴ θύελλα ἐπισυμβᾶσα ἐν Ἀθήναις κατέρριψε τὴν μεσαίαν τούτων, ἥτις σήμερον κατάκειται ἀκεραία ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ὡς ἥρως ἐνδόξως ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης πεσών.

Π.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΑΛΑΙ ΕΠΙΣΗΜΟΤΕΡΩΝ ΤΗΣ ΕΩΑΣ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ.

(Συνέχεια καὶ τέλος).

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ.

Ὡσπερ δὲ μεγέθει τε καὶ κάλλει ἡ Κωνσταντίνου τῶν λοιπῶν ἐκράτει πόλεων, οὕτω δήπου κἀν ταῖς βιβλιοθήκαις μακρῷ τῶν εἰρημένων ἦν διάφορος, τῷ γὰρ ὄντι ἀριθμὸν σχεδὸν εἶναι, τὸ δοκίμιον καὶ ἀνακεχωρηκὸς τῶν βίβλων προσῆν. Ἐν αἷς τρεῖς ταύτας αἱ ἱστορίαι θαυμάζειν οὐ λήγουσι· πρώτη οὖν ἐτύγχανεν, ἣν ἀνωτέρω πυρὸς ποιῆσαι παρανάλωμα τὸν Ἴσαυρον εἰρήκαμεν· δευτέρα δ' ἡ ἐπὶ Βασιλίσκου τοῦ αὐτοκράτορος αἰφνιδίῳ κἀκείνῃ καὶ ἀνηλεεῖ πυρὶ ἐπινεμηθεῖσα, ἧς κατάρξας Κωνσταντῖνος τὸ τῆς εὐσεβείας διάδημα, σπουδῇ δὲ καὶ δαπάνῃ τῶν ἐκείνου διαδόχων ἐς θαυμαστήν τινα τελειότητα προεληλυθέναι λόγος, εἴκοσι γὰρ πρὸς τὰς ἑκατὸν χιλιάδας βίβλους πλουτῆσαι ἡ βυζαντὶς ἱστορία παραδίδωσι· τρίτην δ' ὑπομιμνήσκει βιβλιοθήκην ὁ Ζώσιμος τοῖς ἀνακτόροις προσεῖναι τῆς πόλεως, ᾗ φροντίδα ὅτι πλείστην ὁ ἀποστάτης εἰσενηνοχὼς Ἰουλιανός, παντοδαπῶν βίβλων θημῶνας ἐν αὐτῇ συνείλοχε, καὶ μάλιστα τῶν χρησίμων καὶ περιμαχήτων· ἀλλὰ καὶ περὶ τούτων τοσαῦτα εἰρήσθω.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΩΝ.

Διειληφόσιν ἐς τόδε περὶ τῶν λοιπῶν Ἑώων γυμνασίων, ὅπως τ' εἶχε τάξεως, καὶ μαθημάτων ὑποσημηναμένοις, ἐπὶ τὰς κλεινὰς τῶν Ἀθηναίων ἀκαδημίας μεταβατέον, καί τοι καὶ τοῦτο οὐκ ἔστιν, ᾧ τινι οὐ διά φροντίδος ἐγένετο, καὶ γὰρ παλαιῶν τε, καὶ νεωτέρων συγγράμματα τῶν ταύτης διηγημάτων εἰσὶν ἀνάπλεω, κόσμον τῶν σφετέρων ἡγουμένων συγγραμμάτων τὸ Ἀθηνῶν μεμνῆσθαι, καὶ δι' εὐφήμου ἀγαγεῖν γλώττης τὰ ἐκείνης πλεονεκτήματα. Ἀνθ' ὅτου καὶ ἡμῖν τὴν περὶ τούτων ἀκριδῆ παραδραμοῦσι φροντίδα, διὰ τῶν καιριωτέρων ἐν θραχεῖ ἀφοσιωτέον τὴν ἀφήγησιν. Οὐχ ὥσπερ τοίνην τὰ λοιπὰ τῶν γυμνασίων, καὶ τὰς Ἀθήνας ἔχειν ὑποληπτέον, ἀλλ' ὅσῳ περ δρασιν τῶν λοιπῶν πλεονεκτοῦσαν αἰσθησέων γινώσκομεν, τοσούτῳ δήπου τῶν ἄλλων τά ἐν Ἀθήναις γυμνάσια διαφέρειν νομίσαντες, οὐ διαψευσόμεθα τὴν ἀλήθειαν, ἣν ποριστέαν εἶναι ἐκ τῶν ἱστοριῶν ἐγνωκότες, ὑμῖν ἀκιδδήλως προτιθέαμεν. Ταύτῃ τοι καὶ οἱ ἐν τῇ λοιπῇ Ἑώᾳ ἐπιτετραμμένοι φροντιστήρια, σφετέραν ἠγοῦντο καλλονὴν τὸ Ἀθηνῶν ἐπιδῆναι, καὶ τοῖς σοφοῖς ἐκείνων ὁμιλῆσαι. Εἰ δὲ τῷ ὀλιγώρῳ ξυμδαίη τῶν Ἀθηνῶν γενέσθαι, οὗτος δήπου καὶ τῶν τῆς παιδείας γερῶν ἀπεστύγανε, καὶ τοῦ πολλοῦ δήμου ἀντ' εἰδότες ἐνομίζετο, τοσούτον διὰ θαύματος καὶ αἰδοῦς τοῖς πάλαι ἢ κλεινῇ τῶν Ἀθηναίων διετέλει μητρόπολις, τῷ περιόντι τῆς σοφίας τὰς διανοίας τῶν ἀνθρώπων ἐκθαμδήσασα, τῷτε μήτηρ σχεδὸν πάντων τῶν παρ' ἀνθρώποις καλῶν χρηματίσαι, τῷ μίτῳ, φασί, τῆς ῥινὸς πάντας πρὸς ἑαυτὴν ἐπέσπα, καὶ ξηνεπέσπερχεν. (Κικέρ. εἰς Φλακ.) Ἐντεῦθεν γάρ, ᾗ φησὶν ὁ τῶν ῥητόρων κορυφαῖος Κικέρων, (ὃς ἤδη ἐς τοὺς ἐφήδους παραγγέλων, Ἀθήναις ὁμιλήσας, τοὺς ποταμοὺς τῆς εὐγλωττίας ἐκεῖθεν ἠρύσατο) παιδεία, εὐσέδεια, χρηστότης, δίκαι, νόμοι, καὶ πᾶν εἴ τι καλὸν προκέκυφεν· ἅπερ, τόγ' ἐμόν, τῆς εὐφυΐας οὐχ ἧττον τῆς πόλεως, ἢ τῆς τῶν οἰκούντων ἠγητέον δεξιότητος ἀποτελέσματα. Τῷ γὰρ εὐκράτῳ τοῦ περιέχοντος εὔφορον νόων ἐπισήμων τὴν πόλιν εἶναι ξυμδαίνειν, ἐν ἀναμφιλέκτοις ἐστί. Τὰ Ἀθήνῃσι τοιγαροῦν φροντιστήρια κρείττω σχεδὸν ἦν ἀριθμοῦ, σοφίας τε τρόφιμοι οὐκ εὐάριθμοι ἐν ταύταις διέπρεπον, οἷς ἐξ ἁπάντων τῶν τῆς οἰκουμένης μερῶν οἱ τέως μικροῦ δεῖν κατὰ παιδείαν ἐντελῶς ἔχοντες ξυγγιγνόμενοι, τὴν ἐσχάτην χεῖρα, ὥσπερ οἱ ζωγράφοι τοῖς πίναξι, τῇ σφῶν ἐπιθέντες φιλοσοφίᾳ, τὴν καθ' αὐτὸν ἑλὰν ἕκαστος, τὸ τοῦ λόγου, ἠμείγετο· οὐ μικρὸς δ' ἀνὰ τὰς ἐπισημοτέρας αἱρέσεις ἀριθμὸς ἀκροατῶν ὑπάρχων, ἐπισπάσαι πρὸς ἑαυτοὺς ἕκαστοι τοὺς παραγιγνομένους μορίοις ἐφιλονείκουν τρόποις ἀνθ' ὅτου κατὰ τὸν θεολόγον, προκατελαμδάνοντο πόλεις, (Ναζιαν. ἐν τῷ εἰς Βασιλ. ἐπιταφ.) ὁδοί, λιμένες, ὁρῶν ἄκρα, πεδία, ἐσχατιαί, οὐδὲν ὅ,τι μὴ τῆς Ἀττικῆς μέρος, ἢ τῆς λοιπῆς Ἑλλάδος, οὗς οὐ πρότερον τῆς σφῶν ἐποιοῦντο συμμορίας, ἢ παιδιᾷ τινι πομπικῇ τε ἅμα καὶ γλαφυρᾷ διαπαίξαντες, ἢν ὁ ἐκ Ναζιανζοῦ φωστὴρ οἷόν τι ἥδυσμα τῶν οἰκείων λόγων ποιούμενος, περιττῶς λίαν, διεσκευάσατο. Φησὶν οὖν, ἐπειδάν τις ἐπιστῇ τῶν νέων, καὶ ἐν χερσὶ γένηται τῶν ἐχόντων, γίνεται δὲ ἢ διασθείς, ἢ ἑκών, νόμος οὗτός ἐστιν αὐτοῖς, καὶ παιδιὰ σπουδῇ σύμμικτος· πρῶτον μὲν ξεναγεῖται παρά τινι τῶν προειληφότων, ἢ φίλων, ἢ συγγενῶν, ἢ τῶν ἐκ τῆς αὐτῆς πατρίδος, ἢ τῶν ὅσοι περιττοὶ τὰ σοφιστικά, καὶ προσαγωγοὶ τῶν λημμάτων, κἂν τεῦθεν μάλιστα διὰ τιμῆς ἐκείνοις, ἐπεί καὶ τοῦτο μισθός ἐστιν αὐτοῖς, τὸ σπουδαστῶν τυγχάνειν, ἔπειτα ἐρεσχελεῖται παρὰ τοῦ δουλομένου παντός· δούλεται δὲ αὐτοῖς οἶμαι, τοῦτο τῶν νεηλύδων συστέλλειν τὸ φρόνημα, καὶ ὑπὸ χεῖρα σφῶν ἀπ' ἀρχῆς ἄγειν. Ἐρεσχελεῖται δὲ παρὰ μὲν τῶν, θρασύτερον, παρὰ δὲ τῶν, λογικώτερον, ὅπως ἂν ἀγροικίας, ἢ ἀστειότητος ἔχῃ, καὶ τὸ πρᾶγμα τοῖς μὲν ἀγνοῦσι λίαν φοδερόν, καὶ ἀνήμερον, τοῖς δὲ προειδόσι καὶ μάλιστα ἡδύ, καὶ φιλάνθρωπον, πλείων γάρ ἐστιν ἡ ἔνδειξις, ἢ τὸ ἔργον τῶν ἀπειλουμένων. Ἔπειτα πομπεύει διὰ τῆς ἀγορᾶς ἐπὶ τὸ λουτρὸν προαγόμενος· ἡ πομπὴ δέ, διατάξαντες ἑαυτοὺς στοιχηδὸν κατὰ συζυγίαν ἐκ διαστήματος οἱ τελοῦντες τῷ νέῳ τὴν πρόοδον, ἐπὶ τὸ λουτρὸν προπέμπουσιν, ἐπειδὰν δὲ πλησιάζωσι, δοῦ τε πολλῷ, καὶ ἐξάλμασι χρώμενοι καθάπερ ἐνθουσιῶντες, κελεύει δὲ ἡ δοὴ μὴ προδαίνειν, ἀλλ' ἴστασθαι, καὶ ἅμα τῶν θυρῶν ἀρασσομένων, πατάγῳ τὸν νέον φοδήσαντες εἶτα τὴν εἴσοδον συγχωρήσαντες, οὕτως ἤδη τὴν ἐλευθερίαν διδόασιν, ὁμότιμον ἐκ τοῦ λουτροῦ, καὶ ὡς αὐτῶν ἕνα δεχόμενοι, καὶ τοῦτο ἐστὶν αὐτοῖς τῆς τελετῆς τὸ τερπνότατον, ἡ ταχίστη τῶν λυπούντων ἀπαλλαγή, καὶ κατάλυσις."

Ταύτῃ τοίνην τῇ παιδιᾷ φρονηματωδῶς μᾶλλον ἢ σοφῶς τοῖς φοιτῶσι προσπαίζουσιν, ἤν περ διαφυγεῖν τινα σχεδὸν τῶν ἀνεφίκτων ὑπείληπται. Βασίλειος μέν τοι ὁ μέγας Ἀθήνησι γενόμενος, τῷ στασίμῳ τῶν ἠθῶν, καὶ τῷ καιρίῳ τῶν λόγων, καὶ τῇ θέᾳ μόνῃ μικροῦ δεῖν συστείλας τὸ φρόνημα τῶν παιζόντων, μόνος σχεδὸν τῶν ἐπιδημούντων τὸν κοινὸν νόμον διέφυγε, κρείττονος, ἢ κατὰ νέϊλον ἀξιωθεὶς τιμῆς, ἐν ᾗ πλείστον ὅσον ὁ Ναζιανζηνὸς τῷτε κλεινῷ Βασιλείῳ ξυνῆρατο, ὃ δήπου εἰς τὴν πρὸς ἀλλήλους φιλίαν ἐφόδιον ποιησάμενοι, τὸ ὁμόστεγον, καὶ τὸ ὁμοδίαιτον ἠρετίσαντο· οἷον ἐπὶ σοφίᾳ μέγιστον ἀπενεγκαμένοιν κλέος, ῥητορικήν, καὶ φιλοσοφίαν δημοσίᾳ διδάξαι ἀμφοῖν ἐπιτετράφθαι λέγεται. Ὧν Ἀθήνησιν Ἰουλιανὸς ὁ ἀποστάτης τῆς μὲν καλῆς μετείληφε συνουσίας, καὶ τῶν κοινῶν παιδικῶν τῆς φιλοσοφίας συμμετέσχεν. Ἐν τοῖς κατ' εὐσέδειαν μέν τοι ἀλλότριος πάντῃ ἀναδέδεικται, οὗπερ τῷ τῆς γνώμης ὑποκούφῳ, καὶ τῷ τὸν ἐναντίον θαυμικὸς ἐκπονεῖν λόγον, ἀψευδῆ τεκμήρια ἐκ πολλοῦ ἐξενήνοχεν. Ἐς τόδε τοιγαροῦν ἱκανῶς, σχεδόν, περὶ τῶν κορυφαιοτέρων τῆς Ἑώας φροντιστηρίων ἐσμὲν διειληφότες, μηδαμῶς τῶν ἐν μέρει τῆς Ἑώας γυμνασίων ὑπομνησθέντες, ἅτε δήπου κρείττω ἀριθμοῦ ὄντων, ἄλλως τε περὶ τῶν προϋχόντων μόνον, καὶ ἐπιφανεστέρων, οὐ μὴν δὲ πάντων τῆς Ἑώας εἰπεῖν ἐνεστησάμεθα. Εἰδότῳ ἐλλειπέστερον, ἢ ἔδει εἰρηκέναι δόξαιμεν, τά εἰρημένα, ἀπὸ μνήμης μόνης, πάλαι δηλονότι ἀναγνωσθέντα, οὐ νεαρᾶς ἀναγνώσεως, εἰρῆσθαι ἐς νοῦν ἀναληπτέον.

Ἐκδίδεται ἐν Παταΐῳ, ἐν τῷ Ἑλληνομουσείῳ τῆς κλεινῆς τῶν Ἐνετῶν Ἀριστοκρατείας.
Ἐν ἔτει ,ᾳϋα', ἐν Θαργηλιοῖς.

ΑΝΝΑ ΚΑΙ ΦΛΩΡΟΣ, ἢ Ο ΠΥΡΓΟΣ ΤΗΣ ΠΕΤΡΑΣ.

Ὑπὸ Θεοδώρου Γ. Ὀρφανίδου.

Γ.

Ὤρ' ὑψηλὰ τῆς Ἑλλάδος! προπύργι' ἀνδρῶν ἐλευθέρων!
Τὴν ὑπερήφανον στέμμα νεφῶν κεφαλήν σας στολίζει,
Καὶ ἐξ αὐτοῦ καταπίπτουν φλογῶν ἢ χιόνων συνδόνες!
Ἄλλοτε πᾶσα πηγή σας καὶ πᾶσα ῥάχις καὶ πέτρα
Ἦτο θεοῦ ἢ θεᾶς αὐτοποίητος τόπος λατρείας!
Εἰς τὰς κοιλάδας νυμφῶν λευκοφόρων ἐσκίρτα χορεία,
Καὶ τοῦ Πανὸς ὁ αὐλὸς τὴν ἠχὼ τῶν φαράγγων ἐξύπνει.
Τοῦ Θεανθρώπου πλὴν ὡς ἐξηπλώθη ἡ ἁμωμος πίστις
Ἔσβυσαν ὄντα πλαστά, ὡς τὰ σκότ' εἰς ἀκτῖνας ἡλίου·
Κι' ὅταν ἡ ἄλλοτε ἕδρα σοφίας καὶ φίλη Πατρίς μου
Ἔκυψε δοῦλον αὐχένα εἰς σμήνη βαρβάρων ἀπίστων,
Ἐλησμονήθ' ἐντελῶς ἡ παγκόσμιος φήμη σας τότε,
Κ' εὗρον οἱ λύκοι ἐντὸς τῶν δρυμῶν σας ἀτάραχον βίον.
Πλὴν μὲ τοὺς λύκους αὐτοὺς ἠγαπήθη κι' ὁ Ἕλλην νὰ ζήσῃ!

. . . . . .

Τῆς ἀδικίας ἐχθρός, δὲν ἠδίκει ποτὲ τὸν πλησίον,
Ἔνδοξον ἔπιπτε θῦμα ἐνίοτε, ὅμως πρὶν πέσῃ,
Μὲ τὴν ῥομφαίαν δικάζων, τὸ δίκαιον εὕρισκε μόνος.
Ἄνδρες τοιοῦτοι πολλοὶ εἰς τὸ πῦρ τῶν μαχῶν ἐντρυφῶντες,
Καί, τῶν ἀρχαίων ἡρώων τὸν βίον βιοῦντες, κατεῖχον
Τοῦ Παρνασσοῦ τὰ βουνά, τοῦ Ὀλύμπου, τοῦ Πίνδου, τῆς Ὄσσης·
Κ' ἦσαν αὐτῶν μαθηταὶ οἱ τὴν φήμην ἐγείραντες Ἄρεις,
Τῆς Καλυρρίας ὁ πατὴς, οἱ κλεινοὶ Βοτζάραιοι καὶ ἄλλοι.
Τοῦ Ἑλικῶνος τὰ δάση κρυσταλλινοι κρῆναι δροσίζουν,
Ὅπου πτηνὰ κελαδοῦν, καὶ ἀκμάζει αἰώνιον ἔαρ,
Ὅπου αὐχμῶν ὁ ποιμὴν τὴν φλογώδη του δίψαν πραΰνει.
Μίαν δ' ὡραίαν αὐγὴν, αὐγὴν τρίτην, ἀφ' οὗ ἀνηρπάγη
Ἡ χρυσοπλόκαμος κόρη τοῦ Λάμπρου, παρά τινα κρήνην
Κύκλῳ ἐκαθήνατο δίκην λεόντων γενναῖοι ὁπλῖται.
Ἤθος ἀγέρωχον, κόμη μεγάλη καὶ λάσια στέρνα,
Ὅπλα ἐπίχρυσα, βλέμμα φλογώδες, ὑπῆρχον ἐνδείξεις,
Ὅτι οἱ πάντες ἀνῆκον εἰς σπεῖραν ἀνδρῶν ἐλευθέρων·
Ἐνησχολοῦντο οἱ μὲν τὰ λαμπρὰ των καθαίροντες ὅπλα,
Ἄλλοι δ' ἁρνία καλὰ σ' ὀβελοὺς ἐλατίνους ἐπέρων,
Πλεῖστοι ἐδῶ κεχηνότες διήκουον γέροντος, ὅστις
Προγενεστέρων κλεπτῶν διηγεῖτο τὰ ἔνδοξα ἔργα,
Κι' ἄλλοι ἐκεῖ ἐτραγῴδουν τὸν θάνατον φίλου κ' ἑταίρου.
Μόνος δ' ἐκάθητο εἷς πρὸς κορμὸν πυκνοφύλλου ἐλάτης
Νέος, ξανθός, ὑψηλός, ὠχροπρόσωπος, ἔχων τὰς χεῖρας
Ἐσταυρωμένας, καὶ ἦθος ἐκφράζων εὐγλώττως τὴν θλίψιν·
Ὕψον' ἐνίοτε ὄμμα ὀργίλον ἐπὶ τοῦ ἡλίου,
Ὡς ν' ἀδημόνει, διότι βραδέως ἐχώρει, κι' ἀπήντα
Μία ἐκείνου ἀκτὶς τὸ ἐπίσης ψυσφόρον του βλέμμα·
Τὴν κεφαλὴν του δὲ στένων ἐνίοτε ἔκλινε πάλιν
Ὡς τις ἂν ἦτο εἰκὼν Ῥαφαήλειος, τύπος τῆς λύπης.
Ἔχυν' ἀκτῖνας θερμῆς μεσημβρίας ὁ ἥλιος βαίνων,
Ὅτε ἀνήχησ' ὀξὺς συρίγματος ἦχος, κ' ἠκούσθη
Ἄνω τῶν βράχων φωνὴν ὁ σκοπός, ὅτι τρεῖς ὁπλοφόροι
Φθάντες ἀπὸ Κιθαιρῶνος δρυμαίως ἐζήτουν τὸν Φλῶρον
Εἰς ἀγγελίαν τοιαύτην ὡς εἰς ἀνηγέρθησαν πάντες,
Καὶ παρετάχθησαν κύκλῳ τ

Αν τὴν καλὴν των μορφὴν καὶ τὸ σπεσδὸν των ἔβλεπες βῆμα,
Ἔλεγες, ὅτι φαιδροὶ εἰς ἑταίρου πορεύονται γάμον,
Ἔλεγες, ὅτι ὁρμοῦν, ὡς ἱέρακες λάβροι πρὸς ἄγραν·
Τρέχοντες δ' οὗτοι ἐντὸς τῆς νυκτίας εἰσῆλθον ὁμίχλης.
Ἦτον ἑσπέρα τερπνή· τῆς σελήνης ὁ ἥμισυς δίσκος
Ἐρριπτ' ἀκτῖνας ὠχρὰς, αἰσθημάτων κ' ἐρώτων ἀκτῖνας.
Ζέφυρος πνέων ἠδὺς εἰς τὰ δένδρα 'ψιθύριζε μόλις,
Φέρων ἀρώματα θύμου, τευκρίου, ροδῆς κ' ἡδυόσμου.
Τὴν ἱερὰν σιωπὴν μονοτόνως διέκοπτ' ὁ γρύλλος,
Καὶ νυκτιλάλων πτηνῶν οἱ μακρόθεν ἐρχόμενοι φθόγγοι
Τοῦ καθαροῦ οὐρανοῦ οἱ ἀδάμαντες ἤστραπτον ὅλοι,
Κ' ἀντανεκλῶντο ἐντὸς τῶν ὑγρῶν τῆς καλῆς Κωπαΐδος,
Σπινθηροβόλον δ' αὐτῆς τὸ γλαυκὸν ἐκλαθμύριζε κῦμα
'Σ τὴν χλοηφόρον της ὄχθην, ἐν ᾧ πρὸς τὸ πέραν ἠρέμει·
Ὁ Παρνασσὸς κ' Ἑλικὼν παρακείμεν' ὠμολόζον δόω
Γίγαντας νεροστεφεῖς κοιμωμένους ἐν μέσῳ γαλήνης·
Εἰς τὰ πλευρὰ των πυραὶ διεκρίνοντ' ἀγρύπνων ποιμένων,
Ἡ πυροβόλον ἀστράπτον κ' ἠχοῦν τολμηροῦ νυκτοθήρου.
"Ἱστατο μόν' ἡ θυγάτηρ τοῦ Λάμπρου πλησίον θυρίδος,
Τὸν δροσερὸν τῆς ἑσπέρας ἀέρα ποθοῦσα· ἡ λύπη
Εἶχε μαράνει τοῦ θείου τῆς κάλλους τὰ εὔχροα ῥόδα,
Τὰ κορελλίζοντα χείλη ἡ κάθειρξις εἶχεν ὠχράνει·
Εἶχε τὸ δάκρυ βλεμμάτων πυρίνων θαμβώσει τὴν λάμψιν.
Ὁ τορνευτὸς της βραχίων ἐστήριζε τὴν κεφαλήν της,
Ἀτημελήτως 'ς τοὺς ὤμους χρυσόχρους κατέπιπτε κόμη,
Ἦτο δὲ ζῶσα εἰκὼν ἀθωότητος μέγα πενθούσης.
Πρὸς τῆς ὑγρᾶς Λεβαδίας τὴν γῆν εἶχε στρέψει τὸ βλέμμα,
Ὅπου κατέλιπεν, ὅ,τι 'ς τὸν κόσμον παμφίλτατον εἶχε,
Στένουσα δ' ἔλεγε· "Πάτερ, τί γίνεσαι! Φλῶρε, ποῦ εἶσαι;"
Ὁ Ἐνετὸς κατ' ἀρχὰς ἐφανάσθη τὴν βίαν ὡς μέσον
Ἐπιτυχὲς τοῦ σκοποῦ του· πλὴν εἶδε λυσσῶν ὁ κακοῦργος,
Ὅτ' ἐκοπία ματαίως· στρατήγημα τότε ἀλλάξας
Ἀλωπεκὴν ἐνεδύθη, καὶ πρᾶον κ' ἐράσμιον ἦθος.
Ἀλλ' ἡ παρθένος εἰς βίαν ἀντέταξ' ἐπίμονον τόλμην,
Θρήνους, κραυγὰς κι' ἀπειλὰς· τὴν πυρίνην δὲ γλῶσσαν τοῦ πάθους
Περιεφρόνει σιγῶσα, ἢ λόγους δριμεῖς ἐκφωνοῦσα.
Εἶχον δ' ἐλπίδας ἀμφότερ' εἰς μόνον τὸν χρόνον.
"— Ἐκεῖνος,
("Ἔλεγ' ὁ ἅρπαξ) ψυχὰς ἀγερώχους δαμάζει. "—Ἐκεῖνος
("Ἔλεγ' ἡ κόρη) ἀχρείων καρδίας ναρκόνει." — Ἀλλ' ὅμως
Ὄναρ ἐλπίδων κενῶν ἀμφοτέρους δεινῶς ἐξῆπάτα. —
Ἦτο εἰς σκέψεις πικρὰς βυθισμένη, ὁπότε εἰσῆλθεν
Ὁ Ἀντωνέλλης· εἰς τοῦτον τὴν θέαν ἡ δόστηνος κόρη
Ἐμπλήκτος ἔμεινεν, ὡς τὸ ὄρνιον ἐνώπιον λύκου.
"— Ἄννα, τῇ εἶπε μὲ ἦθος γλυκὺ καὶ φωνὴν πλήρη πάθους,
"Ἦλθα καὶ πάλιν νὰ σ' ἴδω, νὰ μάθω ἂν τίποτε θέλῃς·
"Εἶσαι τῶν πάντων κυρία, κ' ἐγὼ ὑπηρέτης καὶ φίλος." —
Οὔτε κἂν βλέμμα ἠκόντισ' ἐκείνη, κ' ἐσίγα ὡς λίθος.
Ὡς ἀνοχὴν ἐκλαβὼν τὴν σιγὴν παρεκάθησε τότε·
'— Κότταξε, εἶπε, τί φύσις λαμπρά! τί ὡραία ἑσπέρα!
"Ὦ! τὴν σελήνην ἴδέ, πῶς ἐκρύβη ἐκ φθόνου ὡς σ' εἶδε!"
Τότε δ' ἡ Ἄννα πικρὸν μειδιάσασα εἶπε· — "Τὸ φῶς μου,
" Αν ἡ οὐράνιος ἥμιν σελήνη, δὲν ἤθελον χύσει,
"Ὅσον καιρὸν ἐβεβήλουν αὐθάδεις κακοῦργοι τὸν κόσμον."
"— Πάλιν λαλεῖς μὲ πικρίαν! κι' ἀκόμη ἀρνεῖσαι, τὸ βλέπω,
"(Εἶπεν αὐτὸς ὠχριῶν) ἐν ᾧ ἔχεις ἀγγέλου καρδίαν,
"Τόλμην ἐρώσης ψυχῆς ν' ἀγιάσῃς μὲ λόγους συγγνώμης·
"Πλὴν μυριάκις ἐζήτησα ταύτην· καὶ πλέον τί ἄλλο;
"Λέγε, τί ἄλλο ζητεῖς; μὴ τὸ αἷμά μου θέλεις; τὸ χύνω!"
— "Τὸν σύζυγόν μου ζητῶ! τὸν πατέρα μου θέλω! κ' ἐν τάχει
"Σὲ νὰ ἴδω, μιαρέ, 'ς τοῦ δικαίου Θεοῦ μου τὸ βῆμα!
"Χύνεις τὸ αἷμά σου λέγεις; Τοιαύτην μὴ λάβῃς φροντίδα!
"Χεὶρ ἰσχυρὰ κ' ἐκ Θεοῦ ὡπλισμένη ἐλπίζω ν' ἀρκέσῃ! . . ."
Ἔλεγε, κ' εἶχ' ἡ φωνή της τὸν τόνον ἐκεῖνον. ὃν ἔχει
Ἀδικουμένου φωνή! Ἀλλ' ἐν ᾧ ὡς ἐμβρόντητος οὗτος
Ἔμενεν, αἴφνης ἐντὸς τῶν ὑδάτων τῆς λίμνης ἐχύθη
Τρέμουσα λάμψις, καὶ τρεῖς κολοσσαῖαι πυραὶ μετ' ὀλίγον
Τῶν κοιμωμένων ὑδάτων ἐχρύσουν τὸν λεῖον καθρέπτην. —
Εἶχ' ὠχροπόρφυρος δύσ' ἡ σελήνη, ἐν μέσῳ σκοτίας,
Κ' ἔχεον ἄστρων πυκνοὶ λεγεῶνες ἀμφίβολον λάμψιν·
Κ' εἶδε μὲν ἄλλον' ἐν μέσῳ τῆς λίμνης πυρὰς ὀρχουμένας,
Ὁμως ᾐσθάνθη καθ' ὅλον τὸ σῶμα παράδοξον ῥῖγος,
Ὅτε ἐκείνας τὰς τρεῖς παρετήρησε· φάσιν δὲ θέλων
Ἄλλην νὰ δώσ' εἰς τῆς κόρης τὴν λύπην, κ' εἰς προλήψιν ἴσως·
— "Κύτταξε, εἶπε, πυρὰς ἁλιέων ζητοῦντων ἐγχέλεις . . .
"Εἶναι τοῦ βίου εἰκὼν αἱ τὴν νύκτα καιόμεναι δᾷδες . . .
"Ἄκουσον, πῶς κ' ἡ ἠχὼ ψιττακίζει πιστῶς κατὰ φθόγγον
"Ἄσμα γλυκὸς . . . Πλήν . . . οὐχί . . . ἡ φωνή . . . ἐκ τῆς λίμνης ἐκβαίνει . . .
"Πρώτην δ' ἴσως φοράν τοὺς ἰχθύας αἱ γλῶσσαι θηρεύουν . . ."
Εἶπε συσπῶν τὰς ὀφρῦς, καὶ ὠρθώθη, καὶ ἔκραξε· — "Τίτα!
"Ὅλα τὰ ὅπλα εὐθὺς ἑτοιμάσατε! ὅλους τοὺς ἄνδρας! . . .
"Ἴσως εἰς θήραν γλαυκῶν κενοῦσι πολλὰ πυροβόλα . . .
"Ὕπαγε! . . . κι' ἄνω σκοπῶν, ἔσο ὅμμα ὀξὺ καὶ ὠτίον." —
Κ' ἔφυγ' ὁ Τίτας ἀμέσως, φανεὶς ὡς σκιὰ πρὸς τὴν θύραν.
Ἐφερε τότε ἐντὸς τοῦ θαλάμου κλονούμενον βῆμα·
Τρὶς δ' ἐξηκόντισεν ὄποπτον βλέμμα ἐπάνω τῆς λίμνης,
Καὶ μὲ σκληροὺς λογισμοὺς πρὸς ὀλίγον ἐφάνη παλαίων.
Στὰς δὲ ἐμπρὸς τῆς ἐκθάμβως τὴν λίμνην ὁράσης παρθένου·
— "Κόρη τοῦ Λάμπρου! τῇ εἶπε, πολλὰς μὲ ποτίζεις πικρίας.
"Κ' ἴσως ἡ μαύρη μὲ ὤθησε Μοῖρα πρὸς σέ, ἵνα πλέξῃ
"Δραματικώτερον ἔτι τὸ μέγα τοῦ βίου μου δρᾶμα . . .
"Ὦ! πίστευσέ με! πολὺ τολμηρότερα ἔπραξα ἔργα . . .
"Κ' ἔντιμον μέλλον . . . φρικτὸν παρελθόν . . . ὅτι ἤγνιζ' ἐφρόνουν.
"Ἄκουσον τώρα! ἐρρίφθην τυφλῶς εἰς θυέλλας κινδύνων,
"Καὶ συμπαρέσυρα σέ, τὴν ἄθῶαν ὡς ἄνθος ὡραῖον!
"Θεία κατάρα βαρύνει ἐπὶ τῆς κακῆς κεφαλῆς μου,
"Κι' ὅ,τι ποθήσω ἢ ψαύσω, θραυόμενον πίπτει εἰς κόνιν! . . .
"Ἔθαλλες χθὲς ἐν τῷ μέσῳ ἀγκάλης πατρὸς καὶ μνηστῆρος.
"Σήμερον εἶσαι ὠχρὰ καὶ θρηνοῦσα ἐν μέσῳ πλεκτάνης
"Ἅρπαγος ξένου! . . . κακοῦργου φρικτοῦ! . . . κ' ἔρασταῦ μισουμένου!"
Κλίνας δὲ γόνυ προσεῖπε μὲ πάθος καρδίας θρηνούσης·
— "Κλίνω τὸ γόνυ ἐνώπιον σοῦ, σελασφόρε παρθένε,
"Καὶ τῶν προτέρων τοῦ βίου παισμάτων . . . ζητῶ τὴν συγγνώμην·
" Αγνωστα ἦσαν! καὶ θέλουσι μεῖν' εἰς αἰῶνα θαμμένα . . .
"Αὖρ' ἀρετῆς καθὼς σ' εἶδα μ' ἐνέπνευσεν αἴσθημα θεῖον,
"Κ' ἡ ῥυπαρά μου καρδία ποτὲ δὲν ᾐσθάνθη τοιοῦτον.
"Οὔριον πνεῦμα τῆς τύχης δ' ἂν πνεύσῃ ὀλίγον ἀκόμη,
"Ὅρκον ὀμνύω, ποτὲ νὰ μὴ πράξω παρ' ὅ,τι θελήσῃς,
"Σὲ νὰ λατρεύω ἐξ ὅλης καρδίας ὡς ἄλλον θεόν μου·
" Ἄγγελε! σῶσόν με κἂν . . . ἂν δὲν θέλῃς ποτὲ μ' ἀγαπήσει. —

("Επεται συνέχεια.)

Ο ΔΙΑΔΟΧΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΙ Ο ΒΑΣΙΛΟΠΑΙΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ,

ἐπισκεπτόμενοι τὰ γραφεῖα τῆς ἐφημερίδος "ὁ Γαλάτης" ἐν Παρισίοις.

Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 197.)

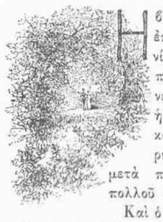

Ἡ βασιλικὴ ἡμῶν οἰκογένεια, ἐπανακάμπτουσα ἐκ Δανίας εἰς Ἑλλάδα κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα, διέμεινεν, ὡς γνωστόν, ἐπί τινας ἡμέρας ἐν Παρισίοις, ἔνθα, καίτοι μὴ ἐπισήμως περιηγουμένη, ἐγένετο δεκτὴ μετὰ πολλῆς συμπαθείας καὶ πολλοῦ σεβασμοῦ.

Καὶ ὁ μὲν Βασιλεὺς ὑπεδέξατο κατὰ τὴν ἐκεῖ διαμονήν του πολλὰ τῶν ἐπισήμων προσώπων, μεθ' ὧν ἐπὶ μακρὸν συνδιελέχθη, ἡ δὲ Βασίλισσα ἐπεσκέψατο διάφορα φιλανθρωπικὰ ἱδρύματα, ἔνθα διετράνωσε τὴν ὄντως χριστιανικὴν αὐτῆς συμπάθειαν πρὸς τὰ δυστυχῆ ὄντα τοῦ κόσμου τούτου, παρηγοροῦσα αὐτὰ καὶ ἐξετάζουσα περὶ τῶν διαφόρων αὐτῶν περιπετειῶν.

Ὅ,τι ὅμως ἰδίως ὀφείλει νὰ πληρώσῃ χαρᾶς πᾶσαν ἑλληνικὴν καρδίαν εἶναι τὸ ἐνδιαφέρον, ὅπερ ἔδειξαν οἱ νεαροὶ ἡμῶν βασιλόπαιδες διὰ τὰς προόδους καὶ τὰ ἀξιοσημείωτα μνημεῖα τῆς γαλλικῆς πρωτευούσης, ὁδηγούμενοι συστηματικῶς ὑπὸ τοῦ λογίου διεθυντοῦ τῆς ἐκπαιδεύσεως αὐτῶν, κ. Ὄθωνος Λύδερς. Ὁ διάδοχος Κωνσταντῖνος, φύσει ἐμβριθὴς καὶ φιλομαθής, πάσης ἐδράττετο εὐκαιρίας, ὅπως ἐπεκτείνῃ τὰς γνώσεις αὐτοῦ, καὶ ἐπειδὴ ἐν τοῖς ἔθναστοῖς τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας ἔγκειται καὶ τὸ μέλλον τῆς φίλης ἡμῶν πατρίδος, μετὰ πλείστου ὅσου ἐνδιαφέροντος παρηκολουθήσαμεν τὰ διάφορα αὐτῶν διαθήματα.

Μία τῶν ἐπισκέψεων, ἥτις ἰδίως ἐφείλκυσε τὴν προσοχὴν τοῦ Διαδόχου, ἦτο καὶ ἡ ἐν τοῖς γραφείοις καὶ τῷ τυπογραφείῳ τῆς ἐν Παρισίοις ἐκδιδομένης ἐγκρίτου ἐφημερίδος "ὁ Γαλάτης", ἐφημερίδος ἀντιπροσωπευούσης τὰς μοναρχικὰς ἀρχάς. Δικαίως ἀνεμνήσθη ὁ Διάδοχος ἡμῶν τῆς ἐφημερίδος ταύτης, διότι αὕτη ἐκθύμως ἀείποτε συνηγόρησε καὶ συνηγορεῖ ὑπὲρ τῶν δικαίων τῆς Ἑλλάδος· καὶ ζωηρότατα διατηροῦνται ἀκόμη ἐν τῇ μνήμῃ ἡμῶν τὰ πλήρη συμπαθείας καὶ εὐγενῶν αἰσθημάτων ἄρθρα αὐτῆς κατὰ τὰς ἀποφράδας ἡμέρας τοῦ τελευταίου ἀποκλεισμοῦ, ὅτε διὰ λόγων πεπληρωμένων ἀόλου φιλελληνισμοῦ ἐπέχεε παρηγορίαν τινὰ εἰς χώραν δεινῶς πάσχουσαν καὶ παρίστα τὸ προσγινόμενον ἄδικον. "Ὁ Γαλάτης" εἶναι, ὡς εἴπομεν, ἐφημερὶς ἀρχῶν μοναρχικῶν καὶ ὑπερασπίζεται τάσεις ἠθικὰς τῆς κοινωνίας, ὡς ἐπείσθημεν παρακολουθοῦντες πρὸ καιροῦ τὴν πορείαν αὐτῆς.

Τὴν ἐπίσκεψιν ταύτην τοῦ ἡμετέρου Διαδόχου καὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, βασιλόπαιδος Νικολάου, παριστᾷ ἡ παραθεβειμένη σήμερον εἰκών, ἐν ᾗ ἄνωθεν μὲν φαίνονται αἱ προσωπογραφίαι τῶν δύο βασιλοπαίδων ἐν τῇ ἁπλῇ αὐτῶν περιβολῇ, ὀλίγον δὲ κατωτέρω ἀπεικονίζεται μία τῶν αἰσθουσῶν τοῦ ἐν τῇ συνοικίᾳ Μομμάρτρης κειμένου τυπογραφείου, ἐν ᾧ "ὁ Γαλάτης" ἐκτυποῦται. Οἱ βασιλόπαιδες, ὁδηγούμενοι ὑπὸ τῶν διευθυντῶν τοῦ τυπογραφείου, παρίστανται εἰς τὴν τύπωσιν τοῦ φύλλου.

Κατωτέρω φαίνεται ἡ πρόσοψις τῶν ἐν τῇ μεγάλῃ λεωφόρῳ τῶν Ἰταλῶν (boulevard des Italiens ἀρ. 9) κειμένων γραφείων "τοῦ Γαλάτου". Οἱ Ἕλληνες βασιλόπαιδες, οὓς ὑπεδέχθησαν μετὰ τῶν ἀνηκουσῶν αὐτοῖς τιμῶν οἱ συντάκται (τοῦ διευθυντοῦ κ. Ἀρθ. Μέγερ ἀπόντος κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν), ἐξήτασαν τὰ πάντα λίαν ἐπισταμένως, ἐρωτήσαντες μετὰ πολλοῦ ἐνδιαφέροντος περὶ ὅλων καὶ ἀποδεικνύοντες γνώσεις πολλάς· ὁ διάδοχος Κωνσταντῖνος ἐξέπληξε τοὺς πάντας διὰ τῶν ἐμβριθῶν αὐτοῦ ἐρωτήσεων.

Ἡ διεύθυνσις "τοῦ Γαλάτου", σεμνυνομένη ἐπὶ τῇ βασιλικῇ ταύτῃ ἐπισκέψει, ἐδημοσίευσε μακρὸν ἄρθρον κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην, ἐξ οὗ ἀποπνέει ἡ εἰλικρινὴς πρὸς τὴν βασιλικὴν ἡμῶν οἰκογένειαν ἀγάπη καὶ ὁ ἀκραιφνὴς αὐτῆς Φιλελληνισμός, ὃν ἄλλως τε δὲν λείπει νὰ ἐκδηλοῖ ὁσάκις τῇ παρέχεται ἡ εὐκαιρία.

Πᾶς τις ἐννοεῖ ὅτι ἡ Ἑλλὰς ἔχει ἀνάγκην φίλων καὶ φίλων ἰσχυρῶν, οἵτινες καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ νὰ ὑπερασπίζωνται αὐτὴν καὶ νὰ συνηγορῶσιν ὑπὲρ αὐτῆς. Δέον νὰ καταστήσωμεν τοὺς ἰσχυροὺς τῆς γῆς εὐνοϊκοὺς ἡμῖν, ἀποδεικνύοντες, ὁσάκις δυνάμεθα, ὅτι ἐπαξίως κατέχομεν τὴν θέσιν ἡμῶν ἐν τῇ μεγάλῃ τῶν ἐθνικοτήτων κοι-

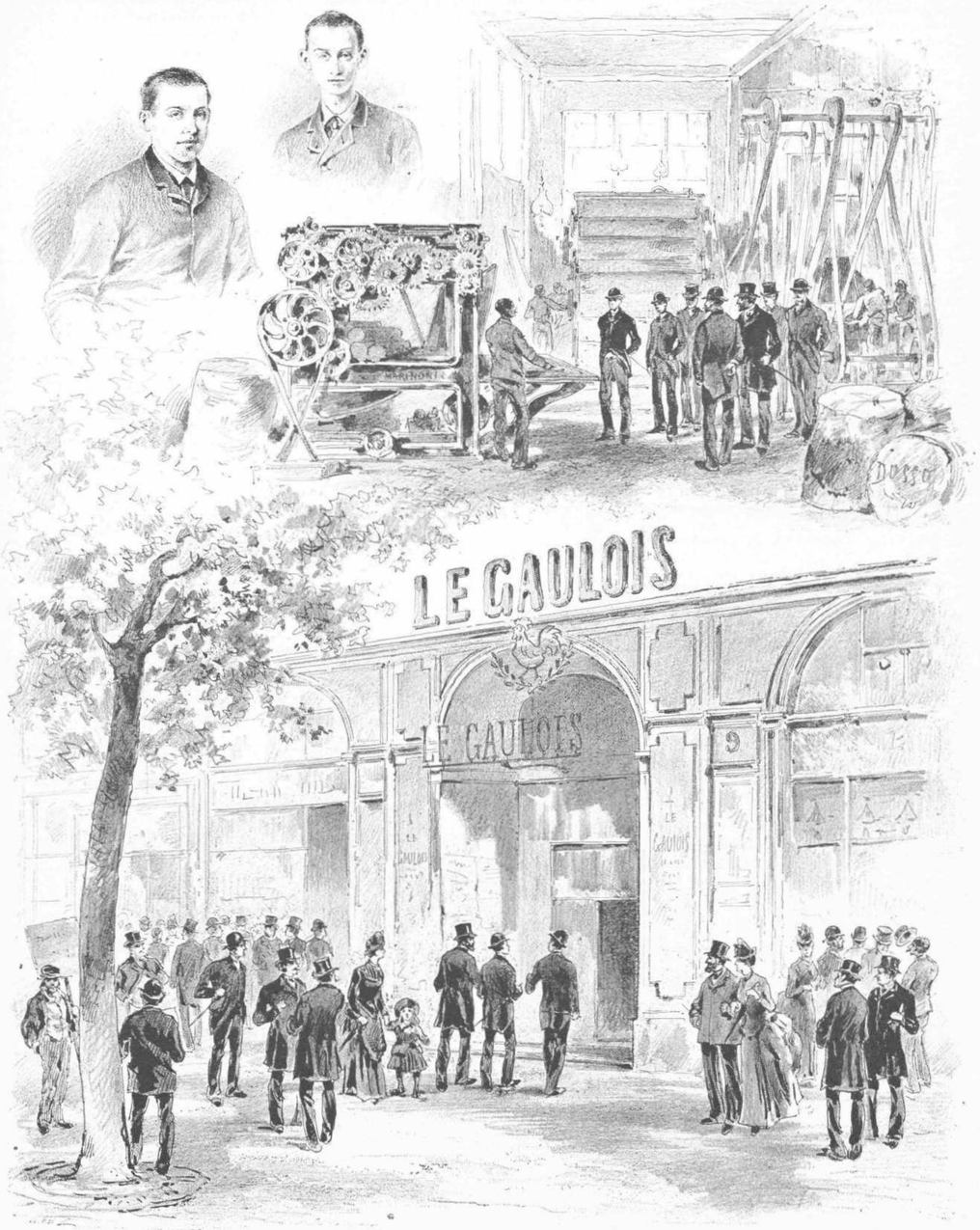

Ο ΔΙΑΔΟΧΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΙ Ο ΒΑΣΙΛΟΠΑΙΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ,

ἐπισκεπτόμενοι τὰ γραφεῖα τῆς ἐφημερίδος "ὁ Γαλάτης" ἐν Παρισίοις.

νωνία. Οὐδέποτε δὲ πρέπει νὰ λησμονῶμεν, ὅτι ἔνδοξον ἔχοντες παρελθὸν ὀφείλομεν καὶ μέλλον νὰ παρασκευάσωμεν τῇ χώρᾳ ἡμῶν ἔνδοξον, καὶ πρὸς τοῦτο πάσης πρέπει νὰ ἐπωφελώμεθα περιστάσεως. Ὁ ἐμβριθῶς σκεπτόμενος περὶ τῆς τύχης του, καὶ παρασκευάζει ταύτην λαμπράν· ὁ καθεύδων ἐν ἀπαθείᾳ καὶ περιμένων τὰ πάντα ἐκ τῆς φορᾶς τῶν πραγμάτων, ἢ μένει στάσιμος ἢ καὶ φίνει βαθμηδὸν καὶ ἀπόλλυται, διότι ὁ κόσμος ἀνήκει εἰς τοὺς δραστηρίους.

Ο ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ ΑΛΕΞΙΟΣ.

Ἱστορικὸν διήγημα

ὑπὸ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΥ.

(Συνέχεια.)

Ἐν ἄκρᾳ σιγῇ ἠκροάσθησαν οἱ παρόντες τῶν λόγων τοῦ Ἕλληνος βασιλόπαιδος. Πολλῶν τὰ βλέμματα ἀπήστραψαν ἐκ συγκινήσεως καὶ ἐνθουσιασμοῦ· πολλῶν οἱ ὀφθαλμοὶ ἐπλήσθησαν δακρύων.

Ἀναστὰς ὁ μαρκήσιος τῆς Μομφεράτης καὶ προσελθὼν βήματά τινα εἶπεν·

— Εὐγενεῖς κύριητες καὶ βαρῶνοι! Ἐρχόμενος εἰς Βενετίαν ἐπεσκέφθην καθ' ὁδὸν τὸν ἔνδοξον τῆς Γερμανίας καὶ δαφνοστεφῆ αὐτοκράτορα. Ὁ ἡγεμὼν ἐκεῖνος ἔχει πεποίθησιν εἰς τὸ φιλοδίκαιον ὑμῶν καὶ παρακαλεῖ ὑμᾶς δι' ἐμοῦ νὰ τείνητε χεῖρα βοηθείας πρὸς τὸν νόμιμον διάδοχον τοῦ βυζαντινοῦ θρόνου. Ὁ αὐτοκράτωρ συνιστᾷ εἰς τὰς γενναίας ὑμῶν καρδίας τὸν νέον βασιλόπαιδα, τὸν ἀδελφὸν τῆς σεπτῆς αὐτοῦ συζύγου, ὅστις εὑρίσκεται σήμερον ἐνώπιον ἡμῶν. Εἶναι καθῆκον ἡμῶν ἱερὸν νὰ τὸν συνδράμωμεν. Ὡς ὑπερασπισταὶ τῆς ἀνθρωπίνης δικαιοσύνης ἑτοιμαζόμεθα νὰ ἐκστρατεύσωμεν πρὸς ἀνατολάς, ὅπως ἐλευθερώσωμεν τὸν τάφον τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν. Ἔστω ἀρχὴ τῆς ἱερᾶς ταύτης ἐπιχειρήσεως ν' ἀποδώσωμεν τὸν θρόνον εἰς ἡγεμόνα, ὃν κακοῦργος ἐλήστευσεν ἀνήρ. Ἡ ἐπιτυχὴς ἀρχὴ θέλει ἐξασφαλίσει ἡμῖν ἐπιτυχὲς καὶ τὸ τέλος. Ἀναλογίσθητε τὰς συνεπείας· πᾶσα ἀδικία γενομένη κατὰ τῶν ξένων ἐμπόρων θέλει ἐπανορθωθῆ· πάντες θέλουσιν ἀποζημιωθῆ διὰ τὰ ἁρπαγέντα αὐτοῖς χρήματα. Ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Ἕλληνος αὐτοκράτορος θὰ ἔχωμεν πιστὸν σύμμαχον, ὅστις θέλει συνοδεύσει ἡμᾶς εἰς Παλαιστίνην. Προσφέρατε ἑπομένως αὐτῷ τὸν βραχίονά σας εἰς ἐπιχείρησιν, ἥτις καὶ δι' αὐτὸν καὶ δι' ἡμᾶς εἶναι τιμητική, καὶ συλλογισθῆτε ὅτι ἐνδοξότερον εἶναι νὰ ἀπονείμῃ τις στέμμα ἢ νὰ φέρῃ αὐτό.

Ὁ Βονιφάτιος ὡμίλησε μετὰ πολλῆς ἀξιοπρεπείας καὶ μὲ ὕφος ζωηρόν. Οἱ παρόντες ἐπείσθησαν εἰς τοὺς λόγους του, ὅτε ὁ ἀββᾶς de Vaux de Sernai ζητήσας τὸν λόγον εἶπε·

— Πρόκειται νὰ ὑπηρετήσωμεν τὸν Θεὸν ἢ τοὺς ἀνθρώπους; Πρόκειται νὰ ἐκστρατεύσωμεν κατὰ Ἑλλήνων, οἵτινες εἶναι χριστιανοί, ἢ ὡρκίσθημεν νὰ κινήσωμεν ἐναντίον ἀπίστων; Ὁ ὅρκος ἡμῶν μᾶς καλεῖ εἰς τὴν Συρίαν. Ἔγκλημα θὰ ἦτο νὰ τραπῶμεν ἄλλην ὁδόν!

Οἱ λόγοι οὗτοι τοῦ εὐγλώττου καὶ φανατικοῦ ἐρωκήρυκος ἐνεποίησαν βαθεῖαν εἰς τὴν συνέλευσιν ἐντύπωσιν, καὶ ἤδη ἡτοιμάζοντο τῶν ἱππότῶν τινες νὰ ὑποστηρίξωσι τὴν γνώμην τοῦ ἀββᾶ, ὅτε ὁ Βονιφάτιος, ὅστις δὲν ὑπεχώρει εὐκόλως, ρίψας βλέμμα ὀργίλον πρὸς τὸν ἱερέα καὶ προβὰς εἰς τὸ μέσον τῆς αἰθούσης ἀνέκραξεν·

— Ἄφρονες, δὲν συλλογίζεσθε ὅτι μεταβαίνοντες κατ' εὐθεῖαν εἰς Συρίαν κινδυνεύετε καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐπιουσίου ἄρτου νὰ στερηθῆτε; Δὲν σκέπτεσθε, ὅτι μόνον ἡ σύμπραξις τοῦ βυζαντινοῦ αὐτοκράτορος ἐξασφαλίζει ἡμῖν τὴν συντήρησίν μας ἐν τῇ ἀξένῳ καὶ ἐχθρικῶς καθ' ἡμῶν διακειμένῃ Συρίᾳ; Πρέπει ν' ἀγνοῇ τις ἐντελῶς τὴν κατάστασιν τῶν μερῶν ἐκείνων, ἵνα τόσον ἀπερισκέπτως καὶ ἐλαφρῶς ἀποφανθῇ. Ἡ γνώμη μου εἶναι ἡ μόνη ἀκριβής, ἡ μόνη ἀσφαλής. Ἐὰν δὲν συμφωνῆτε πρὸς αὐτήν, ἐγὼ ἀποσύρομαι ἀμέσως μετὰ τῶν ὀπαδῶν μου, διότι δὲν ἔχω σκοπὸν νὰ ἐκθέσω τὴν τιμήν μου καὶ τὴν ζωὴν τῶν ἀνδρῶν μου εἰς ἐπιχείρησιν, ἥτις οὐδεμίαν ἔχει πιθανότητα ἐπιτυχίας. Ἡ ἔλευσις τοῦ Ἕλληνος βασιλόπαιδος ἐνταῦθα εἶναι δάκτυλος Κυρίου! Τὸν δάκτυλον τοῦτον τὸν παντοδύναμον βλέπω ἐγὼ δεικνύοντα ἡμῖν τὸν δρόμον, ὃν ὀφείλομεν νὰ βαδίσωμεν! Ἀπὸ τοῦ δρόμου τούτου δὲν ἀποτρέπομαι δι' ὅλους τοὺς θησαυροὺς τοῦ κόσμου!

Οἱ λόγοι οὗτοι ἐπενήργησαν ἐπὶ τῆς συνελεύσεως· τὸ τελευταῖον πρόχωμα τῶν ἐναντίων κατέπεσεν. Εἰς τοῦτο συνετέλεσε καὶ ἡ ψῆφος τοῦ δόγη καὶ τῶν γερουσιαστῶν, οἵτινες, ὡς ἀνωτέρω εἴπομεν, μεγάλως ἐνδιεφέροντο ὅπως ἡ ἐκστρατεία διαθῇ διὰ Κωνσταντινουπόλεως. Παρατεταμέναι ἀντήχησαν φωναὶ ἐν τῇ εὐρείᾳ αἰθούσῃ· Ἐμπρός! Εἰς Κωνσταντινούπολιν!

Ὑπὸ χαρᾶς ἀπήστραψεν τὸ ὄμμα τοῦ Ἕλληνος βασιλόπαιδος, ὅστις ἔρριψε θλέμμα πλῆρες εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν εὐγενῆ αὐτοῦ συνήγορον καὶ πρὸς τὸν γέροντα Δάνδολον, οὗ τὸ πρόσωπον ἐδήλου τὴν εὐχαρίστησιν, ὑφ' ἧς ἐπλημμύρου ἡ καρδία του.

Ἡ μεγάλη συνέλευσις διελύθη καὶ τὸ πλῆθος, τὸ ὁποῖον ἦτο συνηγμένον πυκνὸν ἐν τῇ πλατείᾳ τοῦ Ἁγίου Μάρκου, ἐχαιρέτισε μετὰ σεβασμοῦ τοὺς ἀπερχομένους γερουσιαστὰς καὶ τοὺς ξένους. —

Εἶναι νύξ· εἰς τὸ τρέμον φῶς τῆς σελήνης στίλβει ἡ ἤρεμος θάλασσα, ἡ ἐκτεινομένη ἀπὸ τοῦ δουκικοῦ μεγάρου μέχρι τῆς ἀπέναντι ἀκτῆς τοῦ Λίδου. Ἡ ἀτμοσφαῖρα εἶναι καθαρὰ καὶ γαληνιαία. Παρ' ἀνοικτὸν παράθυρον τοῦ μεγαλοπρεποῦς μεγάρου ἵσταται νέος ἀνήρ, ὅστις στηρίζει ἐπὶ τῆς χειρός του τὴν ὑπὸ μελάνων βοστρύχων ἐπιστεφομένην κεφαλήν του καὶ παρατηρεῖ τὴν πρὸ τῶν ποδῶν του ἀπαστράπτουσαν θάλασσαν. Ὁ νεανίας οὗτος εἶναι ὁ Ἀλέξιος, τοῦ ὁποίου ὁ νοῦς ὡραιοτέραν ἐνθυμεῖται ἀκτὴν καὶ κυανωτέραν θάλασσαν. Εἶναι ὁ υἱὸς τοῦ αὐτοκράτορος Ἰσαάκ, ὁ ἀναμιμνησκόμενος τῆς ὡραίας αὐτοῦ πατρίδος καὶ τοῦ μαγευτικοῦ Βοσπόρου.

Ἡ καρδία του εἶναι ἥσυχος, καὶ ἀναπαυμένη, διότι βλέπει προσεγγίζον τὸ τέρμα τῶν πόθων του. Τὸ μέλλον δὲν τῷ φαίνεται ἤδη σκοτεινόν, ἀλλὰ πεφωτισμένον ὑπὸ τῆς ἀκτῖνος τῆς πραγματικότητος. Μόνον ὁσάκις ἀνακαλεῖ εἰς τὴν μνήμην του τὸν ἐγκαταλελειμένον αὐτοῦ πατέρα, καταλαμβάνεται ὑπὸ θλιβεροῦ αἰσθήματος. Καὶ ἡ μεγάλη χαρά, ὡς καὶ ἡ μεγάλη θλῖψις, καθιστῶσι τὸν ἄνθρωπον μελαγχολικόν. Ἡ ἀνθρωπίνη καρδία, εἴτε πάλλει ἐν χαρᾷ εἴτε πιέζεται ὑπὸ τῆς λύπης, παρέχει εἰς τὸ πρόσωπον τὴν αὐτὴν ἔκφρασιν, καὶ τὰ δάκρυα ἐκρέουσι τῶν ὀφθαλμῶν οὐ μόνον ὑπὸ τῆς θλίψεως ὠθούμενα, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ ὑπερβαλλούσης χαρᾶς.

Ὁ Ἀλέξιος ἵσταται παρὰ τὸ ἀνοικτὸν παράθυρον, εἰρήνην ἔχων ἐπὶ τοῦ προσώπου καὶ ταραχὴν ἐν τῇ καρδίᾳ. Ὁμοιάζει κατὰ τοῦτο τὴν θάλασσαν, ἧς ἡ ἐπιφάνεια ὑπὸ τὰς γλυκείας τῆς σελήνης ἀκτῖνας ἥρεμος στίλβει, ἐν ᾧ τὸ βάθος αὐτῆς ἐγκρύπτει τοσαῦτα μυστήρια.

Μακρόθεν φαίνονται αἱ πυραὶ ἐπὶ τῆς μικρᾶς νήσου τοῦ Ἁγίου Νικολάου. Αἱ πυραὶ ἐκεῖναι, αἱ ἐμφαίνουσαι τὴν θέσιν ἔνθα κοιμῶνται οἱ ἄνδρεῖοι Σταυροφόροι, τῷ φαίνονται ὡς ἀκτῖνες φωτίζουσαι τὸ μέλλον αὐτοῦ. Ἐκεῖ ἡσυχάζουσιν οἱ γενναῖοι ἐκεῖνοι τοῦ δικαίου πρόμαχοι, οἱ εὐτολμοι ἐκεῖνοι ἱππόται, οἵτινες μετ' ὀλίγον δὲν θὰ ἔχωσι νύκτας ἡσύχους τοσοῦτον καὶ ἀμερίμνους. Ὁ Ἀλέξιος τοῖς ἀποστέλλει μακρόθεν τὸν ἀσπασμόν του εὐχόμενος αὐτοῖς τὴν γαλήνην ἐκείνην καὶ ἡσυχίαν, ἣν παρέχουσιν ὁ ὕπνος καὶ ἡ συναίσθησις τῆς ἐκτελέσεως ἱεροῦ καθήκοντος.

Ὑπὸ τὸ παράθυρόν του διέρχεται ἀταράχως ἐλαφρὸν ἀκάτιον· ὀρθὸς ἵσταται ἐν αὐτῷ ὁ λεμβοῦχος κρατῶν τὴν κώπην καὶ ᾄδων συγχρόνως ᾆσμα διὰ φωνῆς γλυκείας καὶ μελαγχολικῆς. Εἶναι ᾆσμα πρὸς τὴν μακρὰν εὐρισκομένην ἐρωμένην του· εἶναι πόθος ἐρώσης καρδίας. Πόσον ἐκφραστικὸς πᾶς στίχος τοῦ ποιήματος! πόσον γλυκὺς πᾶς ἦχος τῆς φωτῆς!

— Ψάλλε! Ψάλλε! πτωχὲ λεμβοῦχε, ψιθυρίζει ὁ Ἀλέξιος. Τὸ ᾆσμά σου εἶναι γλυκὺ ὡς τὸ κελάδημα τῶν πτηνῶν. Ἡ ἐρωμένη σου εὑρίσκεται μακράν. Καὶ ἡ ἐμὴ ἐρωμένη εἶναι μακράν, ἡ ὡραία πόλις, ἐν ᾗ ἐγεννήθην καὶ πρὸς τὴν ὁποίαν ὁ νοῦς μου διηνεκῶς εἶναι ἐστραμμένος. Καὶ ἐγὼ ποθῶ τὴν πατρίδα μου, τὴν ἐρωμένην μου!... Τῆς καρδίας σου τοὺς πόθους δὲν γνωρίζω... ἀλλ' οἱ πόθοι τῆς ἐμῆς καρδίας εἶναι σφοδροί, σφοδροὶ πολύ. Πατρίς! ὄνομα προσφιλές! Πρέπει νὰ μένῃ τις μακρὰν αὐτῆς, ὅπως ἐννοήσῃ πόσον πικρὸς εἶναι ὁ ἀπὸ σοῦ ἀποχωρισμός!

Καὶ ἐκ τοῦ ἀκατίου ἀκούεται ἡ γλυκεῖα τοῦ ναύτου φωνή·

"Ἂν ἡ μήτηρ μου δὲν εἶχεν
Μόνον στήριγμα ἐμέ,
Θὰ ἐπέβαινον τοῦ πλοίου
Καὶ θὰ ἔτρεχον πρὸς σέ."

— Ἡ μήτηρ σου εἶναι γραῖα καὶ ἀδύνατος, ἐψιθύρισεν ὁ Ἀλέξιος· καὶ ἐγὼ ἔχω πατέρα, τοῦ ὁποίου εἶμαι στήριγμα, διότι εἶναι τυφλός. Ἀκούεις, ναῦτα; Ὅτε τὸν ἀπεχωρίσθην, ὡρκίσθην νὰ τὸν ἐκδικηθῶ. Ὁ ὅρκος εἶναι ἱερὸς καὶ θὰ τὸν τηρήσω!

Καὶ πάλιν ἠκούσθη τὸ ᾆσμα ἐκ τῆς λέμβου·

"Ναί, ἡ ὥρα εἶν' ἐγγύς,
Ὅτε θὰ σὲ ἴδω πάλιν.
Καὶ θὰ ᾖμαι εὐτυχὴς
Σφίγγων σὲ εἰς τὴν ἀγκάλην."

— Ναί, ναί, ἡ ὥρα ἐκείνη θὰ ἠχήσῃ... ἡ τῆς ἐκδικήσεως καὶ τῆς ἀφάτου χαρᾶς. Καὶ ἐγὼ θὰ ᾖμαι εὐτυχής· μοὶ τὸ λέγει ἡ καρδία μου!

Καὶ τὸ ἀκάτιον ἀπεμακρύνθη, τὸ ᾆσμα ἠκούετο βαθμηδὸν ἀσθενέστερον μέχρις οὗ ἐντελῶς ἐσίγησεν.

Ὁ Ἀλέξιος βαθὺν ἐξέπεμψε στεναγμὸν καὶ τὰ ὄμματά του ἐστράφησαν πλήρη δακρύων πρὸς οὐρανόν.

Κεφάλαιον Θ'.

ΕΝ ΚΕΡΚΥΡΑι.

Ἀπέναντι τῶν ἀγρίων καὶ ἀποτόμων Ἀκροκεραυνίων ὀρέων, χωριζομένη μόνον διὰ στενοῦ θαλασσίου βραχίονος ἀπὸ τῆς παραλίας τῆς Ἠπείρου, κεῖται ἡ ὡραία καὶ εὐήλιος νῆσος

τῆς Κερκύρας, ἡ περίβλεπτος τῶν Φαιάκων νῆσος, ἡ κλεὶς τοῦ Ἀδριατικοῦ κόλπου. Ἡ Κέρκυρα, ὁ μεγαλείτερος τῶν ἑπτὰ μαργαριτῶν τοῦ Ἰονίου πελάγους, ἔχει ὑπὸ τὸν μεσημβρινὸν αὐτῆς οὐρανὸν ἔδαφος πλούσιον καὶ γόνιμον· διὸ καὶ ἀνέκαθεν ἐθεωρεῖτο ὡς πεπληρωμένη ἀποθήκη, πολύτιμος ἰδίως διὰ τοὺς στόλους, τοὺς τὴν θάλασσαν ἐκείνην διαπλέοντας.

Τούτου ἕνεκα καὶ οἱ ἐκ Βενετίας ἀποπλέοντες Σταυροφόροι τὴν Κέρκυραν εἶχον ὁρίσει ὡς πρῶτον αὐτῶν σταθμόν. Δύο δὲ ἦσαν οἱ πρὸς τοῦτο κύριοι λόγοι· πρῶτον μέν, ἡ Κέρκυρα ἀνῆκεν εἰς τὸ βυζαντινὸν κράτος καὶ διετέλει ὑπὸ τὸ σκῆπτρον τοῦ ἄρταγος Ἀλεξίου, καθ' οὗ οἱ Σταυροφόροι δὲν εἶχον σκοποὺς εἰρηνικούς· εἶτα δὲ καλῶς ἐγίνωσκον οἱ Βενετοί, πόσον καταλλήλως ἠδύνατο νὰ ἐφοδιασθῇ δι' ὅλων τῶν ἀναγκαίων ἐν Κερκύρᾳ στόλος, ἐπιχειρῶν πλοῦν μακρόν. Ἦτο οὖν τοῖς ἄλλοις γνωστόν, ὅτι ἡ αὐτοκρατορικὴ φρουρὰ τῆς νήσου ἦτο ἀσθενής καὶ ὅτι οἱ εἰρηνικοὶ αὐτῆς κάτοικοι δὲν ἦσαν διατεθειμένοι νὰ χύσωσι τὴν τελευταίαν τοῦ αἵματός των ῥανίδα ὑπὲρ ἡγεμόνος, ὃν σχεδὸν οὐδὲ κατ' ὄνομα ἐγνώριζον. Ὑπῆρχον τέλος καὶ πολλοὶ τῶν κατοίκων, οἵτινες μετὰ πολλῆς τῆς εὐχαριστήσεως ἀνέμενον τὴν ἄφιξιν μεγάλου στόλου ἐλπίζοντες πλούσια τὰ κέρδη ἐκ τῆς ἔστω καὶ βραχυχρονίου διαμονῆς παρ' αὐτοῖς τοσούτων μεγαλοπρεπῶν καὶ πολυταλάντων ἱπποτῶν.

Ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐλήφθη ἐν Βενετίᾳ ἡ ἀπόφασις νὰ καταπλεύσῃ ὁ στόλος εἰς Κέρκυραν, πολὺς δὲν παρῆλθε χρόνος, ὅτε ἐφάνησαν μακρόθεν τὰ πρῶτα πλοῖα, οἱ πρόσκοποι τοῦ στόλου. Ἐν τῷ ἅμα ὅλα τὰ ὑψώματα, ἐξ ὧν ἐφαίνετο ἡ ἀνοικτὴ θάλασσα, ἐπλημμύρησαν πυκνῶν ὁμίλων περιέργων, οἵτινες μετὰ προσοχῆς παρετήρουν τὰ ὑπὸ εὐνοϊκοῦ βορείου ἀνέμου πρὸς τὴν νῆσον ὠθούμενα πλοῖα. Μετ' οὐ πολὺ καὶ ὁ στόλος ἠγκυροβόλησε καὶ ἐπὶ τῆς παραλίας ἐστήθησαν αἱ σκηναὶ διὰ τοὺς ἀποβιβαζομένους ὁπλίτας. Τὰς εὐρυχωροτέρας σκηνὰς κατέλαβον οἱ ἀρχηγοὶ τῆς ἐκστρατείας καὶ ὁ συνοδεύων αὐτοὺς Ἕλλην βασιλόπαις.

Ἡγεμονικαὶ ἀπεδόθησαν τιμαὶ τῷ Ἀλεξίῳ κατὰ τὴν ἀπόβασιν· ἡγεμονικὴ ἦτο ἡ συνοδεία, ἡ παρακολουθήσασα αὐτὸν ἀπὸ τοῦ πλοίου μέχρι τῆς σκηνῆς του· ἡγεμονικὴ καὶ ἡ φρουρά, ἡ τῆς σκηνῆς αὐτοῦ ἀναλαβοῦσα τὴν φρουρήσιν. Μετ' ἄκρας ἐκπλήξεως καὶ θαυμασμοῦ εἶδον οἱ ἁπλοϊκοὶ τῆς νήσου κάτοικοι τὴν λαμπρὰν πομπὴν τοῦ νεαροῦ βασιλόπαιδος καὶ τὰς ἀπαστραπτούσας στολὰς τῶν Σταυροφόρων.

Οἱ ὀλίγοι ὁπλῖται, οἱ ἀποτελοῦντες τὴν φρουρὰν τῆς νήσου, ἀπεσύρθησαν ἅμα τῇ ἐμφανίσει τοῦ στόλου εἰς τὸ φρούριον, ἀπόφασιν ἔχοντες ν' ἀντισταθῶσι μέχρις ἐσχάτων. Εἰς τοῦτο συνετέλεσεν αὐτὸς ὁ φρούραρχος, ὅστις ἦτο εἷς τῶν ἐνθερμοτέρων τοῦ αὐτοκράτορος ὀπαδῶν. Ἀλλ' ὁ μαρκήσιος τῆς Μομφεράτης δὲν ἦτο ἀνήρ, ὅστις ἠδύνατο νὰ ὑποχωρήσῃ ἀπέναντι τοιούτων προσκομμάτων· ὁ ἀνδρεῖος μαρκήσιος εἶχεν ἀγωνισθῆ κατ' ἐχθρῶν πολλῷ ἰσχυροτέρων χωρὶς ποτὲ ν' ἀπολέσῃ τὴν παρρησίαν τοῦ πνεύματος, ἥτις ἦτο μία τῶν κυριωτέρων αὐτοῦ ἀρετῶν.

— Ἀναγγείλατε πρὸς τοὺς ἐν τῷ φρουρίῳ κεκλεισμένους, εἶπε πρός τινας τῶν ἱππότῶν τῆς συνοδείας του, ὅτι ἂν αὐθωρεὶ δὲν ἐγκαταλείψωσι τὰς θέσεις των, ἀναγνωρίζοντες ὡς νόμιμον κύριον καὶ αὐτοκράτορά των τὸν νέον βασιλόπαιδα, ὅστις ἀπεβιβάσθη σήμερον μεθ' ἡμῶν, ἡμεῖς ἄνευ ἀναβολῆς θέλομεν προβῆ εἰς ἔφοδον κατὰ τοῦ φρουρίου καὶ θέλομεν τιμωρήσει αὐτοὺς πάντας κατὰ τοὺς αὐστηροὺς τοῦ πολέμου νόμους.

Ἡ ἀπειλὴ ἦτο ῥητὴ καὶ ἔντονος, καθίστατο δὲ ἔτι ἐντονωτέρα διὰ τῶν μυριάδων δοράτων καὶ τῶν φοβερῶν πολιορκητικῶν μηχανῶν, αἵτινες τὴν ἐνίσχυον. Ἡ φρουρὰ ἐπὶ πολὺ δὲν ἐσκέφθη, ἀλλ' ἤνοιξεν τὴν πύλην τοῦ φρουρίου καὶ παρέδωκε τὰ ὅπλα· ὁ δὲ μαρκήσιος τῆς Μομφεράτης ἔσπευσε νὰ ἀναγγείλῃ αὐτοπροσώπως τὴν εὐχάριστον ταύτην εἴδησιν εἰς τὸν βασιλόπαιδα Ἀλέξιον, ὅστις τὸ πρῶτον τότε ἠσθάνθη τὴν παρήγορον ἐκείνην συγκίνησιν, ἥτις καταλαμβάνει πάντα ἄνθρωπον ἐπὶ ἀπροσδοκήτῳ τινὶ ἐπιτυχίᾳ. Μακρὰν μὲν εἰσέτι εὑρίσκετο ἀπὸ τοῦ τέρματος τῶν πόθων του, ἀλλὰ τὸ πρῶτον τοῦτο βῆμα τῷ ἐνέπνεε θάρρος καὶ πεποίθησιν εἰς τὸ μέλλον.

Ὁ μαρκήσιος ἀφήσας τὸν Ἀλέξιον μόνον μὲ τὰς σκέψεις του συνεκάλεσεν εἰς τὴν σκηνήν του τοὺς πιστοτέρους τῶν ὀπαδῶν του, ὅπως συσκεφθῇ μετ' αὐτῶν περὶ τῆς ἡμέρας τοῦ ἐκ Κερκύρας ἀπόπλου καὶ περὶ τῆς διευθύνσεως, ἣν ὤφειλε νὰ λάβῃ ὁ στόλος, ὅτε ἀπροσδόκητον συμβὰν διέκοψεν αἴφνης τὴν ἥσυχον συνδιάσκεψιν.

Ἤδη ἐν Βενετίᾳ εἶχε σχηματισθῆ, ὡς ἀνωτέρω εἴδομεν, κόμμα μεταξὺ τῶν Σταυροφόρων, τὸ ὁποῖον δὲν συνεμορφοῦτο πρὸς τὴν ἀπόφασιν νὰ μεταβῶσιν εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ νὰ ἐγκαταστήσωσιν ἐπὶ τοῦ θρόνου τὸν ἀόμματον Ἰσαάκ· ἤδη ἐν Βενετίᾳ οἱ ἀντιφρονοῦντες οὗτοι, εἶχον ἐναντιωθῆ εἰς τὴν κατασπατάλησιν χρόνου πολυτίμου. Τὸ κόμμα τοῦτο, οὗ ἀρχηγοὶ ἦσαν οἱ ἰσχυρότεροι τῶν Γάλλων ἱππότῶν, ὡς ὁ Ἰάκωβος τῆς Ἀβέρνης, ὁ Γουῒ Δὲ Κουσῆ, ὁ Πέτρος τῆς Ἀμιένης καὶ ἄλλοι, ὑπέκυψε μὲν ἐν Βενετίᾳ εἰς τὴν ἀνάγκην καὶ εἰς τὴν πλειοψηφίαν καὶ μετέβη εἰς Κέρκυραν, ἀλλὰ μόλις ἀφιχθέντες ἐκεῖ οἱ Γάλλοι ἱππόται ἐνόμισαν εὔκαιρον τὴν περίστασιν νὰ διαμαρτυρηθῶσι κατὰ τῆς ληθεσίης ἀποφάσεως καὶ ν' ἀναπετάσωσι φανερὰ τὴν σημαίαν τῆς ἀντιστάσεως. Εὐθὺς τὴν πρώτην νύκτα μετὰ τὸν κατάπλουν συνῆλθον ἐν σπουδῇ οἱ δυσηρεστημένοι πάντες, ἀπῆλθον εἶτα μετὰ τῶν ἀνδρῶν των τοῦ στρατοπέδου καὶ συνεκεντρώθησαν ἐν μικρᾷ κοιλάδι, μίαν περίπου ὥραν τῆς πόλεως ἀπεχούσῃ. Πρὸς τὴν στενὴν ταύτην κοιλάδα ἦγε μικρά τις ἀτραπός, ἣν οἱ ἀντάρται ὠχύρωσαν καταλλήλως καὶ ἐκ τῶν ἐνόντων, διότι ἐφοβοῦντο, καὶ τοῦτο πάνυ δικαίως, μή ὁ μαρκήσιος τῆς Μομφεράτης ἐπαιρώμενος ἐπὶ τῇ εὐκόλῳ κατὰ τῶν Κερκυραίων νίκῃ αὐτοῦ ἀναγκάσῃ καὶ αὐτοὺς διὰ τῆς βίας νὰ ὑποταχθῶσιν.

Ἅμα ἔμαθεν ὁ μαρκήσιος τὰ συμβαίνοντα κατελήφθη ὑπὸ σφοδρᾶς ὀργῆς, ἠγέρθη ἀπὸ τῆς ἕδρας του καὶ ἀνέκραξε μετὰ φωνῆς βροντώδους.

— Νομίζουσιν οἱ ἄθλιοι ἐκεῖνοι ὅτι φοβούμεθα τὰ ξίφη των; Πόσοι εἶναι τὸν ἀριθμόν;

— Εἶναι σχεδὸν τὸ ἥμισυ τοῦ ὅλου στρατοῦ, τῷ ἀπεκρίθησαν.

— Καὶ μὲ τὸ ἕτερον ἥμισυ, εἶπεν ὁ Βονιφάτιος ὑπερηφάνως, θὰ τοὺς διαλύσω ἐγώ! Θὰ ἐννοήσωσιν ὅτι ὁ μαρκήσιος τῆς Μομφεράτης δὲν παίζει· θὰ ἐννοήσωσιν ὅτι δὲν τοῖς ἐπιτρέπεται νὰ παίζωσιν ἀναιδῆ κωμῳδίαν, οἱ ἐπίορκοι! Θὰ τοῖς δείξω, πῶς τιμωρῶ τὴν προδοσίαν καὶ τὴν ἐπιορκίαν!

Ἀλλ' ὁ Βονιφάτιος ἦτο ἀνὴρ τῶν στιγμαίων ἐντυπώσεων· ἡ ὀργή του κατηυνάσθη καὶ ἡ κρίσις ἀνέλαβε παρ' αὐτῷ ταχέως τὴν ἐξουσίαν της.

— Καὶ ὅμως, προσέθηκε μετά τινας στιγμάς, δύναμαι ἐγὼ νὰ γείνω ἀφορμή, ἡ χεὶρ τοῦ φίλου νὰ ὁπλισθῇ κατὰ τοῦ φίλου; ὁ ἀδελφὸς νὰ φονεύσῃ τὸν ἀδελφόν; Θὰ δώσω ἐγὼ τὸ σύνθημα καταστρεπτικοῦ ἐμφυλίου πολέμου; — Οὐχί! Προτιμῶ νὰ ὑποστῶ πᾶσαν ταπείνωσιν, πρὶν ἢ προβῶ εἰς μέτρον βίαιον τοσοῦτον. — Ὁ μαρκήσιος τῆς Μομφεράτης θυσιάζεται ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ καλοῦ!

Ἐν ἀπορίᾳ προσέβλεπον ἀλλήλους οἱ παρόντες, ὁ δὲ μαρκήσιος ἀπῆλθε τῆς σκηνῆς του ὅπως ἀναγγείλῃ τῷ Ἀλεξίῳ τὸ συμβάν.

— Ὁ κίνδυνος εἶναι μέγας καὶ ἀπειλητικός, εἶπεν ἅμα εἰσελθὼν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ βασιλόπαιδος· πρέπει νὰ ἐντείνωμεν ὅλας τὰς δυνάμεις μας, ὅπως ἀντιπαραταχθῶμεν κατὰ τοῦ κινδύνου τούτου. Ὁ ἔμφρων ναύτης δὲν αὐξάνει ἐν καιρῷ τρικυμίας τὰ πανία του· δὲν ἐναντιοῦται εἰς τὰ ἠγερωμένα στοιχεῖα, ἀλλὰ ζητεῖ νὰ τ' ἀποφύγῃ, ἀλλάσσει τὴν διεύθυνσιν τοῦ πλοίου καὶ σώζει ἑαυτὸν καὶ τὸ σκάφος. Οὕτω καὶ ἡμεῖς πρέπει τώρα νὰ πράξωμεν· ἡ βία θὰ προκαλέσῃ βίαν, ἡ ἀντίστασις τὴν ἀντίστασιν. Χάριν τῆς ἱερᾶς ἡμῶν ἐκστρατείας ὀφείλομεν νὰ καταπίξωμεν τὴν προσωπικὴν ἡμῶν φιλοτιμίαν, καὶ ὡς πρόμαχοι τοῦ Χριστοῦ ὀφείλομεν νὰ μιμηθῶμεν τὸ παράδειγμα τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν.

Οἱ λόγοι οὗτοι τοῦ εὐτόλμου στρατηλάτου, λόγοι πλήρεις αὐταπαρνήσεως, οὐδεμίαν προὐκάλεσαν ἀντίρρησιν οὔτε ἐκ μέρους τοῦ βασιλόπαιδος οὔτε ἐκ μέρους τῶν ἱππότῶν. Ἐὐκόλως πείθονται οἱ ἄνθρωποι εἰς τοὺς λόγους τῆς μετριοφροσύνης καὶ αὐταπαρνήσεως, ὅταν οἱ λόγοι οὗτοι ἐκφέρωνται παρ' ἀνδρός, περὶ οὗ γνωστὸν εἶναι ὅτι ἡ μετριοφροσύνη δὲν εἶναι σημεῖον ἀδυναμίας, ἀλλ' ἔκφρασις ὡρίμου καὶ ἐμβριθοῦς σκέψεως.

Πενθίμους φοροῦντες στολὰς καὶ ἐπιβάντες ἵππων πενθίμως διεσκευασμένων ὁ μαρκήσιος τῆς Μομφεράτης καὶ ὁ Ἀλέξιος διηυθύνθησαν μετὰ τῆς ἀκολουθίας των πρὸς τὴν μικρὰν κοιλάδα, ἐν ᾗ οἱ στασιασταὶ εἶχον ὀχυρωθῆ. Ἦτο ὡραία ἐαρινὴ πρωΐα καὶ αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἀνατέλλοντος ἡλίου ἐχρύσουν τὰς κορυφὰς τῶν ὀρέων, ὅτε ἡ πένθιμος ἀκολουθία ἀφίχθη εἰς τὸ στενόν. Προεπορεύετο ἱππεὺς κρατῶν ἐν χερσὶ μέγαν σταυρόν, σύμβολον σωτηρίας καὶ συμφιλιώσεως. Ἐν σιωπῇ εἵποντο οἱ ἱππόται, ἐπὶ κεφαλῆς ὁ μαρκήσιος ἔχων πρὸς τὰ δεξιὰ τὸν τὸν Ἀλέξιον καὶ κατόπιν ἀνὰ δύο οἱ βαρῶνοι καὶ κόμητες, οἱ ἀποτελοῦντες τὴν ἡγεμονικὴν θεραπείαν.

Ὅταν ἔφθασαν εἰς τὴν στενὴν δίοδον, ἣν ἐφρούρουν ὁπλῖται τινες, ἡ συνοδεία ἐστάθη, καὶ ὁ μαρκήσιος ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν του νὰ ὁμιλήσῃ πρὸς τοὺς συνηγμένους ἐχθρούς. Ἡ ἐμφά

θητε, θὰ ἐπροτιμῶμεν ἂν ταύτην τὴν στιγμὴν ἠθέλετε ἐμπήξει τὰ ξίφη σας εἰς τὸ στῆθός μας! Γενναῖοι ἀδελφοί, εἴμεθα ἀποφασισμένοι ν' ἀποθάνωμεν ἐνταῦθα πρὸ τῶν ποδῶν σας, ἐὰν δὲν δυνηθῶμεν νὰ πείσωμεν ὑμᾶς ὅτι ἱερὸς μᾶς συνδέει ὅρκος. Συλλογισθῆτε, προσέθηκεν ὁ μαρκήσιος βλέπων ὁποίαν βαθεῖαν ἐντύπωσιν ἐνεποίησαν οἱ λόγοι του, συλλογισθῆτε ὅτι ἡ Εὐρώπη σύμπασα ἔχει τὰ βλέμματά της πρὸς ἡμᾶς ἐστραμμένα! Συλλογισθῆτε πόσον θανασίμως προσέβαλον ἡμᾶς οἱ ἄπιστοι καὶ ὅτι εἶναι καθῆκον ἡμῶν νὰ ἐκπλύνωμεν τοιαύτην προσβολήν. Ὅσον ἀφορᾷ ἐμέ, ἐγὼ δὲν διστάζω νὰ καταλάβω τὴν θέσιν τοῦ ἐσχάτου ὁπλίτου, ἂν ὑμεῖς μοὶ ὑποσχεθῆτε ὅτι θέλετε μείνει ἡνωμένοι μεθ' ἡμῶν. Καταρρίψατε τὸν μεσότοιχον, ὃν προσπαθεῖ ν' ἀνεγείρῃ μεταξὺ ἡμῶν ἡ διχόνοια! Τοιοῦτον ἔργον εἶναι ἄξιον καὶ τοῦ ὀνόματος καὶ τοῦ ἐνδόξου ὑμῶν παρελθόντος!

Τοσοῦτον ἐνθουσιασμὸν ἀπέπνεον οἱ λόγοι τοῦ εὐγενοῦς μαρκησίου, τόσον πιστῶς ἀπεικόνιζον τὴν θέσιν τῶν πραγμάτων· τοσοῦτον εἰλικρινῶς ἐξεφράζετο ἡ ἐπιθυμία τῆς συνδιαλλαγῆς, καὶ τοσοῦτον ὡραίαν εἰκόνα τῆς ὁμονοίας παρίστων, ὥστε ἀπήχησαν μέχρι τοῦ βάθους τῆς καρδίας τῶν παρόντων. Αἱ κεφαλαὶ ἔνευσαν πρὸς τὰ κάτω, οἱ ὀφθαλμοὶ ἐπλημμύρησαν δακρύων, αἱ καρδίαι ἔπαλλον ἐν συγκινήσει. Οὐδὲ εἷς ἔμεινε διστάζων· πάντες ἔτεινον τὰς χεῖρας πρὸς συνδιαλλαγήν. Ἦτο τοῦτο ὅρκος ἄνευ λέξεων, ὅρκος εἰλικρινὴς καὶ ἀπαράβατος.

(Ἕπεται συνέχεια.)

ΙΑΚ. ΓΙΒΣΩΝ.

Η ΠΕΝΤΗΚΟΝΤΑΕΤΗΡΙΣ
ΤΗΣ ΦΙΛΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ.

(Μετὰ τῆς εἰκόνος τοῦ Ἀρσακείου.)

ΕΦΕΤΟΣ συμπληροῦνται πεντήκοντα ἀκριβῶς ἔτη ἀφ' ὅτου τῇ πρωτοβουλίᾳ μεγαθύμων πατριωτῶν ἱδρύθη ἐν τῇ πρωτευούσῃ τοῦ Ἑλληνικοῦ βασιλείου ἡ Φιλεκπαιδευτικὴ Ἑταιρία, ἧς σκοπὸς εἶναι ἡ ἐκπαίδευσις τοῦ γυναικείου φύλου. Ὁ σκοπὸς ἦτο ἱερὸς καὶ ἄξιος παντὸς ἐπαίνου καὶ μνήμης ἀϊδίου οἱ ἀναλαβόντες τὴν σύστασιν τοιούτου παιδευτηρίου.

Τὸ διοικητικὸν τῆς Ἑταιρίας συμβούλιον ἀπεφάσισε, καὶ δικαίως πολύ, νὰ πανηγυρίσῃ τὴν πεντηκονταετηρίδα διὰ καταλλήλου ἑορτῆς, ἥτις καὶ ἐτελέσθη ἐν Ἀθήναις τῇ 20 τοῦ Ὀκτωβρίου (ἔτ. π.) ἐν δίῃ τῇ ἐπισημότητι. Ἐν τῇ ἐσωτερικῇ τοῦ καταστήματος αὐλῇ, δεόντως διακοσμηθείσῃ διὰ μυρσινῶν καὶ σημαιῶν, καὶ ἀπέναντι τοῦ Ναοῦ τῆς Σχολῆς, παρεσκευάσθησαν ἕδραι διὰ τοὺς προσκεκλημένους. Τὴν 10 πρ. μ. ὥραν μετέβησαν ἐκεῖ ὁ βασιλεὺς φορῶν στολὴν στρατηγοῦ τοῦ πεζικοῦ, ἡ βασίλισσα, ὁ διάδοχος μὲ στολὴν ἀνθυπολοχαγοῦ, οἱ βασιλόπαιδες καὶ ἡ ἀκολουθία των. Ἅμα ἐνεφανίσθησαν οἱ βασιλεῖς τὰ ἐν ἡμικυκλίῳ παρατεταγμένα κοράσια, αἱ μαθήτριαι τοῦ παιδευτηρίου, ἔψαλαν ὕμνον, μεθ' ὃν

Η ΝΗΣΟΣ ΣΑΡΚΗ ΕΝ ΤΩι ΑΤΛΑΝΤΙΚΩι ΩΚΕΑΝΩι.

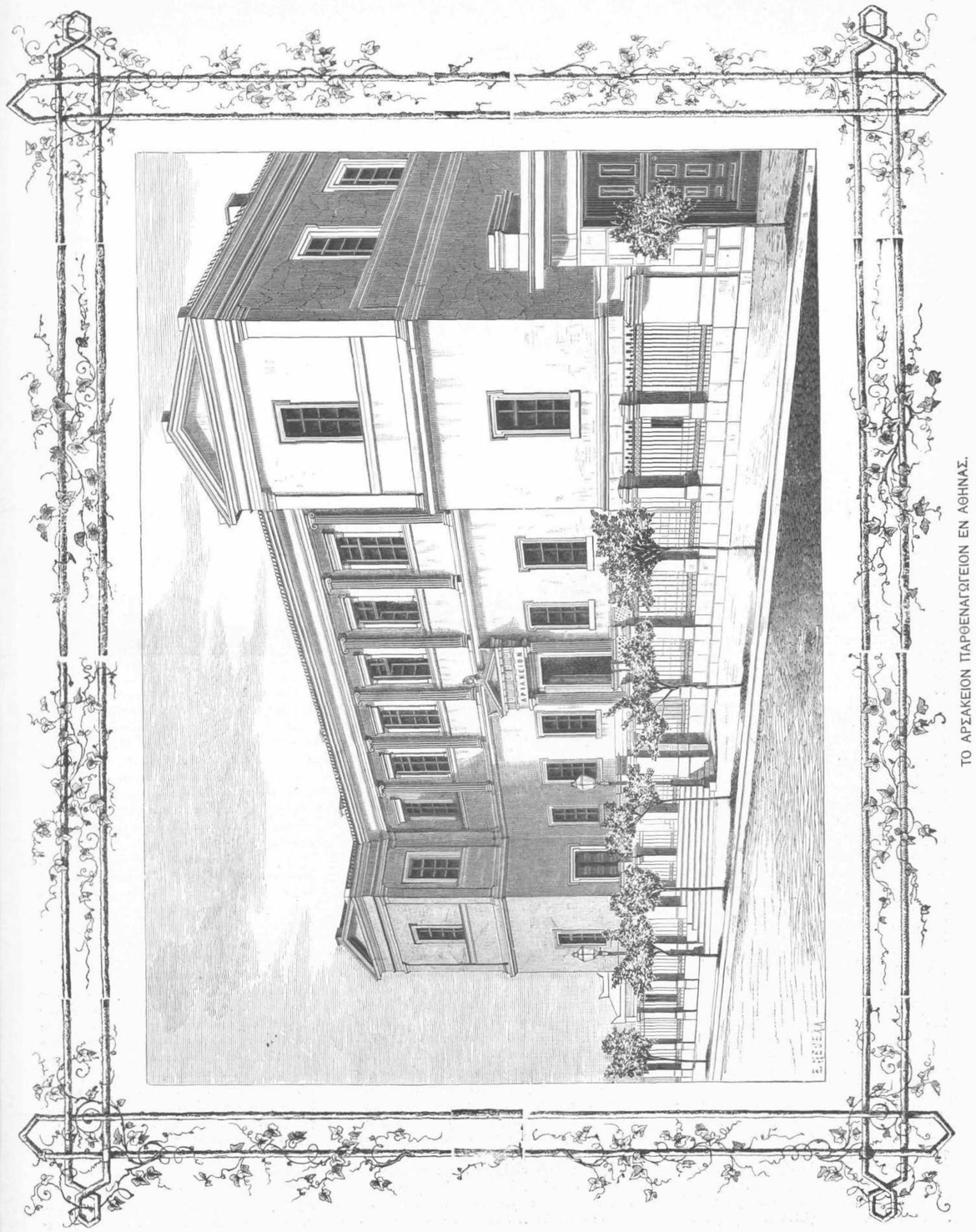

ΤΟ ΑΡΣΑΚΕΙΟΝ ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΣ.

ἐγένετο ἡ συνήθης δοξολογία. Ἐκ τῶν μαθητριῶν αἱ μὲν ἐξωτερικαὶ ἔφερον στολὴν ἀνοικτοῦ κυανοῦ χρώματος, αἱ δὲ ἡμισύσιτοι βαθέος κυανοῦ χρώματος, καὶ αἱ ἐσωτερικαὶ στολὴν λευκὴν καὶ ζώνην κυανῆν. Τὸ θέαμα ἦτο ἀληθῶς θελκτικόν. Μετὰ τὴν δοξολογίαν ὁ πρόεδρος τοῦ διοικητικοῦ Συμβουλίου εἶπεν ὀλίγας λέξεις, καὶ μετ' αὐτὸν ὁ γηραιὸς καθηγητὴς κ. Βιώνης ἀπήγγειλε τὸν πανηγυρικόν, ἐν ᾧ ἐξέθηκε τὴν ἱστορίαν τῆς Φιλεπαιδευτικῆς ἑταιρίας διὰ μακρῶν. Τέλος δ' ἐψάλη ὑπὸ τῶν μαθητριῶν ὁ ἐθνικὸς ὕμνος. Δυστυχῶς ὁ καιρὸς δὲν ἦτο πολὺ εὐνοϊκός, καθότι ἀπὸ πρωΐας ἤδη ἔπνεε ψυχρὸς βόρειος ἄνεμος καὶ νέφη ἀπειλητικὰ ἐκάλυπτον τὴν ἀτμοσφαῖραν, πρὶν δ' ἔτι τελειώσῃ ὁ πανηγυρικὸς ἤρξατο καταπίπτουσα καὶ βροχή, ἥτις πολλοὺς ἠνάγκασε ν' ἀπέλθωσιν. Τὸ ἑσπέρας ὅμως ἐγένετο ἐν τῷ Ἀρσακείῳ συναναστροφὴ καὶ χορός, ὅστις ὑπῆρξε ζωηρότατος, διαρκέσας μέχρι βαθείας νυκτός.

Καὶ ἡ μὲν ἑορτὴ ἦτο ἁπλῆ ὡς ἐμπρέπει εἰς σεμνὸν Παρθεναγωγεῖον, πολλὰς ὅμως διήγειρεν ἀναμνήσεις καὶ συγκινήσεις εἰς τὰς καρδίας τῶν παρευρεθέντων, οἵτινες μετ' εὐγνωμοσύνης ἐμνήσθησαν τῶν μεγαθύμων ἱδρυτῶν καὶ τῶν μελῶν τοῦ πρώτου ἐκλεχθέντος διοικητικοῦ Συμβουλίου. Καὶ πράγματι εἰς τοὺς φιλοπάτριδας ἐκείνους ἄνδρας ὀφείλεται ἡ προαγωγὴ καὶ πρόοδος ἱδρύματος τοσοῦτον ἀγλαοῦς ἐπενεγκόντος καρπούς. Τὴν ἰδέαν τῆς ἱδρύσεως τῆς Φιλεκπαιδευτικῆς Ἑταιρίας συνέλαβον οἱ διδάσκαλοι τοῦ γένους Ἰωάννης Κοκκώνης, Γεώργιος Γεννάδιος καὶ Μισαὴλ Ἀποστολίδης, ὁ κατόπιν ὡς πρόεδρος τῆς ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἑλλάδος ἀποθιώσας. Οἱ τρεῖς οὗτοι ἄνδρες συσκεφθέντες πολλάκις καὶ ἐπικυρωθέντες ὡς ἐπιτροπή, συνέταξαν τὸν πρῶτον ὀργανισμὸν τῆς Ἑταιρίας καὶ τὴν πρὸς τοὺς ἀπανταχοῦ ὁμογενεῖς προκήρυξιν ἐδημοσίευσαν, δι' ἧς συνήχθησαν οἱ ἀναγκαῖοι πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ ἐπιδιωκομένου σκοποῦ πόροι. Τὸ δὲ πρῶτον διοικητικὸν συμβούλιον ἀπετελεῖτο ἐκ τῶν ἑξῆς προσώπων. Πρόεδρος ἐξελέγη ὁ Γ. Κουντουριώτης, ἀντιπρόεδρος ὁ Γ. Γεννάδιος, γραμματεὺς ὁ Ἰ. Κοκκώνης καὶ σύμβουλοι οἱ Ν. Κωστῆς, Α. Πολυζωΐδης, Ἀ. Ῥαγκαβῆς, Μισαὴλ Ἀποστολίδης, Γεώργιος Αἰνιάν, Κ. Σχινᾶς, Στ. Δάρας, Γ. Καραμάνος καὶ Ἰω. Βοῦρος. Ἐκ τοῦ πρώτου τοιούτου συμβουλίου μόνος ἐπιζῶν εἶναι ὁ κ. Ἀλέξανδρος Ῥαγκαβῆς, ὁ τανῦν ἐν Βερολίνῳ πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος.

Διὰ τῆς ἐγνωσμένης τῶν ὁμογενῶν φιλοπατρίας γενναῖαι εἰσέρρευσαν ὑπὲρ τῆς Φιλεκπαιδευτικῆς Ἑταιρίας αἱ συνεισφοραὶ καὶ οὕτω κατηρτίσθη τὸ ἵδρυμα κατάλληλον πρὸς τὸν σκοπόν. Βαθμηδὸν ὅμως ἐπέστη ἡ ἀνάγκη καταστήματος εὐρυχωροτέρου ἕνεκα τῆς μεγάλης τῶν μαθητριῶν συρροῆς. Εἰς τοῦτο ἐφάνη ἀντιλήπτωρ ὁ γενναιόδωρος Ἀπόστολος Ἀρσάκης, ὅστις ἰδίᾳ δαπάνῃ ἀνέλαβε τὴν ἀνέγερσιν καταλλήλου οἰκοδομήματος καὶ τοῦ ἐν αὐτῷ ἱεροῦ Ναοῦ. Τὸ διοικητικὸν συμβούλιον εὐγνωμοσύνης ἕνεκεν ἀπεφάσισε νὰ δώσῃ εἰς τὸ ἀνεγερθὲν κατάστημα τὸ ὄνομα τοῦ Ἀρσάκη καὶ τοῦτο ν' ἀναγραφῇ ἐπὶ μαρμαρίνης πλακὸς ἄνωθεν τῆς μεγάλης εἰσόδου αὐτοῦ, ἔνθα χρυσοῖς γράμμασι φαίνεται γεγραμμένη ἡ λέξις ΑΡΣΑΚΕΙΟΝ.

Κατὰ τὸν πεντηκονταετῆ βίον τῆς Ἑταιρίας, εἶπεν ὁ κ. Βιώνης ἐν τῷ πανηγυρικῷ αὐτοῦ, ὑπὲρ τὰς δύο χιλιάδας διδασκάλισσαι ἀπεφοίτησαν τοῦ Ἀρσακείου καὶ τοῦ ἐν Κερκύρᾳ παραρτήματος, αἱ μὲν εὐδοκίμως διδάσκουσαι ἐν πάσαις ταῖς πόλεσι καὶ κώμαις καὶ χωρίοις τῆς Ἑλλάδος, αἱ δὲ διευθύνουσαι ἐπιτυχῶς σχολεῖα εἰς ἀπωτάτας καὶ ἀλλογλώσσους χώρας, ἐν Δαμασκῷ, ἐν Βηρυττῷ, ἐν Ἰκονίῳ, ἐν Καισαρείᾳ, ἐν Ἀϊδινίῳ, ἐν Φιλαδελφείᾳ, ἐν Κύπρῳ, Λέρῳ, Ῥόδῳ, Κρήτῃ, Σμύρνῃ, Χίῳ, Σάμῳ, Μιτυλήνῃ, ἐν Θεσσαλονίκῃ, ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐν Ἀδριανουπόλει, ἐν Φιλιππουπόλει, ἐν Βάρνῃ, ἐν Γαλαζίῳ, ἐν Βραΐλᾳ καὶ ἐν πολλαῖς ἄλλαις πόλεσι, καὶ ἄλλαι διδάσκουσαι ὡς οἰκοδιδάσκαλοι παρ' οἰκογενείαις ἑλληνικαῖς κατοικούσαις ἐν Γαλλίᾳ, Ἀγγλίᾳ, Αὐστρίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ. Ἐκ τῆς ἀπαριθμήσεως τῶν ὀνομάτων καταδεικνύεται ἐπαρκῶς εἰς ποίας ἀπεράντους ἀκτῖνας ἐκπέμπει τὸ θερμογόνον αὐτῆς πῦρ ἡ σεμνὴ αὕτη ἑστία, ἡ καλουμένη Ἀρσάκειον."

Ἀπὸ καρδίας εὐχόμεθα ὅπως ἐπὶ αἰῶνας ἔτι διατηρηθῇ τὸ ἀξιόλογον τοῦτο ἵδρυμα καὶ μετὰ συγκινήσεως μνημονεύομεν τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων, ὧν αἱ ἰδέαι τοσοῦτον λαμπρῶς ἐκαρποφόρησαν.

Ο ΠΑΠΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ.

Ἡ ἀποβολὴ τοῦ ζυγοῦ τῆς θρησκείας ὡς σκληροῦ καὶ ἐπαχθοῦς ἐστιν ὀρθὴ καὶ δικαία;

Ὑπὸ τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Κ. Καλοζύμη.

(Συνέχεια.)

Τοιούτων δ' ὄντων τῶν κληρικῶν τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας πᾶσα κατ' αὐτῶν αἰτίασις, πᾶσα μομφή, καὶ ἀπρεπὴς ἐλέγχεται καὶ ἄδικος, καὶ πᾶς κατὰ τῆς ἱερᾶς ἡμῶν θρησκείας ζηλευασμὸς μωρὸς καὶ παράλογος. Οἱ δὲ τοιαῦτας κατ' αὐτῶν ἀτασθαλίας ἐκφράζοντες ἢ ἀρεσκελίας πρὸς τοῦτο ἐκφέροντες προδίδουσιν ἐν πάσῃ μεγαλοπρεπείᾳ τὴν παχυλὴν αὐτῶν περὶ τούτων ἄνοιαν καὶ ἀσύγγνωστον μωρίαν, καὶ δεικνῦσιν ἅμα ὅτι ἔχουσι καὶ ψυχὰς ἀσεβεῖς καὶ συνειδήσεις διεφθαρμένας. Διότι μόνοι οἱ τοιαῦτας ψυχὰς ἔχοντες καὶ πεπωρωμένας συνειδήσεις ἀγαπῶσι νὰ σκώπτωσι τῇ θρησκείᾳ, μεμψιμοιρῶσι δὲ καὶ χλευάζωσι καὶ τοῖς λειτουργοῖς αὐτῆς. Μόνον οἱ τοιοῦτοι εἶσιν ἐπιτήδειοι εἰς τὸ εὑρίσκειν ἄφθονον ὕλην χλευασμοῦ, ἐφ' ᾧ καὶ ἀξέως ἀκονίζοντες τὴν γλῶσσαν αὐτῶν ἐκφέρουσι κατὰ τῶν ἐπιθυμούντων νὰ διάγωσι βίον χριστιανικὸν λίαν δηκτικοὺς καὶ ἄλλους σαρκαστικοὺς λόγους. "Παρατηρήσεται ὁ ἁμαρτωλὸς τὸν δίκαιον, λέγει ὁ Ψαλμῳδός, καὶ βρύξει ἐπ' αὐτὸν τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ" (Ψαλμ. λστ, 12).

Ταῦτα δὲ ἐκθέτοντες περὶ ἀμφοτέρων τῶν Ἐκκλησιῶν τούτων καὶ περὶ τῶν ὑπηρετῶν αὐτῶν δὲν ἀρνούμεθα ὅτι ὑπῆρξαν καὶ ὑπάρχουσι μεταξὺ τῶν ὀργάνων τῆς δυτικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἄνδρες ἀγαθοὶ εὐεργετικοὶ καὶ δίκαιοι, καθὼς καὶ μεταξὺ τῶν τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας ἄνθρωποι μομφῆς καὶ κατακρίσεως ἄξιοι. Ἀλλ' ὅμως τοῦτο καὶ παρ' ἐκείνοις καὶ παρὰ τούτοις ἀποτελεῖ ἐξαίρεσιν, καὶ δὴ σπανίαν. Καθόλου δ' εἰπεῖν, παρὰ μὲν τοῖς ὀργάνοις τῆς δυτικῆς Ἐκκλησίας ἐπικρατεῖ πνεῦμα οἰήσεως καὶ ἀστοργίας, βιαιότητος καὶ φιλοκτημοσύνης, φιλαυτίας καὶ φιλοργυρίας κτλ. παρὰ δὲ τοῖς λειτουργοῖς τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας πνεῦμα ἐπιεικείας καὶ διαλλαγῆς, ἱλαρότητος καὶ πραότητος, φιλανθρωπίας καὶ ἱερᾶς ἀγάπης. Καθ' ὅσον ἐκεῖνα μὲν θηρεύοντα ἐγκόσμια ἀγαθά, ἐπίγειον βασιλείαν, ἀφίστανται τοῦ χριστιανικοῦ πνεύματος, τῆς χριστιανικῆς πίστεως, καὶ οὗτοι ὑπηρετοῦσι τὸν ἄρχοντα τοῦ κόσμου. Ὁ δὲ ἄρχων οὗτός ἐστιν ὁ τοῦ σκότους ἄρχων ὁ ὑποδουλώσας τὸν κόσμον καὶ πειρώμενος ἐσαεὶ κατακρατεῖν αὐτὸν ἐν δεσμοῖς ἀϊδίοις. Οὗτοι δὲ ὑπηρέται πιστοὶ καὶ κήρυκες τοῦ θείου λόγου ὄντες, ἐξαιρέσει ἐνίων, καὶ μόνον περὶ τῆς ἰδίας καὶ τῆς τῶν πιστῶν σωτηρίας ἀγρύπνως ἔχοντες καὶ ἐπιμελῶς μεριμνῶντες, ὁδηγοῦσι τὰ πνευματικὰ αὐτῶν τέκνα εἰς νομὰς σωτηρίους· οὗτοι δὲ πολιτευόμενοι ἐπιζητοῦσιν οὐχὶ ἐπίγειον, ἀλλὰ τὴν οὐράνιον βασιλείαν.

Μετὰ τὴν ἔκθεσιν δὲ τῶν ἀνωτέρω καὶ τὴν κατάδειξιν τοῦ ἐσφαλμένου καὶ ἀτόπου τῶν φρονημάτων τῶν νέων ἐκείνων τῶν φρονούντων ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἵνα ἀνυψωθῇ εἰς μέγαν βαθμὸν ἠθικῆς τελειότητος ὀφείλει ν' ἀποβάλῃ ἐκ τοῦ τραχήλου αὐτοῦ τὸν βαρὺν τῆς θρησκείας κλοιόν, δὲν θεωροῦμεν ὅλως ἄσκοπον ἵνα εἴπωμεν εἰσέτι ἐνδάδε ὅτι ὑπάρχουσι, πλὴν τῶν νέων τούτων, καὶ πολλοὶ ἄλλοι τῶν καλουμένων χριστιανῶν, οἵτινες σφάλλονται σπουδαίως εἰς τὰς κρίσεις αὐτῶν φρονοῦντες ὅτι ὁ ἄνθρωπος δύναται ν' ἀναβῇ τὰς ὑψηλοτέρας βαθμίδας τῆς ἠθικῆς τελειότητος ἄνευ τῆς βοηθείας τῆς χριστιανικῆς θρησκείας. Οἱ οὕτω δὲ φρονοῦντες ἀγνοοῦσι φαίνεται ὅτι ἡ θρησκεία αὕτη ἐστὶν ἡ μόνη κλίμαξ ἡ εἰς τοιαύτην τελειότητα ἄγουσα, ἡ φρονήματα γενναῖα καὶ εὐγενῆ αἰσθήματα ἐμπνέουσα, ἡ ἐξάπτουσα τὸν ἔρωτα πρὸς τὸ καλόν, πρὸς τὴν ἀρετήν, ἡ θάρρος καὶ ἀνδρείαν ἐν τοῖς κινδύνοις ἐμφυσῶσα καὶ ὑπομονὴν ἐν ταῖς θλίψεσι παρέχουσα, ἡ τὸ σέβας πρὸς τοὺς νόμους καὶ τοὺς ἀνωτέρους διδάσκουσα. Καὶ ἐν γένει ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ ἐξευγενίζουσα τὸν ἄνθρωπον καὶ καθιστῶσα αὐτὸν ἄξιον θείας κληρονομίας.

Ἀλλ' ὅμως τὸ ἐσφαλμένον καὶ ἄστοχον τῆς κρίσεως αὐτῶν ταύτης ἄρδην ἐλέγχει, ἔστω καὶ μικρὰ τις μόνον διὰ τῶν ὀμμάτων τῆς διανοίας κατόπτευσις τῆς παχυλῆς βαρβαρότητος, τῆς ἐπικρατούσης εἰσέτι ἁπασῶν τῶν χωρῶν ἐκείνων, τῶν μὴ εἰσέτι καταρδευσαμένων διὰ τῶν ζωογόνων τοῦ Θείου Χριστιανισμοῦ ναμάτων μηδὲ καλλιεργηθεισῶν ὑπὸ τῶν εὐεργετικῶν αὐτοῦ χειρῶν. Διότι οὐτός ἐστιν ὁ ἐρρωμένος σκαπανεὺς ὁ δυνάμενος ἐπιτηδείως ἀνασκάψαι τὰ πολυειδῶς καὶ πολυχρονίως κεχερσωμένα πεδία τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας, ἐξ ἧς, μόνον μετὰ τοιαύτην κατάρδευσιν καὶ καλλιέργειαν, δύνανται ν' ἀναβλαστήσωσι πολλὰ ἠθικὰ βλαστήματα, καὶ προέλθωσι πολλὰ ἠθικὰ προϊόντα, ἤτοι ποικίλαι χριστιανικαὶ καὶ πολιτικαὶ ἀρεταί. Ὅσον δ' ἀφορᾷ ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας, λέγομεν, ὅτι ἐθνικότης Ἑλληνικὴ καὶ Χριστιανισμὸς συμφυέντα θέλουσι πάντως ἀναβλαστήσει δένδρον μέγα, ἀειθαλὲς καὶ ἀγλαόκαρπον. —

Τούτων δὲ οὕτως ἐχόντων δέον ἅπασαι αἱ κοινωνίαι τῶν ἀνθρώπων, ἅπαντα ἐν γένει τὰ εὐγενῆ ἐκβλαστήματα τοῦ ἀνθρωπίνου βίου νὰ καλλιεργῶνται καὶ ἀναπτύσσωνται ἐντὸς τοῦ πνευματικοῦ πεδίου τῆς χριστιανικῆς Θρησκείας. Πολιτεία δὲ ἀναπτυσσομένη ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ θρησκευτικοῦ τούτου πεδίου λαμβάνει τόπον ἀληθῶς θείας διατάξεως, καὶ ἔστι κατάλληλος ἵνα διαπνέηται καὶ καθαγιάζηται διὰ τοῦ πνεύματος τοῦ Χριστοῦ. Τὸ ἀναγκαῖον δὲ τῆς διαμορφώσεως χριστιανικοῦ φρονήματος καὶ χαρακτῆρος ἐν τῇ πολιτείᾳ ἐπιρρώννυσιν ἔτι μᾶλλον τὴν ἰδέαν, ὅτι ἡ πολιτεία δέον νὰ ὑπάρχῃ, ἀλλ' οὐχὶ χάριν τούτου ἢ ἐκείνου τοῦ μερικοῦ σκοποῦ, ἀλλὰ χάριν αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ὅστις ἐν αὐτῇ προστατευόμενος μέλλει ἵνα ἐπεξεργασθῇ καὶ προαγάγῃ ἁπάσας τὰς ὑποθέσεις ἐκείνας, αἵτινες συμβάλλονται εἰς τὴν πολλαπλῆν αὐτοῦ ἀνάπτυξιν, τὴν ἀληθῆ εὐδαιμονίαν καὶ μακαριότητα.

Ὅθεν ἡ πολιτεία ἡ σπουδαίως μεριμνῶσα περὶ τῆς αἰσίας λύσεως τῶν λίαν πολυπλόκων, τῶν ποικιλωτάτων καὶ σπουδαιοτάτων προβλημάτων τοῦ ἀνθρωπίνου βίου ἔχει ἀπόλυτον ἀνάγκην τῆς ἀρωγῆς τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Πᾶσα δὲ ἐκτὸς αὐτοῦ διαμορφουμένη πολιτεία ἐστὶν ὡς τὸ δένδρον ἐκεῖνο τὸ ἀπειλούμενον συνεχῶς νὰ καταπέσῃ ἐν πάσῃ σφοδρᾷ τοῦ ἀνέμου ποδῇ, ὡς ἔχον μὲν ἐκτεινεῖς καὶ πεπυκνωμένους τοὺς κλώνους, ἀβαθεῖς ὅμως καὶ ἀσθενεῖς τὰς ῥίζας. Διότι, ναὶ μὲν ἑκάστη πολιτεία δημιουργεῖ νόμους οἵτινες διδάσκουσι τὴν τήρησιν τοῦ δικαίου, καὶ ἑνὶ λόγῳ ἐπιτάττουσιν ἢ ἀπαγορεύουσι τὴν ἐκτέλεσιν τούτου ἢ ἐκείνου· ἀλλ' οὔτε παιδαγωγοῦσιν οὔτε ἐμπνέουσι πνεῦμα ὑποταγῆς καὶ σεβασμοῦ. Ὁ ἐξευγενισμὸς τῆς καρδίας κεῖται ἐκτὸς τῆς δικαιοδοσίας, ἤ μᾶλλον εἰπεῖν ἐκτὸς τοῦ κύκλου τῆς ἐνεργείας τῆς πολιτείας, καὶ ὅμως πᾶς πολίτης, πᾶς ἄνθρωπος ἔχει τόσον ἀνάγκην τῆς καρδίας, ὅσον καὶ τῶν χειρῶν αὐτοῦ. Ἡ ὑγιὴς πολιτεία διεγείρει βεβαίως τὸ ἐθνικὸν συναίσθημα, τὴν πολιτικὴν συνείδησιν, ἀλλ' οὔτε διὰ τῆς ἐπιβλέψεως αὐτῆς, οὔτε διὰ τῆς νομοθεσίας ἀναλαμβάνει τὴν ἐγγύησιν περὶ τῆς ἀσφαλείας αὐτῶν. Ὅπως δὲ ταῦτα διατηρῶνται ἐν ἀκμῇ καὶ κανονικῶς λειτουργῶσι δέον νὰ βαίνωσι παραλλήλως διανοητικὴ καὶ θρησκευτικὴ μόρφωσις· ὥστε ὁ ἄνθρωπος δι' αὐτῶν ἀνυψούμενος νὰ ἵσταται ὑπεράνω παντὸς διχασμοῦ, τοῦ μεταξὺ τοῦ ἰδεώδους καὶ πραγματικοῦ ὑφισταμένου, καὶ ἀντλῇ δυνάμεις καὶ θάρρος πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ ἀγαθοῦ, τοῦ δικαίου, τόσον ἐν ὀλβίαις, ὅσον καὶ ἐν χαλεπαῖς ἡμέραις. Ἵνα οὕτω καὶ μεθ' ὅλην τὴν τῇ φύσει προσκόλλησιν ἤ καὶ ἐξ αὐτῆς ἐξάρτησιν αὐτοῦ νὰ δύνηται ἵνα διαθλέπῃ πάντοτε ὡς δι' ὄματος ὑγιοῦς καὶ καθαροῦ καὶ ἐν διαυγεῖ κατόπτρῳ τῷ ἐν τῷ φωτὶ τὴν εἰκόνα τῆς πάντα διεποῦσης θείας δυνάμεως, καὶ κατανοῇ ἀκριβέστερον τὸν ὑψηλὸν αὐτοῦ προορισμόν. Ἀλλὰ πρὸς ἐπίτευξιν τούτου ἀπαιτεῖται ταχεῖα ἅμα καὶ σύντονος μέριμνα καὶ ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων πρὸς καταρτισμὸν καταλλήλων τῆς Ἐκκλησίας λειτουργῶν καὶ ἱκανῶν διδασκάλων δυναμένων ἐπαξίως ἵνα ἐκπληρῶσι τὸ ἑαυτῶν καθήκον. Παραγνωρίζουσι δὲ δεινῶς τὴν μεγάλην τῆς Ἐκκλησίας σημασίαν καὶ τὰς πολυειδεῖς καὶ πολυτίμους πρὸς τὴν πολιτείαν ὑπηρεσίας αὐτῆς οἱ θέλοντες ν' ἀποβάλλωσιν αὐτὴν τῆς πολιτείας, διότι αὕτη ἐνεργοῦσα ἐντὸς τῶν τεταγμένων αὐτῇ ὁρίων δὲν καθίσταται κράτος ἐν κράτει, ὡς τινες φρονοῦσιν, ἀλλ' ἔστιν ἡ ψυχὴ οὕτως εἰπεῖν τῆς πολιτείας. Καθ' ὅσον ἡ Ἐκκλησία ἀναγνωρίζουσα καὶ εὐλογοῦσα τοὺς νόμους καὶ τὰς ἀγαθὰς τῆς πολιτείας πράξεις ἐπιδοκιμάζουσα παρέχει αὐτοῖς οἱονεὶ κῦρος καὶ δύναμιν εἰς τὸ λειτουργεῖν κανονικῶς. Ἡ πολιτεία δ' ἡ πειρωμένη ἵνα διαμορφωθῇ ἠθικῶς ἐκτὸς τοῦ πεδίου τῆς Ἐκκλησίας, ἐκτὸς τῆς περιφερείας τῶν θείων τοῦ Χριστιανισμοῦ προσταγμάτων, οὐδὲν ἄλλο πράττει ἢ μετὰ βαρείας ἀξίνης καὶ δι' ἰδίων χειρῶν ὑποσκάπτει τὴν βάσιν τῆς ἠθικῆς αὐτῆς εὐημερίας, καὶ κατακόπτει τὰς ῥίζας τῆς ἠθικῆς αὐτῆς ὑπάρξεως. Διότι διὰ νόμων παρέχονται μὲν δείγματα τιμῆς ἢ ἀμοιβῆς, ἐπιβάλλεται τιμωρία ἢ αἴρεται τοιαύτη, ἐνθαρρύνονται πρός τι οἱ πολῖται ἢ ἐπιπλήττονται ἐπί τινι· δι' αὐτῶν πολλὰ καλὰ τοῖς πολίταις παρασκευάζονται, πολλῶν κακῶν ἡ τέλεσις παρακωλύεται, ἀλλ' οὐδαμῶς ἐμφυσᾶται ὑπ' αὐτῶν τὸ πνεῦμα τοῦ ἀγαθοῦ, τοῦ ἠθικῶς ὡραίου, τοῦ εὐγενοῦς καὶ ὑψηλοῦ. Δι' αὐτῶν ἐπιτρέπεται ἡ ἀνέγερσις Σχολείων, Γυμνασίων, Πανεπιστημίων, ἢ καὶ ἄλλων τοιούτων Ἐκπαιδευτικῶν ἱδρυμάτων, ἀλλ' οὔτε πνεῦμα περὶ ὑψηλοτέρου ἠθικοῦ βίου περὶ οὐρανίου πολιτείας διδάσκεται ἢ ἐμπνέεται, οὔτε τὸ αἴσθημα ἀναζωπυροῦται ἀληθοῦς καὶ γενναίας αὐταπαρνήσεως καὶ ἐθελοθυσίας, ἄνευ ἀμοιβῆς δι' ἐγκομίων πραγμάτων ἢ τιμῶν. Διότι ἠθικὸν καὶ εὐσεβὲς πνεῦμα, πνεῦμα ἰσότητος καὶ δικαιοσύνης, πνεῦμα φιλανθρωπίας καὶ ἀγάπης ἐμπνέουσι μόνον αἱ θεῖαι ἀρχαὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου, τὰ ἱερὰ ἐντάλματα τοῦ θείου Χριστιανισμοῦ. Πολιτεία ἀφισταμένη τούτων κατορθοῖ οὐδὲν ὑψηλὸν καὶ εὐγενὲς καὶ ἀληθῶς ἔνδοξον· "Χωρὶς ἐμοῦ, λέγει ὁ θεῖος Σωτήρ, οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν." (Ἰωαννν. 15, 5.)

Ὅθεν πᾶσα ὑγιὴς πολιτεία δέον νὰ προσδιορίζῃ καὶ διαμορφοῦσι τὰς ἑαυτῆς θεμελιώδεις ἠθικὰς ἰδέας ἐν Χριστιανικῷ πνεύματι στηρίζουσα ἐπ' αὐτοῦ τὴν ἀνάπτυξιν καὶ προαγωγὴν τοῦ ἠθικοῦ καὶ κοινωνικοῦ βίου. Οὐδαμοῦ δ' ἀλλαχοῦ δύναται αὕτη πρὸς τοῦτο ἐργαζομένη νὰ εὕρῃ γονιμώτερον ἔδαφος καὶ ἀσφαλέστερον ἐχέγγυον πρὸς ἀναβλάστησιν πολιτικῶν καὶ κοινωνικῶν ἀρετῶν, ἢ ἐν τῷ Χριστιανισμῷ. Οὗτός ἐστιν ὁ παράγων καὶ προασπιστὴς παντὸς ἠθικῶς ὑψηλοῦ καὶ ὡραίου, παντὸς εὐγενοῦς, καὶ παντὸς ἀληθῶς ἀνθρωπίνου· οὗτος ὁ συγκρατῶν Χριστιανικὰ πολιτεύματα ἐξ ὧν ἐκφύονται Χριστιανικὰ ἤθη. Δέον λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ Βασιλεὺς καὶ Κύριος τῆς ἀρχῆς οὐ μόνον ἐντὸς τῶν τεσσάρων τειχῶν τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ παντὸς πεδίου πάσης ἀνθρωπίνης καρδίας προσκτωμένης διὰ τῆς εἰς αὐτὸν πίστεως. Δέον ἡ δόξα αὐτοῦ νὰ ἐξαγγέλληται καθ' ἅπαντας τοὺς λαοὺς καὶ τὰ ἔθνη, νὰ εἰσάγηται εἰς ἁπάσας τὰς τάξεις καὶ τὰς κοινωνίας τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἀναγνωρίζηται ἐν ἁπάσαις ταῖς ῥυθμίσεσι καὶ ἀναπτύξεσιν αὐτῶν.

(Ἕπεται συνέχεια.)

ΙΑΚΩΒΟΣ Υ. ΓΙΒΣΩΝ.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 200.)

ΠΑΡΑΘΕΤΟΜΕΝ σήμερον τὴν εἰκόνα τοῦ πρὸ μικροῦ ἀποβιώσαντος Ἄγγλου φιλέλληνος Ἰακώβου Γίβσωνος, ὅστις ἐκέκτητο φήμην ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ ὡς λόγιος ἀνὴρ καὶ μεταφραστὴς τῶν ἔργων τοῦ Ἱσπανοῦ ποιητοῦ Σερβάντη, τοῦ ἀθανάτου συγγράφεως τοῦ "Δὸν Κυσώτου". Περὶ τοῦ λογίου τούτου ἀνδρὸς τὸ ἀγγλικὸν περιοδικὸν "Ἀθήναιον" τὴν ἑπομένην ἐδημοσίευσε νεκρολογίαν.

"Ὁ θάνατος τοῦ Ἰακώβου Γίβσωνος, τοῦ μεταφραστοῦ τοῦ Σερβάντη, ἀραιοῖ τὰς ἀραιὰς ἤδη τάξεις τῶν Ἀγγλων φιλολόγων, τῶν μὲ τὴν ἱσπανικὴν φιλολογίαν ἐνασχοληθέντων. Ὁ Γίβσων, ἀνὴρ μετριόφρων καὶ ἥσυχος, ὀλίγον ἀναλόγως ἐξετιμήθη ζῶν ἐπὶ τῇ ἐξαιρετικῇ αὐτοῦ ἐπιδεξιότητι εἰς τὴν μετάφρασιν τῶν ποιημάτων τοῦ Σερβάντη. Αἱ μεταφράσεις τοῦ Γίβσωνος δικαίως ἐφείλκυσαν τὴν προσοχὴν τῶν πεπαιδευμένων ἔν τε Ἀγγλίᾳ καὶ ἐν Ἱσπανίᾳ, καθότι τὸ ἔργον καὶ δυσχερὲς ἦτο καὶ ἐπίπονον. Τὸ νὰ μεταδώσῃ τις εἰς ἀγγλικοὺς στίχους τὰ ποιητικὰ ἔργα τοῦ Ἱσπανοῦ συγγραφέως ἦτο ἐπιχείρησις ἀνταξία ἀνδρὸς μεμορφωμένου· δι' αὐτῆς ὁ Ἱσπανὸς ποιητὴς ἐγένετο δημοφιλὴς ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ εἰς τὰ κατώτερά του συγγράμματα, ὧν τὴν αἴγλην ἐπεσκίασε τὸ ἀριστούργημά του "ὁ Δὸν Κυσῶτος".

Ὁ Ἰακ. Γίβσων ἐγεννήθη ἐν ἔτει 1826, υἱὸς τοῦ ἐν Ἐδιμβούργῳ στιεμπόρου Γουλιέλμου Γίβσωνος. Ἐξεπαιδεύθη δὲ διὰ τὸ ἰερατικὸν ἐπάγγελμα, οὗ περ ὅμως μετὰ δύο ἔτη παρῃτήθη διὰ λόγους ὑγείας. Σπουδάζων ἔτι ἐν τῇ ἱερατικῇ σχολῇ κατεγίνετο εἰς τὴν μελέτην ξένων φιλολογιῶν καὶ ἰδίως τῆς Ἱσπανικῆς καὶ γερμανικῆς. Ἐσχάτως ἐνυμφεύθη τὴν κυρίαν Μαργαρίταν Σμίθ, ἀδελφὴν τῆς εὐπαιδεύτου φιλελληνίδος Κυρίας Ἀγνῆς Σμίθ καὶ ἀπεκατέστη ἐν τῇ κωμοπόλει Swaynesthorpe παρὰ τὸ Λονδῖνον, ἔνθα ἐξηκολούθει καταγινόμενος εἰς τὰς προσφιλεῖς αὐτῷ μελέτας. Ὁ θάνατός του συνέβη ἐν Ramsgate σχεδὸν αἰφνιδίως ἐξ ὀξείας πλευρίτιδος. Ἠκούσαμεν ὅτι ἐγκατέλιπεν ἀνέκδοτον τὴν μετάφρασιν τῶν ἀσμάτων τῶν ἀναφερομένων εἰς τὸν Ἱσπανὸν ἥρωα Σίδ, ὧν ἡ δημοσίευσις θὰ ἦτο ἔργον πολλοῦ λόγου ἄξιον.

Η ΝΗΣΟΣ ΣΑΡΚΗ

ΕΝ ΤΩι ΑΤΛΑΝΤΙΚΩι ΩΚΕΑΝΩι.

(Μετὰ εἰκόνος, ὅρα σελ. 200.)

ΕΙς ἀπόστασιν ἑπτὰ μιλίων ἀπὸ τῆς νήσου Γέρνσεϋ κεῖται ἡ μικρὰ βραχώδης νῆσος Σάρκη, περὶ ἧς ὁ περιηγητὴς Βενιαμὶν λέγει τὰ ἑξῆς· "Εἶναι μία τῶν μικροτέρων, τῶν περιεργοτέρων καὶ ὡραιοτέρων ἀτλαντικῶν νήσων. Οἱ ἀρχαῖοι μυθογράφοι, οἱ διηγούμενοι περὶ φανταστικῶν νήσων, ποτὲ μὲν ἀναφαινομένων, ἄλλοτε δὲ ἐξαλειφομένων ὡς διὰ μαγικῆς ῥάβδου, θὰ ἐνεπνεύσθησαν ἀναντιρρήτως ὑπὸ τῆς νήσου Σάρκη, ἥτις θεωμένη ἐκ τῆς πλησιοχώρου Γέρνσεϋ κατά τινας ἡμέρας τόσον καθαρῶς φαίνεται, ὥστε διακρίνονται ἐν αὐτῇ καὶ οἱ ἐλάχιστοι βράχοι, αἱ οἰκίαι καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ ἄνθρωποι καὶ τοῦτο διὰ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ· ἄλλοτε πάλιν μόλις φαίνονται ἀμυδρὰ διαγράμματα ὡς χώρας ἀπεχούσης τεσσαράκοντα καὶ πλέον μίλια ἀπὸ τῆς θέσεως, ἐφ' ἧ

ΤΟ ΑΣΜΑ ΤΟΥ ΙΟΥΝΙΟΥ.

Διήγημα ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ.

(Μετὰ εἰκόνων, ὅρα σελ. 205.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Αἱ ταλαιπωρίαι ἑνὸς ἀνδρός, ὑπὸ Ἀλφ Ρέδγαιτ.

Κόσμος μὲ ὠνόμασεν ἄνθρωπον σκληρόν, καὶ ἴσως δὲν εἶχε καὶ ἄδικον. Πρέπει νὰ ἦναί τις σκληρός, ἄλλως δὲν εὑρίσκει τὸ δίκαιόν του. Πολλάκις ἠναγκάσθην νὰ φανῶ αὐστηρός, ἐν ᾧ θὰ μοὶ ἦτο εὐαρεστώτερον νὰ φανῶ ἥπιος καὶ γλυκύς.

Δὲν ἐννοῶ βεβαίως ν' ἀπολογηθῶ, διότι ἡ ἀλήθεια θέλει συνηγορήσει ὑπὲρ ἐμοῦ. Ὅταν ὅλαι αἱ περιστάσεις, αἵτινες μ' ἐσχέτισαν πρὸς τὸν Στάμφορδ Νεβισῶνα, γνωσθῶσι, πάντες θὰ

Ὁ μαθητὴς τοῦ ὀρφανοτροφείου.

ἐννοήσωσιν ὅτι μόνον γνώμονα τῶν πράξεών μου εἶχον τὴν δικαιοσύνην. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἦτο ἀνὴρ εὐγενὴς καὶ συνανεστρέφετο πρὸς τὴν καλλιτέραν κοινωνίαν καθ' ἣν ἐποχὴν ἐγὼ οὐδὲν ἤμην. Καὶ ἐγὼ μὲν κατόπιν ὑψώθην, ἐκεῖνος δὲ ἐξέπεσεν· ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ ὑποθέσῃ τις ὅτι ἐζήλευον τὸν υἱόν του ἕνεκα τῆς γενετῆς του καὶ τῶν οἰκογενειακῶν του σχέσεων. Ὀργίσθην μόνον ὅταν ἀνεκάλυψα ὅτι ὁ νεανίας οὗτος ἠγαπᾶτο παρὰ τῆς θυγατρός μου Ἔππης καὶ ὅτι ἀμφότεροι εἶχον μυστικῶς συνεννοηθῆ. Ἀλλ' οὐδεμίαν εἶχον ἐπιθυμίαν νὰ τὸν καταστρέψω.

Ἡ Ἔππη ἦτο δι' ἐμὲ ὡς τὸ φῶς τοῦ ἡλίου μετὰ τὸν θάνατον τῆς μητρός της. Ἡ μήτηρ της τὴν ὠνόμαζε δεσποινίδα Ἰουνίαν ἔκ τινος προσφιλοῦς αὐτῇ ἄσματος, ὅπερ εἶχε διδάξει τὴν θυγατέρα της νὰ ᾄδῃ. Τὸ ὄνομα τοῦτο ἀρέσκει τῇ Ἔππῃ καί τινες τῶν φίλων μας οὕτω μέχρι σήμερον τὴν ὀνομάζουσιν. Ἐγὼ ἀκροῶμαι μὲν εὐχαρίστως τοῦ ἄσματος, οὐδέποτε ὅμως μεταχειρίζομαι τὸ ὄνομα τοῦτο. Πολλάκις τῇ λέγω· "Ψάλε μου τὸ ἆσμα τῆς μητρός σου, Ἔππη·" Καὶ ἡ Ἔππη τὸ ψάλλει κατ' Ἀπρίλιον, Μάϊον καὶ Ἰούνιον, καὶ ἔπειτα τὸ ἀφίνει μέχρις οὗ ἔλθῃ πάλιν ὁ Ἀπρίλιος.

Δὲν εἶμαι ἄνθρωπος τῶν ψυχικῶν διαχύσεων, ἀλλ' ἀγαπῶ ἐνθέρμως τὴν Ἔππην, ἥτις νομίζω ὅτι τὸ γνωρίζει. Καὶ κατὰ τοῦ Στάμφορδ Νεβισῶνος οὐδὲν εἶχον παράπονον μέχρι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν διενοήθη νὰ μὲ λῃστεύσῃ. Ἤξευρον ὅτι μ' ἔκλεψε τὴν καρδίαν τῆς θυγατρός μου καὶ ὑπωπτεύθην ὅτι μ' ἔκλεψε τὰ χρήματά μου. Ἐξεπαιδεύθη ἐν τῷ βασιλικῷ σχολείῳ, καὶ ἐν ἡλικίᾳ δεκαπέντε ἐτῶν εἰσῆλθεν εἰς τὸ γραφεῖόν μου. Παρέστησα εἰς τὸν πατέρα του ὅτι πολὺ ἄφησε τὸν υἱόν του εἰς τὸ σχολεῖον, ἀλλ' ὁ πατήρ του ἄλλως ἐσκέπτετο.

Ἐγὼ εἶχον ἀνατραφῆ ἐν τῷ Ὀρφανοτροφείῳ τοῦ Σδαρφτῶνος, ἔνθα διέμεινα ἐπὶ ἓξ ὅλα ἔτη. Ἡ διαμονὴ ἐν τῷ Ὀρφανοτροφείῳ κατέστησε τινὰς ἐξ ἡμῶν σοβαροὺς καὶ δυστρόπους, ἄλλους πάλιν κατέβαλε, μέχρις οὗ εὗρισκον ἀφορμὴν ν' ἀπέλθωσιν. Πολλάκις ἐν τοῖς τοιούτοις σχολείοις ἡ καρδία οὕτως εἰπεῖν ἀποβλακοῦται, καὶ πολλοὺς ἐγνώρισα πάσχοντας ὑπὸ τοιαύτης νόσου.

Ἐν στιγμαῖς ἡσυχωτέραις ἠπόρουν καὶ ἐνόμιζον ὅτι ἐγὼ εἶχον πλασθῆ ἐξ ἄλλης, διαφόρου ὅλης τῶν λοιπῶν παιδίων· διὸ καὶ οἱ συμμαθηταί μου μοὶ ἔδωκαν τὴν ἐπωνυμίαν τοῦ χάλυβος. Τὸ ἐπίθετον τοῦτο δὲν εἶναι πολὺ κολακευτικόν, ἀλλ' ὑπάρχουσιν ἐν τῷ κόσμῳ ἐπίθετα χειρότερα τούτου.

Ὁ Βαλδουῖνος Νεβισών, ὁ πατὴρ τοῦ Στάμφορδ, εἶχεν εἰσαχθῆ εἰς τὴν βασιλικὴν σχολὴν μικρὸς τὴν ἡλικίαν, καὶ ἐξέμαθε τὰ ἑλληνικὰ καὶ τὰ λατινικὰ καὶ πολλὰ ἄλλα πράγματα, τὰ ὁποῖα ἐγὼ ἠγνόουν· ἐγὼ ὅμως ἤμην ἀνώτερος αὐτοῦ εἰς τὴν ἀριθμητικήν. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον νομίζω ὅτι κακῶς ἔπραξεν ἀφήσας τὸν Στάμφορδ ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἐν τῇ Σχολῇ.

* * *

Τὸν Βαλδουῖνον Νεβισῶνα ἐγνώρισα ἐξ ὄψεως ἐκ παιδικῆς ἤδη ἡλικίας. Οἱ παῖδες τοῦ Ὀρφανοτροφείου μετέβαινον καθ' ἑκάστην Κυριακὴν εἰς τὴν ἐνοριακὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἵσταντο ἐντὸς μικροῦ διαδρόμου ἐγγύτατα τῆς θέσεως, ἣν κατεῖχεν ἐν τῷ ναῷ ἡ οἰκογένεια Νεβισών. Πόσον ὡραία ἦτο ἡ θέσις αὕτη ἀπέναντι τοῦ στενοῦ χώρου, ὅστις ἦτο ὡρισμένος δι' ἡμᾶς. Ὁ γέρων κ. Νεβισὼν ἐκαλεῖτο ὁ ταγματάρχης, καθότι εἶχεν ἄλλοτε ὑπηρετήσει ἐν τῷ στρατῷ καὶ ἤδη εὑρίσκετο ὑπὸ σύνταξιν· ἦτο ἀνὴρ ὑψηλὸς καὶ ἰσχνός, τὸ πρόσωπόν του εἶχεν ἐξυρισμένον — οὐδὲ κἂν μύσταχα ἐφόρει. Ἡ σύζυγός του ἦτο εὐειδὴς γυνὴ ἀλλ' ὑπερήφανος, νομίζω. Ἐν γένει δὲ ἐφαίνοντο ὅλως διάφοροι ἄνθρωποι, ἤ ὅ,τι ἡμεῖς τὰ πτωχὰ παιδία ἐν τῷ διαδρόμῳ.

Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν μᾶς ἐπετρέπετο νὰ ἐπισκεφθῶμεν τοὺς φίλους μας, ἂν εἴχομεν τοιούτους, καὶ ἐὰν ἡ διαγωγή μας ἦτο καλὴ καὶ ἐκάμνομεν προόδους εἰς τὰ μαθήματα. Πολλὰ "ἐὰν" ὑπῆρχον μεταξὺ τῶν ὀρφανῶν καὶ μιᾶς ἐξόδου.

Νομίζω ὅτι ἐγὼ ἤμην ὁ μόνος παῖς ἐν τῇ σχολῇ ὁ μὴ ἔχων συγγενεῖς· τοὐλάχιστον καθ' ὅσον ἐγὼ ἐνθυμοῦμαι, δὲν ὑπῆρχεν ἐν τῷ κόσμῳ οὔτε ἀνὴρ οὔτε γυνή, πρὸς οὓς μὲ συνέδεον δεσμοὶ συγγενείας. Ὅλοι οἱ παῖδες εἴμεθα ὀρφανοὶ πατρός· ἀλλά τινες τῶν παίδων ἐπεσκέπτοντο τοὐλάχιστον τὴν μητέρα ἤ τὴν μάμμην των, ἰδίως δὲ ταύτην. Πόσον ἐπεθύμουν καὶ ἐγὼ νὰ εἶχον μάμμην· ἐνίοτε ἐζήτουν τοιαύτην ἐν τῇ προσευχῇ μου, μὴ ἐννοῶν ὅτι ἀδύνατον εἶναι ν' ἀποκτήσῃ τις μάμμην διὰ παρακλήσεων καὶ πόθων.

Ὁ πατήρ μου καὶ ἡ μήτηρ μου εἶχον ἀποθάνει σχεδὸν ταὐτοχρόνως· ἦσαν ἀμφότεροι ξένοι ἐν Σδαρφτῶνι καὶ οὐδεὶς ἐγίνωσκε πόθεν εἶχον ἔλθει. Γειτόνισσά τις εὐσπλαγχνος μὲ περιέθαλψεν, χωρὶς ν' ἀποβλέπῃ εἰς ἀμοιβήν, μέχρι τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν εἰσῆλθον εἰς τὸ Ὀρφανοτροφεῖον. Ἡ γυνὴ αὕτη ἦτο εἰς ἄκρον πτωχή, καὶ ὅμως ἦτο τὸ μόνον πρόσωπον ἐπὶ τῆς γῆς, τὸ ὁποῖον ἠδυνάμην ἐγὼ νὰ ἐπισκέπτωμαι, ὁσάκις μοὶ ἐπετρέπετο ἡ ἐκ τοῦ σχολείου ἔξοδος. Ἡ δυστυχὴς γυνὴ εἶχε σύζυγον μέθυσον καὶ οἰκογένειαν πολυμελῆ· ἀλλ' ὁσάκις μετέβαινον παρ' αὐτῇ, μοὶ ἔδιδε ποτήριον τεῖον, τεμάχιον ἄρτου καὶ ἡμίσειαν πέννα, ἥτις ἦτο τὸ μόνον τσέπ-χαρτζιλίκι μου. Ἡ ἀγαθὴ γυνὴ ἀπέθανε πρὶν ἢ ἐγὼ δυνηθῶ νὰ κάμω τι ὑπὲρ αὐτῆς, καὶ τὰ τέκνα της διεσπάρησαν τῇδε κἀκεῖσεν· ἀλλ' ἐγώ, ἅμα ἠδυνήθην, ἐπέθεσα λιθίνην πλάκα ἐπὶ τοῦ τάφου της, καὶ χιλιάκις ἐπεσκέφθην κατόπιν τὸν προσφιλῆ ἐκεῖνον τάφον, διότι μὲ ἠγάπα ἡ δυστυχής. Ἐὰν ἔζη ἤθελον τῇ ἀφήσει ὅλα μου τὰ χρήματα μέχρι τοῦ τελευταίου ὀβολοῦ. Ἐπροσπάθησα ν' ἀνακαλύψω τὰ τέκνα της, ἀλλὰ ματαίως ἠρεύνησα. Ὁ ἀνάξιος αὐτῆς σύζυγος ἐπέζησεν αὐτῆς κατὰ πολλὰ ἔτη, ἀλλὰ διετέλει πάντοτε ἐλεεινὸς μέθυσος. Ἡ καλὴ αὕτη γυνὴ ἐκαλεῖτο Αἰκατερίνη Σκώλη, ὡς δύνασθε ν' ἀναγνώσητε τὸ ὄνομα της ἐν τῇ πενιχρᾷ γωνίᾳ τοῦ νεκροταφείου, ἔνθα μεταξὺ πολλῶν πτωχῶν τάφων ἐπέθεσα σημεῖον ὅπως διατηρήσω τὴν μνήμην αὐτῆς.

Ἠναγκαζόμην νὰ διέλθω ἔμπροσθεν τῆς Βασιλικῆς σχολῆς ὁσάκις μετέβαινον εἰς τὴν μικρὰν οἰκίαν, ἔνθα διέμενεν ἡ μόνη ἐν τῷ κόσμῳ φίλη μου. Ἡ μισητὴ στολή, ἣν ἐφόρουν, ἐκίνει ἑκάστοτε τὸν χλευασμὸν τῶν μαθητῶν τῆς Βασιλικῆς σχολῆς, οἵτινες ὠνόμαζον ἡμᾶς τοὺς ὀρφανοὺς "Παπαρούνας", ἀγνοῶ διὰ ποῖον λόγον. Οἱ παῖδες εἶναι ἀπερίσκεπτοι καὶ ὅλοι μετεχειρίζοντο τὸ χλευαστικὸν τοῦτο ὄνομα, ἐννοεῖται καὶ ὁ Βαλδουῖνος Νεβισὼν μεταξὺ αὐτῶν. Πολλοὶ τῶν ὀρφανῶν ἔφευγον, ἐγὼ ὅμως ἔμενον καὶ ἀντίκρυζον αὐτοὺς θαρραλέως· πολλάκις δὲ συνέβη νὰ κτυπήσω αὐτοὺς ἰσχυρῶς. Οἱ ἄνθρωποι, οἱ ὀνομάζοντές με σκληρόν, δὲν δύνανται νὰ ἐννοήσωσι πῶς ἡ σκληρότης εἰσῆλθεν εἰς τὴν καρδίαν μου ὅτε ἤμην πτωχὸν καὶ ἀπροστάτευτον παιδίον.

* * *

Οἱ μαθηταὶ τοῦ Ὀρφανοτροφείου εἶχον τὸ προσόν, ὅτι εἰσήγοντο ὡς μαθητευόμενοι εἰς καταστήματα διομηχανικὰ καὶ οὕτως ἐμάνθανον εὐχερῶς τὸ ἐμπόριον. Καταστηματάρχαι τινὲς τῆς πόλεως προσελάμβανον τοὺς μαθητευομένους των ἀποκλειστικῶς ἐκ τοῦ Ὀρφανοτροφείου. Ἐγὼ ἔσχον οὕτω τὴν τύχην νὰ ἐκμάθω νέον ἔργον, καὶ γνωστὸν εἶναι ὅτι διὰ νέου ἔργου προάγεταί τις πολὺ εὐκολώτερον ἢ διὰ γνωστοῦ ἤδη καὶ παλαιοῦ. Ὅταν τὸ στάδιον ἦναι κατειλημμένον ὑπὸ ἄλλων, δύσκολον ἀποβαίνει εἰς τὸν νέον εἰσερχόμενον νὰ συναγωνισθῇ πρὸς αὐτούς, ἐν ᾧ τοὐναντίον ὅταν τὸ στάδιον ἦναι ἐλεύθερον δὲν εἶναι εὔκολον νὰ παραγκωνισθῇ τις ὑπὸ ἄλλων.

Εἰσῆλθον λοιπὸν ὡς μαθητευόμενος εἰς τὸ κατάστημα τοῦ Γεωργίου Lystead, κατασκευαστοῦ ἰατρικῶν καὶ χειρουργικῶν ἐργαλείων. Ἤμην τότε ἐν ἡλικίᾳ δεκατεσσάρων ἐτῶν καὶ ἡ συμφωνία μας ἦτο νὰ μείνω παρ' αὐτῷ ἐπὶ ἑπτὰ ὅλα ἔτη καὶ μίαν ἡμέραν. Ἐὰν ὅμως ὁ κύριός μου θὰ διετέλει πάντοτε κατασκευαστὴς ἰατρικῶν ἐργαλείων, ἀμφιβάλλω ἂν θὰ κατώρθουν νὰ κάμω περιουσίαν, διότι καὶ ἄλλοι ὑπῆρχον ἀρχαιότεροι κατασκευασταὶ καὶ ἡμεῖς πολὺ ὀλίγην ἐξόδευσιν εἴχομεν ἐργαλείων. Ὁ Lystead ἦτο γνωστότατος ἐν τῇ πόλει καὶ γνωστὸς μάλιστα ὑπὸ τὸ βαπτιστικόν του ὄνομα Γεώργιος. Καί τινες μὲν τὸν ἐκάλουν Γεώργιον, ἄλλοι δὲ "ὁ κουμπάρος". Ἦτο ἀνὴρ λίαν εὐπροσήγορος καὶ πρὸς ἐμὲ καὶ ἐν γένει πρὸς πάντας. Προσελήφθην παρ' αὐτῷ ὡς ἐσωτερικὸς μαθητευόμενος· ἡ σύζυγός του δὲν ἦτο μὲν κακὴ γυνή, ἀλλ' ἐκ παιδικῆς ἡλικίας εἶχε δεδαχθῆ, ὅτι οἱ μαθητευόμενοι δὲν ἔχουσιν ἀνάγκην νὰ διάγωσι βίον ἄνετον καὶ ἐλεύθερον· ἑπομένως καὶ ἐγὼ ἠσθάνθην τὰ ἀποτελέσματα τῆς τοιαύτης δι-

δασκαλίας, ἰδίως ὡς πρὸς τὴν τροφήν. Ἡ οἰκογένεια εἶχε καὶ υἱοὺς καὶ θυγατέρας, οἵτινες καίτοι νεώτεροί μου, μὲ προσέβλεπον κάπως περιφρονητικῶς· ὡς ἐκ τούτου ἡ θέσις μου δὲν ἦτο πολὺ εὐχάριστος, ἠναγκαζόμην δὲ νὰ τρώγω ἐν τῷ μαγειρείῳ μετὰ τῶν ὑπηρετῶν. Ἡ κυρία Lystead ἦτο ὑπερήφανος καὶ δὲν ἐλησμόνει ὅτι ἐγὼ ἤμην μαθητὴς τοῦ Ὀρφανοτροφείου, τὰ δὲ τέκνα της ὤφειλον νὰ διατηρῶσι τὴν θέσιν των.

Ἀλλὰ περιττὸν νομίζω νὰ ἐνδιατρίψω εἰς τὸ μέρος τοῦτο τῆς ἱστορίας μου. Ὁ Γεώργιος Lystead ἐγνωρίσθη μετά τινος Bramley καλουμένου, ὅστις κατεγίνετο εἰς τὴν ἀνάμιξιν τῶν διαφόρων ποιοτήτων τοῦ χάλυβος. Ἡ ἰδέα του ἦτο ν' ἀποφύγῃ τὰς ἀρχαίας μεθόδους καὶ νὰ παράξῃ καλλιτέραν ποιότητα χάλυβος διὰ μετριωτέρας δαπάνης. Τὸ σύστημα τοῦ Bramley ἦτο ἐφεύρεσίς του, καὶ τὸ σύστημα τοῦτο εἶναι ἐκεῖνο, ὅπερ καὶ ἐμὲ κατέστησε πλούσιον. Ἐὰν ἔζη ὁ Bramley ἀμφιβάλλω ἂν θὰ κατελάμβανον ἣν κατέχω σήμερον θέσιν· ἀλλ' ὁ ἐφευρετὴς οὗτος ἔκαμνε πειράματα καὶ ἐπερίμενεν· ὅτε δὲ ἐνόμισεν ὅτι ἐφθασεν εἰς τὸ ποθούμενον τέρμα ἠσθένησε καὶ ἀπέθανε πτωχός.

Ὁ Bramley ἐσχετίσθη μετὰ τοῦ ταγματάρχου Νεβισῶνος καὶ τῷ ἐπρότεινε νὰ συνεταιρισθῇ μετ' αὐτοῦ· ἀλλ' ὁ ταγματάρχης, μὴ θέλων νὰ ἐπιδοθῇ εἰς ἐπικινδύνους ἐπιχειρήσεις, ἐπροτίμησε ν' ἀγοράσῃ ξένα χρεώγραφα καὶ ἀπώλεσεν ὅλην τὴν περιουσίαν του. Τοῦτο συνέβη ὅτε ἐγὼ ἤμην εἰς ἡλικίαν εἴκοσι καὶ ἑνὸς ἐτῶν. Ἡ ἀπώλεια τῶν ὑπαρχόντων του ἐπέφερε τὸν θάνατον τοῦ ταγματάρχου Νεβισῶνος, καὶ ἡ χήρα αὐτοῦ ἀναγκάσθη νὰ ζῇ ἐκ γλίσχρου συντάξεως. Ὁ Βαλδουῖνος Νεβισὼν ἐσπούδαζεν ἐν Ὀξφόρτῃ, ἔνθα ἔζη πολυτελῶς· μετὰ δὲ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του ἐγκατέλιπε τὸ Πανεπιστήμιον καὶ μετέβη παρὰ τῇ μητρί του εἰς Σδάρφτων, ἔνθα ἐδέχθη θέσιν ἐν τῷ καταστήματι ἐν ᾧ καὶ ἐγὼ εὑρισκόμην, θέσιν ὑποδεεστέραν τῆς ἐμῆς· μετὰ δὲ παρέλευσιν ὀλίγων ἐτῶν κατέστη σχεδὸν ὁ ὑπηρέτης μου. Ἤμεραν τινὰ ἔμαθον ὅτι ὁ Βαλδουῖνος ἐνυμφεύθη, ἠπόρησα πράγματι, καθότι δὲν ἐγνώριζον πῶς ἠδύνατο νὰ ζῇ, ἄτακτος καὶ ἀμελὴς ὡς ἦτο.

Ἀφ' οὗ ἡ θέσις μου ἐβελτιώθη οὐσιωδῶς ἀπεφάσισα καὶ ἐγὼ νὰ νυμφευθῶ, καὶ πρὸς τοῦτο οὐδεμίαν θὰ εὕρισκον δυσκολίαν, διότι ὀλίγαι θὰ ἦσαν ἐν τῇ πόλει αἱ κόραι, αἵτινες δὲν θὰ μὲ ἤθελον σύζυγον. Ἐγὼ ὅμως ἐζήτουν γυναῖκα τῆς τάξεώς μου, καὶ εὗρον τοιαύτην τὴν θυγατέρα τοῦ Θωμᾶ Φράϋ, τοῦ διδασκάλου τοῦ χωρίου, ἐν ᾧ εὑρίσκοντο τὰ μεταλλευτικὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα ἐγὼ διηύθυνον. Ἡ κόρη αὕτη, νεωτέρα ἐμοῦ κατὰ δεκάδα ἐτῶν, ἐλέγετο Ἑλένη καὶ ἦτο ὁ τύπος τῆς καλῆς γυναικός. Ἐξ ἔτη μετὰ τὸν γάμον μου ἀπέθανεν ἡ Ἑλένη, ἀφίνουσά με τρία τέκνα, μίαν θυγατέρα, τὴν Ἔππην καὶ δύο υἱούς, τὸν Οὔγον καὶ τὸν Θωμᾶν. Ἡ Ἔππη ἦτο τὸ ὁμοίωμα τῆς μητρός της καὶ ὁσάκις ἔψαλλε τὸ ᾆσμα τοῦ Ἰουνίου, τὸ ὁποῖον ἔψαλλεν ἡ μήτηρ της, ἀνεκάλουν εἰς τὴν μνήμην μου τὴν παρελθοῦσαν τόσον θραχεῖαν εὐδαιμονίαν μου. Μετὰ τὴν πικρὰν ἀπώλειάν μου ἐρρίφθην εἰς τὰς ἐργασίας μου μὲ περισσότερον ζῆλον παρά ποτε καὶ τὰ πάντα μοὶ ἐπετύγχανον. Ὁ Βαλδουῖνος Νεβισὼν διετέλει πάντοτε ὑπάλληλός μου καὶ ὅταν ὁ υἱός του Στάμφορδ ἠνδρώθη προσέλαβον καὶ τοῦτον εἰς τὸ κατάστημά μου. Ἦτο νέος εὐχάριστος καὶ ἐπιμελής, ἀλλὰ δὲν ἠγάπα πολὺ τὸ ἔργον του· ἐγὼ ἐπανειλημμένως τῷ ἐπρότεινα νὰ τὸν διδάξω τὸ πρακτικὸν μέρος τῆς ἐργασίας, ἀλλ' οὗτος ἠρνήθη. Ἴσως ἔσφαλα προσλαβὼν πολὺ ἐνωρὶς τοὺς δύο υἱούς μου εἰς τὴν ἐργασίαν, ἀλλ' ἡ ἰδέα μου ἦτο ὅτι ὁ ἀνὴρ ἀπὸ τῆς ἡλικίας δεκατεσσάρων ἐτῶν ὀφείλει νὰ

"Ἐκαθήμην εἰς τὸ πρόγευμα . . ."

μάθῃ ἔργον τι, ὅπως τῷ χρησιμεύσῃ διὰ τὸν μετὰ ταῦτα βίον.

* * *

Ὅταν ἡ κόρη μου ἔφθασεν εἰς ἡλικίαν δέκα ἐτῶν παρεκάλεσα τὴν κυρίαν Νεβισῶνος νὰ τὴν διδάξῃ, διότι εἶχον πεποίθησιν εἰς τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν ἱκανότητα τῆς καθ' ὅλα καλῆς ἐκείνης γυναικός, ἥτις ἀνέτρεφε τόσον καλὰ τὰς ἰδίας θυγατέρας της. Ἡ Ἔππη προσεκολλήθη εἰς τὴν οἰκογένειαν ἐκείνην καὶ οὕτω παρήρχοντο τὰ ἔτη. Τέλος ὅμως ὁ Βαλδουῖνος ἠσθένησε καὶ μετ' ὀλίγον ἀπέθανεν· ἐγὼ δὲ ἐπρότεινα εἰς τὸν υἱόν του, Στάμφορδ, ν' ἀναλάβῃ τὴν θέσιν τοῦ πατρός του εἰς τὸ γραφεῖον. Οὗτος ἐδέχθη καὶ συχνότατα ἤρχετο καὶ εἰς τὴν οἰκίαν μου· οὐδέποτε ὅμως ἠδυνάμην νὰ ὑποθέσω ὅτι μεταξὺ τοῦ νέου τούτου καὶ τῆς θυγατρός μου ἤθελε γεννηθῆ αἴσθημα, καθότι ἐγὼ ἐν γένει δὲν ἐθεώρουν τὴν οἰκογένειαν Νεβισὼν ἀνταξίαν ἡμῶν. Οὐδεμίαν λοιπὸν εἶχον ὑποψίαν ὅτε σοβαρὸν συνέβη περιστατικόν. Ἡμέραν τινὰ ἐπληρώθη εἰς τὸ γραφεῖόν μου ποσόν τι εἰς χαρτονομίσματα τῆς τραπέζης Βλάγκτων. Εἶχον διδόμενα νὰ πιστεύσω ὅτι ἡ τράπεζα αὕτη δὲν ἦτο πολὺ ἀσφαλής· ὁ Στάμφορδ μοὶ ἐπρότεινε νὰ μεταβῇ ἀμέσως εἰς τὴν τράπεζαν ἐκείνην καὶ ν' ἀλλάξῃ τὰ χαρτονομίσματα πρὸς ἄλλα ἀσφαλῆ τῆς τραπέζης τῆς Ἀγγλίας. Τὸν εἶπον νὰ τὸ κάμῃ καὶ ἀπῆλθε. Τὸ ποσὸν ἀνήρχετο εἰς χιλίας λίρας. Ὅταν ἐπέστρεψε ἐκλείσαμεν τὰ χρήματα εἰς τὸ σιδηροῦν χρηματοκιβώτιον. Τὴν πρωΐαν καὶ τὰ χαρτονομίσματα καὶ ὁ ἐν τῷ κιβωτίῳ χρυσὸς εἶχον κλαπῆ. Τὸ χρηματοκιβώτιον οὐδὲ ἴχνος βίας ἐδείκνυεν· εἶχεν ἀνοιχθῆ διὰ κλειδός. Ἐκ τῶν κλειδῶν ὁ Στάμφορδ εἶχε τὴν μίαν ἐγὼ δὲ τὴν ἄλλην· ἄλλος τις δὲν εἶχε κλεῖδα.

Ἐκαθήμην εἰς τὸ πρόγευμα ὅτε εἰσελθὼν ὁ Στάμφορδ μοὶ ἀνήγγειλε τὴν κλοπήν. Ἦτο ὠχρότατος· μὲ ἠρώτησεν ἂν εἰσῆλθον τὴν νύκτα εἰς τὸ γραφεῖον καὶ εἰπόντος ἐμοῦ ὅτι δὲν εἰσῆλθον. μοὶ διηγήθη πῶς ἐγένετο ἡ κλοπή.

— Ποῦ εἶναι ἡ κλείς σου; τὸν ἠρώτησα. Μοὶ τὴν ἔδειξε βεβαιώσας με ὅτι τὴν εἶχε πάντοτε μαζύ του.

Τὸν εἶπον τότε νὰ μεταβῇ εἰς τὸ γραφεῖον καὶ νὰ μὴ εἴπῃ εἰς οὐδένα τι, καὶ ὅτι ἐγὼ μετ' ὀλίγον θὰ μετέβαινον.

Ἀφ' οὗ ἀπῆλθεν, εἶπον πρὸς τὴν Ἔππην, ἥτις ἦτο παροῦσα·

— Ἡ διαγωγὴ τοῦ Στάμφορδ εἶναι ὕποπτος.

— Ὦ, πατέρα, ἀνεβόησεν ἡ Ἔππη· μὴ εἴπῃς τοῦτο· ἡ καρδία μου ῥηγνύεται!

Τὴν προσέβλεψα μὴ δυνάμενος νὰ πιστεύσω τὰ ὦτά μου. Εἶχον μάθει διὰ μιᾶς τὸ μυστικὸν τοῦ ἔρωτός των καὶ τοῦτο μ' ἔθλιβε περισσότερον ἢ ἡ ἀπώλεια τῶν χρημάτων. Τὸ ἐπεισόδιον τοῦτο δὲν ἠδύνατο νὰ συμβῇ εἰς χειροτέραν ἐποχήν.

Ἐφαίνετο ὅτι ὁ Στάμφορδ ἦτο ὁ κλέπτης καὶ ἐπερίμενα νὰ μάθω τὴν δικαιολόγησίν του, διότι ἔχω πάντοτε τὴν ἀρχήν, ὅτι πρέπει νὰ δίδωμεν εἰς πάντα ἄνθρωπον τὸ δικαίωμα τῆς ὑπερασπίσεως, οὐδέποτε δὲ νὰ τὸν κρίνωμεν κατὰ τὰ φαινόμενα ἀλλὰ κατὰ τὴν πραγματικότητα.

Περὶ ἑνὸς ὅμως εἶχον σχηματισμένην τὴν πεποίθησίν μου, ὅτι οὐδέποτε θὰ δεχθῶ τὸν Στάμφορδ Νεβισῶνα ὡς γαμβρόν μου.

(Ἕπεται συνέχεια.)

Η ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΣΕΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ ΠΑΘΟΝΤΩΝ ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΙΣ ΕΝ ΙΑΣΙῼι.

Ἐξ ἰδιαιτέρας ἀνταποκρίσεως.

Ἐν Ἰασίῳ τῇ 27/8 Νοεμβρίου 1886.

Ἡι ἀκαμάτῳ ἐνεργείᾳ καὶ προστασίᾳ τοῦ ἐν Ἰασίῳ Ἕλληνος Προξένου, Κυρίου Σ. Κρητικοῦ ἐδόθη κατὰ τὴν 11 Ὀκτωβρίου ἐ. ἐ. ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Συλλόγου τῶν ἐρασιτεχνῶν ("Amicii Artelor") θεατρικὴ παράστασις ὑπὲρ τῶν ἐκ τοῦ σεισμοῦ θυμάτων τῆς Πελοποννήσου. Ἂν καὶ εἶχε παραχωρηθῇ τῷ κ. Προξένῳ δωρεὰν τὸ θέατρον τῆς πόλεως, ἕνεκα ὅμως τῶν ἐν αὐτῷ γενομένων ἐπισκευῶν, καὶ τῶν καθωραΐσεων μόλις ἀποπερατωθησομένων κατὰ τὸ τέλος τοῦ τρέχοντος μηνός, ἐδέησε ταχύτερον νὰ δοθῇ ἡ ἐν λόγῳ παράστασις, ἀφ' οὗ ἄλλως καί τινα τῶν προσώπων, τῶν συμμετασχόντων εἰς τὰς διδαχθείσας κωμῳδίας, ἔμελλον ν' ἀποδημήσωσιν ἐξ Ἰασίου. Ὡς ἐκ τούτου ἀπεφασίσθη ἡ παράστασις νὰ δοθῇ ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ μνησθέντος Συλλόγου, καίτοι μικροτέρᾳ τῆς τοῦ θεάτρου. Ἡ ἐπιτυχία ὑπῆρξε πληρεστάτη χάρις εἰς τὰς ἀόκνους προσπαθείας τοῦ κυρίου Ἀλεξάνδρου Γ. Σούτζου, Προέδρου τοῦ Συλλόγου, τοῦ ἀναλαβόντος τὴν διοργάνωσιν τοῦ ἀναγκαίου θιάσου, καταρτισθέντος ἐκ προσώπων τῆς ὑψηλῆς τοῦ Ἰασίου κοινωνίας, τῶν πλείστων καταγομένων ἐκ τῶν Ἑλλήν. ἡγεμονικῶν οἰκογενειῶν καὶ ἐκ τοῦ προξενικοῦ ἐν Ἰασίῳ σώματος. Ὁ κ. Ἀλέξανδρος Γ. Σούτζος τυγχάνει εἷς τῶν ἀόκνων καὶ περισπουδάστων ἐκείνων ἀνδρῶν, οἵτινες ἀφίνουσιν ἐποχὴν ἐν τῇ χώρᾳ των· οὗτος εἶναι ὁ συστήσας τὸν Σύλλογον τῶν Ἐρασιτεχνῶν καὶ διατελῶν σύμβουλος εἰς ἄλλους Συλλόγους ἐκπαιδευτικοὺς καὶ φιλανθρωπικούς. Καὶ οἱ τρεῖς ἀδελφοὶ Σούτζοι, ὅ,τε Ἀλέξανδρος, ὁ Νικόλαος καὶ ὁ Μιχαήλ, μετὰ τῶν εὐγενῶν συζύγων αὐτῶν, Κυριῶν Λουκίας, Ναταλίας καὶ Ἑλένης, παρέχουσι τὸ παράδειγμα ἀκαμάτου ζήλου πρὸς ὑποστήριξιν παντὸς φιλανθρωπικοῦ ἔργου καὶ πρὸς διάδοσιν τῆς παιδείας καὶ τῆς καλλιτεχνίας. Ὑπὸ τῶν αὐτῶν εὐγενῶν αἰσθημάτων ἐμπνέονται καὶ αἱ ἕτεραι δύο ἡγεμονικαὶ οἰκογένειαι, ἡ τοῦ Μαυροκορδάτου καὶ ἡ τοῦ Μουρούζη, αἵτινες καὶ σήμερον παρέχουσιν ἄνδρας διαπρέποντας ἔν τε τῷ διπλωματικῷ, καὶ ἐν τῷ πολιτικῷ καὶ φιλολογικῷ κόσμῳ. Τὴν παρέκβασιν ταύτην ἐκάμαμεν πρὸς ἀπόδειξιν ὅτι τὰ εὐγενῆ αἰσθήματα καὶ ἡ παιδεία βαίνουσι διαδοχικῶς καὶ πρὸς τοὺς ἀπογόνους τῶν περιπύστων ἐκείνων ἡγεμόνων τῆς Ῥουμανίας.

Εἰς τὴν ἐπίκλησιν τοῦ ἐν Ἰασίῳ ἑλληνικοῦ Προξενείου πρόθυμοι ἀρωγοὶ προσηνέχθησαν οἱ Κύριοι Αἰμύλιος καὶ Γεώργιος Μαυροκορδάτος, υἱοὶ τοῦ εὐγενοῦς κυρίου Ἀλεξ. Μαυροκορδάτου, νέοι φέροντες πάντα τὰ προσόντα τῆς ἀρίστης ἀνατροφῆς καὶ ἐξ ἁπαλῶν ὀνύχων ἐν Παρισίοις ἐκπαιδευθέντες, ἔχοντες πρὸς τούτοις καὶ τὸ φυσικὸν δῶρον τῆς σκηνῆς. Ἐπίσης εὐγενῶς προσηνέχθη καὶ ὁ κ. Ἰ. Γκίκας δικηγόρος, εἷς τῶν εὐπαιδεύτων καὶ ἀξιολόγων νέων τῆς ἐνταῦθα ἀριστοκρατίας· ὡσαύτως καὶ ὁ κ. Α. Σκορτζέσκος, νέος δεκαεννεατῆς, εὐφυέστατος, καὶ φοιτητὴς τοῦ ἐνταῦθα Πανεπιστημίου· ὁ κ. G. de Bencich, élève-consul παρὰ τῷ ἐνταῦθα Προξενείῳ τῆς Αὐστρουγγαρίας, ὁ κ. S. Peterson, ὑποπρόξενος τοῦ ἐνταυθα προξενείου τῆς Ῥωσσίας, ἀνήκων εἰς μίαν τῶν καλλιτέρων οἰκογενειῶν τῆς Πετρουπόλεως· καὶ ὁ κ. Νικόλαος Κανταχουζηνὸς ἐκ τῆς γνωστῆς οἰκογενείας, νέος εὐγενέστατος καὶ τύπος ἑλληνικῆς ὡραιότητος.

Ἐκ τῶν Κυριῶν ἀναφέρομεν τὴν δεσποινίδα Ναβακὼφ ἐκ Πετρουπόλεως, τυχοῦσαν ἐνταῦθα παρὰ τῇ ἀδελφῇ αὐτῆς Κυρίᾳ Πέτερσων, διατελοῦσαν δὲ Κυρίαν τῆς Αὐλῆς παρὰ τῇ αὐτοκρατείρᾳ τῆς Ῥωσσίας. Ἡ δεσποινὶς Ναβακὼφ εἶναι ὁ ἀληθὴς τύπος τῆς ῥωσσικῆς καλλονῆς καὶ εὐγενοῦς ἀφελείας. Ἂν καὶ τὸ πρῶτον ἤδη ἀνῆλθεν εἰς τὴν σκηνήν, οὐχ ἧττον ἄριστα ἐπέτυχεν εἰς ἀμφοτέρας τὰς παρασταθείσας γαλλικὰς κωμῳδίας, προκαλέσασα ζωηρὰ χειροκροτήματα καὶ ἐπευφημίας. Εἶτα δὲ ἡ δεσποινὶς Βεντούρα, τὸ γένος Μαυρογένη, μόλις τὸ 18 ἔτος τῆς ἡλικίας της ἄουσα, πεπροικισμένη διὰ πλεονεκτημάτων καὶ φυσικῶν καὶ ἐπικτήτων. Ἡ ἐπιτυχία αὐτῆς ὑπῆρξεν ἀδιαφιλονείκητος καὶ ἐν τῇ κωμῳδίᾳ Le serment d'Horace, ἐν ᾗ ὑπεκρίθη τὸ πρόσωπον τῆς Rose, καὶ ἐν τῇ κωμῳδίᾳ Les deux timides, ὅπου ὑπεκρίθη τὸ λίαν δύσκολον πρόσωπον τῆς baronne, προκαλέσασα δὲ ἀκράτητον ἐνθουσιασμὸν καὶ χειροκροτηθεῖσα ἐπανειλημμένως. Πολλαὶ πολύτιμοι ἀνθοδέσμαι τῇ προσηνέχθησαν, ἐν αἷς καὶ μία παρὰ τοῦ ἕλληνος Προξένου κ. Κρητικοῦ μετὰ κυανολεύκων ταινιῶν, παριστανουσῶν τὴν ἑλλην. σημαίαν, ἐφ' ὧν ἦτο προσκεκολλημένον δελτίον χρυσοῦ γράμμασιν ἀναφέρον τὸν χρόνον τῆς παραστάσεως, ὡς ἔνδειξιν τῆς εὐγνωμοσύνης καὶ εὐαρεσκείας τοῦ προξένου. Ὁμοία τοιαύτη ἀνθοδέσμη ἐδόθη παρὰ τοῦ προξένου καὶ πρὸς τὴν δεσποινίδα Ναβακώφ. Ἐνταῦθα δέον νὰ ποιήσωμεν εὔφημον μνείαν καὶ τῆς ξανθοπλοκάμου Κυρίας Bossy, ἐχούσης τὸ παράστημα Ἀρτέμιδος, ἀνηκούσης δὲ εἰς οἰκογένειαν ἀριστοκρατικήν.

Οἱ δύο ἀδελφοὶ Μαυροκορδάτοι ὑπεκρίθησαν τὸ μέρος των ὡς ἄριστοι ἠθοποιοί, ὁμιλοῦντες ἄλλως τὴν γαλλικὴν ὡς αὐτόχρημα Γάλλοι. Ἔλαβον δὲ μέρος ὁ μὲν κ. Αἰμύλιος εἰς τὴν κωμῳδίαν La pluie et le beau temps, ὡς καὶ εἰς τὴν ἑτέραν Les deux timides, ὁ δὲ κ. Γεώργιος εἰς τὴν κωμῳδίαν Le serment d'Horace καὶ εἰς τὴν Les deux timides μετὰ πλείστης ὅσης ἐπιτυχίας. Ὁ νεαρὸς κ. Σκορτζέσκος, ἂν καὶ τὸ πρῶτον ἀνήρχετο τὴν σκηνὴν οὐδόλως ἐπτοήθη, ἀλλ' ὑπεκρίθη ἄριστα τὸ μέρος του. Ὁ δὲ κ. Ν. Κανταχουζηνὸς καὶ ἄλλοτε ὑπεκρίθη ἐπὶ σκηνῆς, τυγχάνει δὲ συνάμα καὶ ἄριστος μουσικός. Μεγάλως ἐπέτυχον τέλος καὶ οἱ κύριοι de Bencich καὶ Peterson.

Ἡ παράστασις ἤρξατο διὰ τῆς τριῳδίας τοῦ "Γουλιέλμου Τέλλου" τοῦ ἀθανάτου Ῥοσσίνη, συνοδευομένης ἐπὶ τοῦ κλειδοκυμβάλου ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ τοῦ ἐνταῦθα Ὠδείου Κου Meissner καὶ διευθυνομένης ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ τῆς φωνητικῆς μουσικῆς κ. Μουζιτζέσκου· διεκρίθη ἐν τῇ τριῳδίᾳ ταύτῃ ἡ ὑψίφωνος κυρία Βασιλείου.

Ἡ πρόσοψις τῆς σκηνῆς ἦτο καθωραϊσμένη διὰ Ἑλληνικῶν καὶ Ῥωμουνικῶν σημαιῶν, καὶ ἐν μέσῳ ἐφαίνετο ἡ Λύρα, τὸ σύμβολον τοῦ Ἀπόλλωνος. Ὁ κ. Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος ἱστάμενος παρὰ τὴν εἴσοδον ὑπεδέχετο τοὺς προσερχομένους μετὰ τῆς ἀπαιτουμένης εὐγενείας καὶ προσηνείας. Παρῆσαν εἰς τὴν αὔθουσαν αἱ πρώτισται τῆς πόλεως οἰκογένειαι, αἱ ὡραιότεραι καὶ σεβαστότεραι δέσποιναι καὶ δεσποινίδες. Ἀναφέρομεν τὴν κυρίαν Σούτζου μετὰ τῆς κυρίας Ἑλένης Μ. Σούτζου, τὴν σεβαστὴν πριγκήπισσαν Ἀγλαΐαν Μουρούζη, τὴν εὐγενῆ κυρίαν Ζωὴν Ἀλκάζ, τὴν κυρίαν Ἐλίζαν Μ. Μαυροκορδάτου, τὴν κυρίαν Ῥάκοβιτζ τοῦ στρατηγοῦ μετὰ τῶν δεσποινίδων Δρόσου· τὰς κυρίας Λουκίαν Μαυρογένη, Ἰ. Γκίκα μετὰ τῶν δεσποινίδων Γκίκα· τὰς κυρίας τῶν τραπεζιτῶν Naisach καὶ Waisengrün· τὴν κυρίαν Πιλάτου καὶ δεσποινίδα Baltu· τὰς κυρίας Σκορτζέσκου καὶ Περίδου ἰατροῦ καὶ ἄλλας.

Ἐκ τῶν Κυρίων παρῆσαν ὁ πρίγκηψ Γρηγόριος Στούρζας, ὁ καὶ ἐπίτιμος τοῦ Συλλόγου πρόεδρος, ὁ ἐργάτης παντὸς καλοῦ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, ὁ πρίγκηψ Ἀλέξανδρος Βογορίδης, ὁ στρατηγὸς Κρετζιάνος, ὁ γενικὸς Πρόξενος τῆς Ῥωσσίας κ. Kobermüller μετὰ τῆς συζύγου του, ὁ συνταγματάρχης κ. Πάσχος, ὁ λοχαγὸς κ. Μοντάνος καὶ πλεῖστοι ἄλλοι ἀξιωματικοί. Ἡ ἔλλειψις τοῦ κ. γενικοῦ Προξένου τῆς Αὐστροουγγαρίας μετὰ τῶν θυγατέρων του, ὡς καὶ ἡ τοῦ κ. Ν. Σούτζου μετὰ τῆς συζύγου του κυρίας Ναταλίας, ἕνεκα πένθους, ὑπῆρξεν ὄντως ἐπαισθητή.

Ἐν γένει δὲ ὀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ἡ ἑσπερὶς τῆς 11 Ὀκτωβρίου ἄφησεν εἰς πάντας ἀνεξάλειπτον τὴν ἐνθύμησιν.

*

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΜΕΣΗΜΒΡΙΝΟΥ.

Συνεστήθη πρό τινων ἐτῶν διεθνὴς Ἐπιτροπή, ἧς σκοπὸς ἦτο ἡ τακτοποίησις τοῦ Μεσημβρινοῦ μεταξὺ τῶν διαφόρων τῆς Εὐρώπης κρατῶν. Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη συνελθοῦσα ἐφέτος ἐν Βερολίνῳ ἐπεράτωσε τὰς ἐργασίας της, παραδεχθεῖσα ὡς γενικὸν γνώμονα τὸν Μεσημβρινὸν τοῦ Greenwich, κωμοπόλεως παρὰ τὸ Λονδῖνον κειμένης. Μέχρι τοῦδε ἑκάστη χώρα κᾶπως σπουδαία εἶχε τὸν Μεσημβρινόν της· τοῦτο ὅμως δὲν συνέτεινε ν' ἁπλοποιήσῃ τοὺς γεωγραφικοὺς χάρτας, καθότι ἔπρεπεν ἑκάστοτε νὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν ἡ ἐθνικότης τῶν γεωγραφικῶν χαρτῶν. Ἐγένετο δὲ παραδεκτὸς ὁ Μεσημβρινὸς τῆς Ἀγγλίας, διότι οἱ ἀγγλικοὶ χάρται, καὶ ἰδίως οἱ ναυτικοί, εἶναι οἱ τὰ μάλιστα ἐν χρήσει παρ' ὅλοις τοῖς ἔθνεσιν. Ἡ ἀπόφασις αὕτη τῆς Ἐπιτροπῆς δέον νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀληθὴς πρόοδος· ἀλλ' ἡ ἐν Βερολίνῳ σύνοδος εἶχε καὶ ἑτέραν ἀποστολήν, ἐπίσης σπουδαίαν καὶ ἀναφερομένην εἰς τὰς μεταξὺ τῶν διαφόρων κρατῶν σχέσεις. Τὸ ζήτημα τοῦτο ἦτο τὸ ζήτημα τῆς ἑνοποιήσεως τῆς ὥρας. Γνωστὸν εἶναι ὅτι ἑκάστη χώρα ἔχει τὴν ἰδιαιτέραν αὐτῆς ὥραν. Ἐν Γαλλίᾳ εἶναι ὁ γνώμων ἡ ὥρα τῶν Παρισίων, ἐν Ἰταλίᾳ ἡ τῆς Ῥώμης, ἐν Γερμανίᾳ ἡ τοῦ Βερολίνου κτλ. Τοῦτο ἐπιφέρει μεγάλην σύγχυσιν. Ἐπιβάτης μεταβαίνων διὰ σιδηροδρόμου ἀπὸ Γαλλίας εἰς Ἰταλίαν καὶ διερχόμενος διὰ τῆς Ἑρμανίας καὶ Ἑλβετίας βλέπει τρὶς μεταβαλλομένην τὴν ὥραν. Διὰ τὰ τηλεγραφήματα τὸ τοιοῦτον ἐπιφέρει μέγα πρόσκομμα, διότι πρὸς ἐξεύρεσιν τοῦ καιροῦ, ὃν κατέβαλε τηλεγράφημα ἐρχόμενον ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἀπαιτεῖται ὁλόκληρος ἀστρονομικὸς ὑπολογισμός. Ἑπόμενον εἶναι ὅτι τὸ ἄτοπον τοῦτο θὰ ἐξέλιπεν ἅμα ὅλη ἡ Εὐρώπη θὰ εἶχε μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ὥραν. Δυστυχῶς ἡ Εὐρώπη, καίτοι μικρὰ ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ ἄλλα τῆς γῆς μέρη, εἶναι ἀρκούντως μεγάλη, ὅπως μὴ καταστήσῃ δυνατὸν τὸν ὁρισμὸν μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ὥρας. Ἡ Εὐρώπη κειμένη πρὸς βορρᾶν ἐκτείνεται ἐπὶ 70 βαθμῶν μήκους· ὑπολογίζοντες 15 βαθμοὺς καθ' ὥραν εὑρίσκομεν διαφορὰν 4 καὶ πλέον ὡρῶν ἀπὸ τῆς μιᾶς εἰς τὴν ἄλλην ἄκραν. Ὅταν εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Βόλγα ἦναι μεσημβρία, ἐν Ἰρλανδίᾳ εἶναι μόλις ἡ 8 πρωϊνὴ ὥρα. Ἐὰν ὅμως δὲν ἦναι δυνατὸν νὰ ἑνοποιήσῃ τις τὴν ὥραν, κατορθωτὸν εἶναι νὰ ἐμικρύνῃ τις τὴν διαφορὰν εἰς μίαν ὥραν μόνον. Τοῦτο

εἶναι τὸ ζήτημα, ὅπερ ζητεῖ νὰ λύσῃ ἡ διεθνὴς ἐπιτροπή, ἤτις φαίνεται, ὡς ἐκ τῶν γενομένων συζητήσεων καὶ μελετῶν, ὅτι θέλει παραδεχθῇ τὰ ἑξῆς· Καὶ πρῶτον θὰ ὁρίσῃ τοὺς μεσημβρινούς, τοὺς παρέχοντας τὸν μέσον δρον τῶν ὡρῶν. Ἀφ' οὗ ὁ μεσημβρινὸς τοῦ Greenwich παρέχει τὴν μεσημβρίαν, ὁ τῆς Αἴτνης θὰ ὁρίσῃ τὸν τῆς μιᾶς μετὰ μεσημβρίαν, τὸν τῶν δύο ὡρῶν ὁ τῆς Πετρουπόλεως, τὸν τῶν τριῶν ὁ τῆς Νίζνης. Μετὰ τοῦτο θὰ προσδιορισθῶσιν αἱ χῶραι, αἱ ὑπατρόμεναι εἰς τοὺς ἄνω μεσημβρινούς. Οὕτω διὰ τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς Εὐρώπης θέλει γείνει παραδεκτὴ μία καὶ ἡ αὐτὴ ὥρα μέχρι τοῦ μεσημβρινοῦ τοῦ Τουρίνου· ἡ αὐτὴ ὥρα πάλιν, μὲ προήγησιν μιᾶς ὥρας ἀπὸ τοῦ μεσημβρινοῦ τοῦ Τουρίνου μέχρι τοῦ τῆς Σπάρτης, καὶ ἀπὸ τούτου μέχρι τοῦ τῆς Μόσχας, καὶ ἀπὸ τούτου τέλος πρὸς τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς Εὐρώπης. Τοῦτο εἶναι ἁπλούστατον· ἡ Εὐρώπη διαιρεῖται εἰς τέσσαρα ὡρισμένα τμήματα· μεταβαίνων τις ἀπὸ τοῦ ἑνὸς τῶν τμημάτων τούτων εἰς τὸ ἕτερον ἀρκεῖ νὰ προχωρήσῃ ἢ νὰ ὀπισθοδρομήσῃ κατὰ μίαν ὥραν, παραβλέπων τὰ λεπτὰ τῆς ὥρας. Τοῦτο ὅμως παρουσιάζει τὴν ἑξῆς δυσκολίαν· Ὑπάρχουσι χῶραι ἀνήκουσαι εἰς δύο ἢ καὶ εἰς τρία τῶν τμημάτων τούτων, καὶ αἱ χῶραι αὗται θὰ εἶχον οὕτω δύο ἢ καὶ τρεῖς διαφόρους ὥρας. Ἡ Ἑλβετία, ἡ Ἰταλία, ἡ Γερμανία, ἡ Αὐστρία, ἡ Σουηδία, ἡ Ἑλλάς, ἡ Τουρκία θὰ εἶχον δύο διαφόρους ὥρας, ἡ δὲ Ῥωσσία τρεῖς. Ἡ διεθνὴς ἐπιτροπὴ θὰ παραδεχθῇ μίαν μόνην ὥραν ἐξαιρέσει τῆς Ῥωσσίας, ἧς ἡ ἔκτασις εἶναι πολὺ μεγάλη. Οὕτως ὡς πρὸς τὰς ὥρας τὰ διάφορα κράτη θὰ διαιρεθῶσιν ὡς ἑξῆς. Ἡ Πορτογαλλία, ἡ Ἱσπανία, ἡ Γαλλία, ἡ Ἀγγλία, τὸ Βέλγιον, ἡ Ὁλλανδία καὶ ἡ Ἑλβετία θὰ ἔχωσι τὴν αὐτὴν ὥραν, ἤτοι τὸ Greenwich. Ἡ Σουηδία, ἡ Δανία, ἡ Αὐστρία, ἡ Ἰταλία, ἡ Σερβία, τὸ Μαυροβούνιον θὰ ἔχωσι τὴν αὐτὴν ὥραν μὲ προήγησιν μιᾶς ὥρας ἀπὸ τῆς τοῦ Greenwich. Ἡ Ῥουμανία, ἡ Βουλγαρία, ἡ Τουρκία, ἡ Ἑλλὰς καὶ τὸ μέρος τῆς Ῥωσσίας, τὸ πρὸς ἀνατολὰς τοῦ μεσημβρινοῦ τῆς Μόσχας, θὰ ἔχωσι τὴν αὐτὴν ὥραν μὲ προήγησιν δύο ὡρῶν ἀπὸ τοῦ Greenwich. Καὶ τέλος τὸ ὑπόλοιπον τῆς Ῥωσσίας θὰ ἔχῃ τὴν ἰδιαιτέραν ὥραν του μὲ προήγησιν τριῶν ὡρῶν. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἐλπίζεται νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ ἑνοποίησις τῆς ὥρας ἐν Εὐρώπῃ.

Ο ΚΑΡΔΙΝΑΛΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΙΜΩΡ.

Προ τινων ἡμερῶν ἐώρτασεν ἐν Βουδαπέστῃ ὁ σεβάσμιος ἀρχιεπίσκοπος τῆς Οὐγγαρίας, καρδινάλιος Σιμώρ, τὴν πεντηκονταετηρίδα τῆς εἰς ἱερὰ προχειρίσεως αὐτοῦ. Ὁ καρδινάλιος, ὅστις εἶναι εἷς τῶν λογιωτέρων καθολικῶν κληρικῶν, ἐγεννήθη ἐν ἔτει 1813 ἐν μικρᾷ τινι πόλει τῆς Οὐγγαρίας, ἔνθα ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἔζη ὡς ἔντιμος καὶ εὐκατάστατος βιομήχανος. Ἐκ παιδικῆς του ἡλικίας ἔτρεφεν ὁ Ἰωάννης Σιμὼρ κλίσιν πρὸς τὸ ἱερατικὸν ἐπάγγελμα, καὶ ἡμέρα χαρμόσυνος δι' ὅλην τὴν οἰκογένειαν ἦτο ὅτε ἐν ἔτει 1842 μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν σπουδῶν του διωρίσθη ἐφημέριος τῆς Βαϊάνης. Κατ' ὀλίγον ἀπὸ βαθμίδος εἰς βαθμίδα κατέλαβε τὴν ἀνωτάτην ἐκκλησιαστικὴν θέσιν ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ, διορισθεὶς ἀρχιεπίσκοπος τῆς Οὐγγαρίας ἐν ἔτει 1867. Ἡ πρώτη ἱεροτελεστία αὐτοῦ ὡς τοιούτου ἦτο ἡ στέψις τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Αὐστρίας ὡς βασιλέως τῆς Οὐγγαρίας. Ἐν ἔτει δὲ 1873 ἐγένετο Καρδινάλιος. Ὁ πρωθιεράρχης Ἰω. Σιμὼρ οὐ μόνον ἐμβριθέστατος θεολόγος εἶναι καὶ εὔγλωττος ἱεροκήρυξ, ἀλλὰ καὶ ἀνὴρ φιλόμουσος εἰς ἄκρον καὶ φιλάνθρωπος. Ἅμα πρόκειται περὶ φιλανθρωπικοῦ τινος ἔργου τίθεται ἀείποτε ἐπὶ κεφαλῆς τῶν συνεισφερόντων· μόνον ὑπὲρ τῶν ἐκ πλημμύρας παθόντων συμπολιτῶν του προσέφερεν ἤδη κατὰ τὸ διάστημα τῶν τελευταίων 20 ἐτῶν ὑπὲρ τὰς 800 χιλ. φιορινίων! Τὸ ῥητόν του εἶναι· "Τὸ δίδειν εἶναι τερπνότερον τοῦ λαμβάνειν." Ἀπέχων πάσης πολιτικῆς συζητήσεως, ἀφωσιωμένος μόνον εἰς τὰ τῆς διοικήσεώς του, λαμβάνει ἐνεργὸν μέρος εἰς τὰς συνεδριάσεις τῶν φιλολογικῶν Συλλόγων, ἐν αἷς διακρίνεται διὰ τὴν περφωτισμένον αὐτοῦ ἀγορεύσεων. Ἡ φιλομουσία του εἶναι ἐγνωσμένη· πλέον τῶν 100 χιλ. φιορινίων ἐδαπάνησεν ἤδη πρὸς πλουτισμὸν τῆς βιβλιοθήκης τῆς ἀρχιεπισκοπῆς καὶ 80 χιλ. ὑπὲρ τῆς πινακοθήκης του, ἥτις περιέχει ἔργα τῶν δοκιμωτέρων καλλιτεχνῶν. Τοιοῦτος ὢν ὁ σεβαστὸς ἱεράρχης ἀγαπᾶται ὑπὸ τοῦ πνευματικοῦ αὐτοῦ ποιμνίου καὶ λατρεύεται ὑπ' αὐτοῦ· πάντες δὲ εὔχονται ὅπως ἐπὶ μακρὸν ἔτι ζήσῃ πρὸς τὸ καλὸν τῆς πατρίδος του καὶ τῆς ἐκκλησίας.

ΩΡΑΙ ΣΧΟΛΗΣ.

Αἴνιγμα 494.

Ἔξοχον εἶμαι γέννημα πλείστων χωρῶν καὶ τόπων,
Ἅμα δὲ δημιούργημα ποικίλων τῶν ἀνθρώπων,
Οὓς πολλαχῶς εὑρεγετῶ παντοῦ καὶ συντροφεύω,
Ἀπὸ παντοίων δὲ κακῶν τοῦ βίου προστατεύω . . .

Ἂν ὅμως τίς ἀχάριστος μὲ ἀποκεφαλίσῃ,
Ἂς τρέμῃ!... εἰς τὴν θέαν μου θὰ ἐκπλαγῇ, θὰ φρίξῃ!
Ἡ δὲ σκιά μου ὡς μανιὰς θὰ τὸν καταδιώξῃ,
Μέχρις οὗ καὶ τὸν τράχηλον σκληρῶς μὲ ἀποκόψῃ...

Τότε θ' ἀλλάξω πάραυτα φύσιν καὶ τρόπον ἅμα,
Θὰ λησμονήσω μάλιστα καὶ τὸ δεινόν μου τραῦμα,
Καὶ θὰ ὑμνῶ περιπαθῶς τῆς φύσεως τὰ κάλλη,
Τοὺς ἥρωας, τὸν ἔρωτα ἐν τρυφερᾷ ἀγκάλῃ·
Δίδον στὴν θλίψιν ἄνεσιν ἢ καὶ παρηγορίαν,
Καὶ ἐπιστέφον τὴν χαρὰν μὲ τέρψιν κ' εὐθυμίαν.

Ἐμμ. Σολωμὸς ἐν Γιουργέδῳ.

Αἴνιγμα 495.

Τὸ πρῶτόν μου θὰ διδαχθῇ
Ἐν πρώτοις τὸ παιδίον·
Τὸ δεύτερόν μου ἀπαντᾷς
Πολλάκις εἰς τὸν βίον.
Πάθος ἐστὶν ἀχρεῖον,
Ἀλλ' ὅμως καὶ ἀνθρώπινον.
Τὸ ὅλον μου ζητεῖς
Εἰς πάσας περιστάσεις,
Κἀ' ὑφ' ὅλας του τὰς φάσεις
Προδύμως τὸ πυθεῖς.

Ν.

Πρόβλημα 496.

*ά*ο***ο* εἴ*ου* *α**ί* ἐ**' οἴ*ο* *ὲ *οῦ.
Αἰ**υ*ο*.

Ἐλλείπουσι τὰ σύμφωνα.

Πρόβλημα 497.

Δ**ὲν π*ρέ*ντ**' ἄ**σ*ς λέ*ι*ς πέρ*.
**ἐχέ*ς.

Ἐλλείπουσι τὰ φωνήεντα.

ΛΥΣΕΙΣ.

Αἰνίγματος 489.

Τά — τό — ιον = Τατόϊον.

Αἰνίγματος 490.

Ἑλένη — Ὠλένη.

Αἰνίγματος 491.

φῶς — φόρος = φωσφόρος.

Προβλήματος 492.

Ῥώμη — Βρώμη
Ῥοιά — Χροιά
Χῶμα — Χρῶμα
Ἄλλος — Κάλλος
Ἄσμα — Φάσμα
Ῥῆνος — Θρῆνος
Λύσις — Πλῦσις
Πηγή — Πληγή.

Προβλήματος 493.

Μηδὲν ἄγαν.

Ἔλυσαν. Τὰ 485, 487, 488 ἡ δεσποινὶς Ἰφιγ. Α. Πασσαλίδου ἐν Ἀλεξανδρείᾳ· τὰ 489, 491 ὁ κ. Π. Ι. Χάϊτας ἐν Βουκουρεστίῳ· τὰ 489, 493 ὁ κ. Ἰ. Π. Πορτοκάλλης ἐν Ἀλεξανδρείᾳ· τὸ 491 ὁ κ. Α. Π. Πορτοκάλλης ἐπίσης· τὸ 492 ἡ δεσποινὶς Ἑλένη Π. Πορτοκάλλη ἐπίσης· τὸ 487 κ. Ε. Γ. Α. ἐν Μαγνεσσίᾳ.

ΛΑΧΕΙΟΝ ΤΟΥ ΕΣΠΕΡΟΥ.

Γενομένης τῆς προαγγελθείσης ἐκκυβεύσεως τοῦ Λαχείου τοῦ Ἑσπέρου, ἐκέρδισαν οἱ ἑπόμενοι 10 ἀριθμοί·

Α΄. ὁ ἀριθμὸς 800.
Β΄. - - 571.
Γ΄. - - 736.
Δ΄. - - 756.
Ε΄. - - 522.
Σ΄. - - 788.
Ζ΄. - - 678.
Η΄. - - 757.
Θ΄. - - 907.
Ι΄. - - 566.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ.

Κος Κ. Καλοζώμης, Ἀρχιμ., Κος Ἀθ. Ἀκόλας. Κος Δ. Τσαουσόπουλος, Κος Εὐθ. Καββαθᾶς.

Σημ. τ. Δ. Παρακαλοῦνται οἱ κάτοχοι τῶν κερδισάντων γραμματίων ν' ἀποστείλωσι ταῦτα ἐγκαίρως πρὸς τὴν διεύθυνσιν τοῦ "Ἑσπέρου" εἰς Λειψίαν διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Λειψίᾳ 1/13 Νοεμβρίου 1886.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ.

Εὐχαρίστως ἀγγέλλομεν ὅτι τῇ εὐγενεῖ φροντίδι φιλομούσου δεσποίνης περιῆλθεν εἰς χεῖρας ἡμῶν ἡ εἰκὼν τοῦ ποιητοῦ Παναγιώτου Σούτσου. Ἐπειδὴ δὲ αὕτη δέον νὰ προταχθῇ τῶν ποιημάτων του, ἡ συνέχεια τῶν ποιητικῶν παραρτημάτων θέλει γείνει διὰ τοῦ προσεχοῦς ἡμῶν τεύχους.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ.

ΤΙΜΗ ΚΑΤΑΧΩΡΙΣΕΩΣ 50 ΦΟΙΝ. ΤΟΝ ΣΤΙΧΟΝ. — ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ELSTER-STRASSE 41. LEIPZIG.

Παρακαλοῦνται οἱ ἐπιστέλλοντες πρὸς τὸν Ἕσπερον νὰ πέμπωσι τὰ χειρόγραφα καθαρῶς γεγραμμένα, τὰ ὁποῖα δημοσιευόμενα ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται.

ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΟΝ

ΤΩΝ ΑΤΜΟΠΛΟΙΩΝ ΤΟΥ ΕΝ ΤΕΡΓΕΣΤΗι ΑΥΣΤΡΟ-ΟΥΓΓΡΙΚΟΥ ΛΟΪΔ.

Ἀναχωρήσεις ἐκ Τεργέστης·

ΓΡΑΜΜΗ ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΝ ΙΝΔΙΩΝ ΚΑΙ ΚΙΝΑΣ (διὰ τῆς διώρυγος Σουέζ), εἰς Χόγκ-Κόγκ, διὰ Βρεντησίου, Πόρτο-Σαΐδ, Ἄδεν, Βομβάης, Κολόμβου, Πέναγγ καὶ Σιγγαπώρης τῇ α'. ἑκάστου μηνὸς εἰς τὰς 4 μ. μ.

Εἰς Καλκούτταν διὰ Πόρτο-Σαΐδ, Σουέζ, Ἄδεν καὶ Κολόμβου τῇ 15 Ἰανουαρίου, 15 Φεβρουαρίου, 15 Μαρτίου, 15 Αὐγούστου, 15 Σεπτεμβρίου, 15 Ὀκτωβρίου, 15 Νοεμβρίου καὶ 15 Δεκεμβρίου εἰς τὰς 4 μ. μ.

Ἐπὶ τῆς γραμμῆς Τεργέστης-Βομβάης τὰ ἀτμόπλοια θέλουσι διανύει 10 μίλια τὴν ὥραν, μεταξὺ δὲ Βομβάης καὶ Χόγκ-Κόγκ 9 μίλια.

ΓΡΑΜΜΗ ΑΙΓΥΠΤΟΥ. Ἑκάστην Παρασκευὴν εἰς Ἀλεξάνδρειαν διὰ Κερκύρας (συγκοινωνία πρὸς τὸ Πόρτο-Σαΐδ καὶ τὴν Συρίαν).

Πλειοτέρας πληροφορίας δίδει ἡ ἐν Τεργέστῃ Διεύθυνσις καὶ τὸ Γενικὸν Πρακτωρεῖον τοῦ αὐστρο-ουγγρικοῦ Λόυδ ἐν Βιέννῃ (Schwarzenberg-Platz ἀρ. 6).

ΓΡΑΜΜΗ ΑΝΑΤΟΛΗΣ. Ἑκάστην Τρίτην εἰς τὰς 4 μ. μ. εἰς Ἑλλάδα μέχρι Σμύρνης, ἐναλλὰξ διὰ Φιουμίου, Βρεντησίου, Πειραιῶς, καὶ διὰ Ἀγκῶνος κτλ.

ΓΡΑΜΜΗ ΒΡΕΝΤΗΣΙΟΥ-ΠΕΙΡΑΙΩΣ. Ἐκ Βρεντησίου τὴν Πέμπτην ἑκάστης ἑβδομάδος τὸ μεσονύκτιον διὰ Κέρκυραν, Πάτρας, Κόρινθον, Ἀθήνας καὶ Πειραιᾶ.

Ἐκ Πειραιῶς διὰ τοῦ σιδηροδρόμου εἰς Κόρινθον, καὶ ἐκ Κορίνθου διὰ τοῦ ἀτμοπλοίου ἑκάστην Δευτέραν, τὴν μεσημβρίαν διὰ Πάτρας, Κέρκυραν εἰς Βρεντήσιον.

Τὴν Τετάρτην (ἑκάστην δευτέραν Τετάρτην ἀπὸ 10 Ἰανουαρίου) τῇ 6 μ. μ. εἰς Φιούμιον, Κέρκυραν, Πάτρας, Κατάκωλον, Καλάμας, Πειραιᾶ, Θεσσαλονίκην, Θεσσαλίαν μέχρι Κωνσταντινουπόλεως.

Τὸ Σάββατον τῇ 2 μ. μ. εἰς Κωνσταντινούπολιν μὲ προσέγγισιν εἰς Κέρκυραν καὶ Πειραιᾶ· εἶτα δὲ ἐκ Πειραιῶς εἰς Σύρον, Κρήτην, Σμύρνην, Συρίαν, Θεσσαλίαν, καὶ διὰ Κωνσταντινουπόλεως εἰς τοὺς λιμένας τοῦ Εὐξείνου Πόντου (τῆς μαύρης θαλάσσης) καὶ τοῦ Δουνάβεως.

ΕΙΣ ΤΥΝΙΔΑ κατὰ δεκαπενθημερίαν, τὴν Πέμπτην ἀπὸ τῆς 4 Ἰανουαρίου εἰς τὰς 4 μ. μ. διὰ Ἀγκῶνος, Βάρης, Βρεντησίου, Μεσσήνης, Κατάνης, Συρακουσῶν καὶ Μελίτης (Συγκοινωνία ἐν Ἀγκῶνι διὰ Φιούμιον καὶ ἐκ Φιουμίου).

Εἰς ΔΑΛΜΑΤΙΑΝ τὴν Τρίτην, Πέμπτην καὶ Σάββατον ἑκάστης ἑβδομάδος.

|20

ΤΟ ΠΕΡΙΚΑΛΥΜΜΑ ΤΟΥ ΕΣΠΕΡΟΥ.

Ἕκαστον τῶν κομψῶν τούτων καὶ ἐπιχρύσων περικαλυμμάτων τιμᾶται μαρκῶν 5 (ἤτοι φράγκων 6.25) καὶ ἀποστέλλεται ἐλεύθερον ταχυδρομικοῦ τέλους.

☞ Ἐπειδὴ κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τινὲς τῶν Κυρίων συνδρομητῶν ἠμέλησαν νὰ ἐμβάσωσι τὸ τίμημα τῶν παραγγελθέντων περικαλυμμάτων, καὶ ὡς ἐκ τούτου προέκυψεν ἐπαισθητὴ ζημία, ἡ Διεύθυνσις ἔλαβε τὸ γενικὸν μέτρον νὰ μὴ ἀποστέλλῃ τοῦ λοιποῦ ἐπ' οὐδεμιᾷ προφάσει περικάλυμμα ἄνευ τῆς προκαταβολῆς τοῦ τιμήματος αὐτοῦ.

ΕΥΘΥΜΙΟΥ ΤΟΥ ΖΙΓΑΒΗΝΟΥ

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

ΕΙΣ ΤΑΣ

ΙΔ' ΕΠΙΣΤΟΛΑΣ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ ΚΑΙ ΕΙΣ ΤΑΣ Ζ' ΚΑΘΟΛΙΚΑΣ

ΝΥΝ ΠΡΩΤΟΝ ΕΚ ΠΑΛΑΙΟΥ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΟΥ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ
ΜΕΤΑ ΠΡΟΛΟΓΟΥ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΩΝ

ΥΠΟ

ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ ΚΑΛΟΓΕΡΑ

Ἀρχιεπισκόπου πρώην Πατρῶν, Διδασκάλου τῆς Α. Υ. τοῦ ἐπιδόξου Διαδόχου τοῦ Ἑλληνικοῦ θρόνου ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ *καὶ ἐπιτίμου Καθηγητοῦ τῆς Θεολογίας ἐν τῷ Ἀθήνησι Πανεπιστημίῳ*

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

Περιέχων τὴν ἑρμηνείαν τῆς πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῆς, τῶν δύο πρὸς Κορινθίους καὶ τῆς πρὸς Γαλάτας

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΥΠΟΙΣ ΑΔΕΛΦΩΝ ΠΕΡΡΗ
1887

EUTHYMII ZIGABENI

COMMENTARIUS

IN

XIV EPISTOLAS SANCTI PAULI
ET VII CATHOLICAS

NUNC PRIMUM AD FIDEM CODICIS ANTIQUI

CUM PROLOGO ET ANIMADVERSIONIBUS

EDIDIT

NICEPHORUS CALOGERAS

olim Archiepiscopus Patrensis, Magister Serenissimi Principis Hellenici CONSTANTINI et Universitatis Athenarum Professor honorarius Theologiae

TOMUS PRIOR

Complectens praefationem et interpretationem Epistolae ad Romanos, I et II ad Corinthios et ad Galatas

ATHENIS
TYPIS FRATRUM PERRI
1887

Διευθυντὴς καὶ ἐκδότης· Δρ. Ι. ΠΕΡΒΑΝΟΓΛΟΣ ἐν ΛΕΙΨΙΑι. ELSTER-STR. 41.

Τύποις· Γ. ΔΡΟΥΓΟΥΛΙΝΟΥ ἐν ΛΕΙΨΙΑι.